



Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası

2024/25 KONSER SEZONU TANITIM GAZETESİ



Konserlerimizde Buluşmak Dileğiyle...

Borusan Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Borusan Kocabıyık Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Zeynep Hamed, Borusan'ın 80., Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın ise 25. Yılı'nın kutlandığı 2024/25 konser sezonu öncesinde, BİFO dinleyicileriyle duygu ve düşüncelerini paylaştı.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın Birleşik Krallık Turnesi

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, 4-11 Nisan 2025 tarihleri arasında, 2024/25 sezonundan itibaren sürekli şefi olarak çalışmakta olduğu Carlo Tenan yönetiminde, çellist Pablo Ferrández'e eşlik edeceği beş konserden oluşan Birleşik Krallık turnesine çıkacak! **S32-33-34-35-36**

Bu sene 25. Yaşını kutlayan Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, seçkin solist ve şeflerle klasik müzik dünyasının zengin repertuarını müzikseverlere ulaştıracak. Zorlu PSM Turkcell Sahnesi'nde birbirinden değerli temalarda dokuz konser verecek olan BİFO, 4-11 Nisan 2025 tarihleri arasında beş konserden oluşan Birleşik Krallık turnesine çıkacak. 2024/25 sezonu konserleriyle ilgili tüm ayrıntıları iç sayfalarda bulabilirsiniz.



Carlo Tenan ve Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası

BİFO'nun 2023 Eylül ayından itibaren sanat yönetmeni ve 2024/25 sezonundan itibaren sürekli şefi olan Carlo Tenan, yeni sezona dair Orçun Orçunsel'in sorularını yanıtladı. **S16-17-18-19**



25. Yılında Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ve Yeni Sezon

Borusan Sanat markasına kattığı önemli değerlerle çalışmalarını takdirle izlediğimiz Borusan Sanat Müdürü Aydın Dorsay, 2024/25 sezonuna dair sorularımızı yanıtladı. **S1-2-3**

Hale Tetik Sordu, Gürer Aykal Yanıtladı!

Ödül ve unvanlarla dolu müzik kariyerinde ilkelerine sıkı sıkıya bağlı olan duayen sanatçımız Gürer Aykal ile keyifli bir söyleşi yaptık. **S10-11-12-13**

Parlayan bir Koloratura Marlis Petersen

"BİFO'nun 2024/25 sezonundaki Marlis Petersen konseri! Evet, muhteşem bir konserdi..." İşte bu konseri izleyen müzikseverlerin hayatlarında buna benzer sözler eşliğinde pek çok kez hatırlayacağı muhteşem bir BİFO konseri! **S22-23**

Zeynep Hamedî

Değerli müzikseverler,

Bu yıl Borusan'ın 80., Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın ise 25. yaşını kutluyoruz. Bu iki önemli yıl dönümü, bizler için yalnızca geçmiş anmak değil aynı zamanda geleceğe de umutla bakmak anlamına geliyor. Yepyeni umutlarla ve hedeflerle çıktığımız bu yolculukta, çalışmalarımızın filizlendiğini görmek, gelişerek büyümek, bizlere ayrı bir gurur ve mutluluk veriyor.

Borusan, Türkiye ekonomisi için değer yaratmaya devam ettiği gibi 200 yıllık Grup olma hedefiyle, sürdürülebilirliği ve topluma fayda sağlamayı öncelikleri arasında tutuyor. Borusan Kocabıyık Vakfı olarak, sanat yolculuğumuzda bizlere destek olan Borusan ile müziğin birleştirici gücünü önemseyen bir gelecek armağan etmeyi, çocuklarımız ve gençlerimiz için bir sorumluluk olarak görüyoruz.

Bu yıl 25. yaşını kutladığımız Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası (BİFO), yetenekli ve coşkulu

bir topluluk olarak müziğin kültürleri birbiriyle kaynaştırma gücüne katkıda bulunmaya devam ediyor. Her yıl çitayı biraz daha yükselterek kültür ve sanat yaşamımıza ses getiren BİFO, bu sezon da klasik müziğin önemli yapıtlarını seslendirecekleri dokuz konser ile sizlerle buluşacak.

Ülkemizin büyük beğeniyle takip edilen oda müziği topluluklarından biri olan Borusan Quartet ise sezon içerisinde vereceği konserler ile hem İstanbul'un içine hem de dışına samimiyetini ve içtenliğini taşımaya devam edecek.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile 25 yıldır başarıyla ilerlediğimiz bu müzik yolculuğumuzda bizlerle olan dinleyicilerimize teşekkür ederiz. Konserlerimizde buluşmak dileğiyle...

Zeynep Hamedî
Yönetim Kurulu Başkanı
Borusan Kocabıyık Vakfı



25. Yılında Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ve Yeni Sezon

Reşide Ahu Ünalp

2010 yılından bu yana Borusan Sanat'ın bünyesinde önemli görevlerde bulunan, farklı departmanlarda çeşitli sorumluluklar üstlenen, Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası (BİFO), Borusan Quartet ve Borusan Müzik Evi'nde yönetici olarak birbirinden kıymetli projelere imza atan Aydın Dorsay; Ocak 2021 tarihinden bu yana Borusan Sanat Müdürü olarak sanatçı ve sanatseverlere farklı deneyim alanları sunuyor. Borusan Sanat markasına kattığı önemli değerlerle çalışmalarını takdirle izlediğimiz Aydın Dorsay, 2024/25 sezonuna dair sorularımızı yanıtladı.



Aydın Dorsay

Borusan Sanat bünyesinde büyük bir adanmışlıkla sürdürmekte olduğunuz faaliyetlerinizin kalitesi her yeni sezonda bir kat daha artıyor. Öncelikli olarak bu başarınızın sırrını neye borçlusunuz?

Nazik sözleriniz için ekibim ve kendi adıma teşekkür ederim. Başarımın sırrı yerine başarımızın sırrı demek daha doğru olur. İyi ve uyumlu bir ekibimizin olması, bizlere her zaman güvenen yöneticilerimizin desteği ve sponsorlarımız sayesinde işlerimizi yıllardır başarılı bir şekilde yürütüyoruz. Bunlarla birlikte, her yeni sezonda seçimlerimizi, ulusal ve uluslararası trendleri, yeni çıkan projeleri takip ederek, izleyici ve takipçilerimizin geri bildirimlerini dikkate alarak şekillendiriyoruz.

Ocak 2021 tarihinde Borusan Sanat Müdürü olarak yeni görevinize atandınız ve uzun yıllardır emek verdiğiniz

Borusan Sanat ile olan birlikteliğiniz yeni bir form kazandı. Müziğe olan tutkunuz ve ardından Borusan Sanat yolculuğunuz nasıl başladı?

Müziğe olan tutkum aileden geliyor. İyi birer dinleyici olan ailem, küçük yaşlardan beri beni konserlere götürürdü. Her zaman sıkı bir takipçiydim. Profesyonel olarak 2003 yılında sanatçı asistanı olarak görev almaya başladım. İKSV, Pozitif gibi birçok kurumda proje bazlı ve sözleşmeli olarak çalıştım. Böylece doğrudan işin mutfağında deneyim kazanma fırsatım oldu. 2010 yılında kendilerinden gelen teklif ile Borusan Sanat'ta orkestra müdür yardımcılığı pozisyonunda çalışmaya başladım. Dedığınız gibi, yıllar içerisinde farklı pozisyonlarda çalıştıktan sonra 2021'den beri görevime Borusan Sanat Müdürü olarak devam ediyorum.

Sanat dünyasını iki sezon boyunca global olarak etkile-

yen pandemi süreci dahil olmak üzere, ardından gelen 2022/23 ve 2023/24 sezonlarında birbirinden özel temalarla sunduğunuz konserler büyük ses getirdi. 2024/25 sezonuna nasıl hazırladınız? Yeni sezonun programı öncelikle sizin için ne ifade ediyor?

Pandemide ayrı kaldığımız günlerden sonra, seyircimizle konser salonlarında buluştuğumuz sezonlar hepimize çok iyi geldi. Geçtiğimiz iki konser sezonu da bizler için çok güzel sonuçlandı. Şu anda yeni sanat yönetmenimiz Carlo Tenan ile 2024/25, 2025/26 ve hatta 2026/27 sezonumuzun taslağı üzerinde çalışmalarımız devam ediyor. 2024/25 sezonunda, orkestranın tekniğini ve müzikal uyumunu gösterecek bir repertuvarı alanında başarılı solistler ile sunacağımız bir program hazırlamaya özen gösterdik. Bu hazırlık süresince dünyada ve Türkiye’de yapılan ya da gerçekleştirilecek proje ve etkinlikleri inceledik. Tüm dinleyicilerimize, müzikal içeriği zengin bir programla ve birbirinden yetenekli sanatçılarla çevrili güzel ve keyifli bir sezon diliyorum.

Her yeni sezon konserlerinizde sahne alacak sanatçıları nasıl belirliyorsunuz? Sanatçı seçimleri yaparken sizin için esas aldığınız en önemli kriterler nelerdir? Bu sorumuza vereceğiniz yanıtlarınızı Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, Borusan Quartet ve Borusan Müzik Evi başlıkları altında sizden duymak isteriz.

Sezon programını oluştururken öncelikle sanat yönetmenimiz ile bir araya gelip programın ana hatlarını çıkartıyoruz, sonra düşündüğümüz eser ve solistleri listeliyoruz. Dünyada ve Türkiye’de seslendirilmiş eserleri, davet edilen solistleri inceliyoruz. Bununla birlikte, daha evvel hiç çalınmamış eserleri ve ülkemize hiç gelmemiş solistleri de araştırıyoruz. Repertuvara, takvimdeki uygunluğa, bütçe tekliflerine ve solistlerle ilgili geri bildirimlere bakarak listelerimizi hazırlıyoruz. Bu süreçte birden çok ajans, danışman ve kurumla iletişim içinde hareket ediyoruz.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası’nın (BİFO) ve Borusan Quartet’in (BQ) programlarını iki sene öncesinden planlıyoruz, ancak son dakika değişikliklerine de olabildiğince hazırlıklı olmaya çalışıyoruz. Borusan Müzik Evi için de benzer bir yol izliyoruz, fakat planlama süreçlerimiz bir buçuk sene öncesinden başlıyor ve bazen son altı aya kadar devam ediyor. Yurt içinde ve yurt dışındaki festivalleri, farklı mekânların programlarını ya doğrudan konserlere giderek ya da internet üzerinden takip ediyoruz. Sanatçıların projeleri, program uygunlukları, bütçeleri ve teknik ihtiyaç listesi vb. konuları da inceledikten sonra programı son haline getiriyoruz.

Borusan Holding’in kültür ve sanat alanındaki girişimlerinin ilki olarak 1999’da şef Gürer Aykal yönetiminde oluşturulan Borusan Oda Orkestrası, 2000/01 sezonu itibarıyla Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası adı altında 25 yıldır faaliyetlerini sürdürüyor. 25. Yılına bu haklı

onuruna dair, süreç içinde BİFO’nun adım adım gelişerek kazandığı başarıları, yaşadığı en önemli olayları, kısacası BİFO’nun başarı tarihçesini ana hatlarıyla okuyucularımızla paylaşabilir misiniz?

Borusan Grubu’nun kültür ve sanat alanındaki ilk girişimi olan Borusan Oda Orkestrası, Türkiye’nin ilk özel orkestralarından biri olarak 1993 yılında Ahmet Kocacıyık’ın girişimiyle, şef Saim Akçıl yönetiminde kuruldu. Daha sonra, 1997 yılında, Ahmet Kocacıyık tarafından müzik kütüphanemiz ve sanat galerimiz aynı çatı altında toplanarak Borusan Sanat kuruldu. 1999 yılında şef Gürer Aykal’ın yönetiminde konserlerine başlayan BİFO’nun ise bu yıl 25. yaşını kutluyoruz. Bugüne kadar orkestramızın başarıyla tamamladığı sezonların yanı sıra, BİFO’nun başarı yolculuğunu şekillendiren önemli etkinlikler arasında; 2010’da Salzburg Müzik Festivali’nin açılış etkinlikleri kapsamında Fazıl Say’ın solist olarak katıldığı konser, 2014’te BBC Proms’ta ilk Türk orkestra olarak yer aldığı konser, 2011, 2016, 2017 ve 2018’deki Avrupa turneleri, 2017’de Hong Kong Sanat ve Müzik Festivali’nde yer aldığı konserler, düzenlediğimiz tematik festivaller (Fazıl Say ve BİFO, BİFO ile Barış için Müzik, Batı Yakasının Hikâyesi ve BİFO Beethoven Festivali), Leyla Gencer’in anısına düzenlediğimiz opera konserleri serisi ile bu konserlere paralel olarak Türk şancılara yönelik hazırladığımız eğitim programı “Akademi BİFO” ve Onyx, Deutsche Grammophon ve Prospero Classical etiketiyle yayımladığımız albümleri sayabiliriz.

Kronolojik olarak verdiğiniz bu bilgilerle hafızamızı tazelediğiniz için teşekkür ederim. Pek önümüzdeki yeni sezonda Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası’nın yapacağı yeni bir albüm kaydı olacak mı?

Evet, olacak. Hatta takipçilerimiz bu röportajı okuduğu esnada, şefimiz Carlo Tenan ile yeni albümümüzün kaydını tamamlamış olacağız. Plak şirketi Onyx etiketiyle, Mart 2025 tarihinde orkestramızın yeni albümünü yayımlamayı planlıyoruz. Albümde -alfabetik sırayla- Bartók, Enescu, Janáček, Kodaly, Martinů ve Tüzün’ün eserlerinden bir seçki sunuyoruz.

Muhteşem yurt dışı turnelerinizin olduğu vakitlerde neredeyse işi gücü bırakıyor, BİFO’nun turne esnasında sosyal medyadan paylaştığı her yeni fotoğraf mutluluktan gözlerimizin dolmasına sebep oluyordu. Hele bir de radyo istasyonlarından konserleri dinlerken kelimelerin kifayetsiz kaldığı haller yaşadık. Öncelikle Türk sanatseverlere yaşattığınız bu muazzam hissiyat için ülkem adına teşekkür ederim. Yeni sezon programınızda bir Birleşik Krallık turnesi olacak, sizden dinlemek isteriz!

Ülkemizi, sanatçılarımızı ve kendi kültürümüzü tanıtmaya yaratan yurt dışı turneleri hepimiz için heyecan verici hisler barındırıyor. Sizlerin de heyecanımızı paylaştığını bilmek bizleri her zaman mutlu ediyor. Güzel yorumlarınız için çok teşekkür ederim. 2024/25 sezonu içinde, 4-11 Nisan 2025 tarihleri arasında, IMG Artist Touring ajansı ile beraber Perth, Edinburgh, Londra, Gildford ve Sheffield şehirlerinde beş konser vereceğiz. Carlo Tenan’ın yönetiminde ve viyolonsel sanatçısı Pablo Ferrández’in solistliğinde gerçekleştirilecek bu konserlerde, müzikseverlere Beethoven, Schubert, Saint-Saëns ve Ferit Tüzün’ün eserlerinden oluşan bir repertuvar sunuyoruz. Turnemizin biletlerini, konser mekânlarının internet siteleri üzerinden alabilirsiniz.

BİFO’nun 2023 Eylül ayından itibaren sanat yönetmeni ve 2024/25 sezonundan itibaren sürekli şefi olarak çalışmakta olduğunuz Carlo Tenan hakkında neler söylemek istersiniz?

İlk konserinden bu yana kendisiyle güzel bir uyum yakaladık. Müziğe, eğitime ve beraberlik içinde çalışmaya önem veren bir şef. Bizim kültürümüzü ve bizleri tanıdıkça, birlikte daha da başarılı işlere imza atacağımıza inanıyorum.

Borusan Sanat ailesi adına yeni sezona dair umutlarınızı rica edebilir miyiz?

Müziğin birleştiren yanını daima önemseydiğimiz, yaşam hakkının ve eşitliğin daha çok korunduğu ve hissedildiği, sağlıklı, mutlu ve müzikle dolu bir sezon dilerim.



Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile Tadı Damağınızda Kalacak Bir Yeni Sezon!

2024/25 sezonunda dinleyicilerine dopdolu bir program sunacak olan Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, ağırlayacağı seçkin solist ve şeflerle klasik müzik dünyasının zengin repertuarını müzikseverlere ulaştıracak.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası klasik müzik dünyasının önemli isimlerini ağırlayacağı konserlerde; Hélène Walter (soprano), Laurence Equilbey (şef), Alena Baeva (keman), Gürer Aykal (şef), Chloe Ji-Yeong Mun (piyano), Marco Vergini (piyano), Marlis Petersen (soprano), Enrico Pace (piyano), Nil Venditti (şef), Jan Mráček (keman), Can Çakmur (piyano), Çağ Erçağ (viyolonsel), Pablo Ferrandez (viyolonsel), Ziyu He (keman) ile aynı sahneyi paylaşacak.

Borusan Quartet ise yeni sezonda bir gelenek haline gelen Süreyya Operası'nda vereceği konserlerinin açılışını Schumann ve Mendelssohn eserleriyle yapacak. Yeni yıl konseri ise Minyatürler temasıyla düzenlenecek. Üçüncü konserde Beethoven ve Franck eserleri yer alırken, konser sezonu Debussy ve Hermann eserleriyle son bulacak. Piyanist Özgür Aydın ve klarnetçi Reto Bieri ise yeni sezonda Borusan Quartet'in konuk sanatçıları olacak.

Çevrimiçi Video Platformu borusansanat.tv

BİFO ve Borusan Quartet konserlerinin yanı sıra konser öncesi

sohbetlerin de ücretsiz olarak müzikseverlere ulaştığı çevrimiçi video platformu borusansanat.tv, 2024/25 sezonunda da konserlerin kayıtlarını müzikseverlere ulaştırmaya devam edecek.

Borusan Klasik Radyo

BİFO ve Borusan Quartet konserleri ayrıca sezon boyunca karnaval.com üzerinden yayın yapan Borusan Klasik Radyo üzerinden de dinlenebilecek. Karnaval.com üzerinden yayın yapan Borusan Klasik'e, internette karnaval.com/borusanklasikdinle adresinden erişilebilir; mobil ortamda iPhone (App Store) ve Android (Google Play Store) cihazlara indirilebilecek "Karnaval" uygulamasıyla, ayrıca iPad için yine App Store'dan indirilebilecek "Karnaval Radyo" uygulamasıyla dinlenebilir.

Borusan Sanat'ın sezon boyu düzenlediği tüm konserlerin biletleri passo.com.tr ve PASSO Mobil uygulamasından satın alınabilecek. Etkinliklerde PDF bilet ve karekod gibi dijital bilet seçenekleri sunulacak ve etkinliklere mobil cihazlardan konser özelinde belirlenen karekod gösterilerek girilebilecek.

Verdiği Eser Siparişleriyle Borusan Sanat

Klasik müziği bir bireysel gelişim aracı olmanın ötesinde, toplumsal bir gelişmişlik göstergesi ve kültürleri birbiriyle kaynaştırma gücüne sahip yüksek bir sanat türü olarak kabul eden Borusan Sanat, Türkiye'nin klasik müzik dünyasına sunduğu önemli önemli faaliyetlerinin yanı sıra Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ve Borusan Quartet için verdiği eser siparişleriyle de ülkemiz müzik hafızasına katkı sağlıyor.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası

Aleksey Igudesmann & Hyung-ki Joo, *Joyful Variations*, BİFO siparişi.

Zeynep Gedizlioğlu, *Kayıp Sessizliğin Anısına Ragmen*, Borusan Sanat siparişi.

Philip Glass, İki Piyano için Konçerto, Los Angeles Filarmoni Orkestrası, Orchestre de Paris, Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, Göteborg Senfoni Orkestrası, İspanya Ulusal Orkestrası ortak siparişi.

Bryce Dessner, İki Piyano için Konçerto, Londra Filarmoni, Dresden Filarmoni, Orquesta Nacional de España, Orchestre de Paris ve Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın ortak siparişi.

Kamran İnce, *Çukurkılar Yokuşu*, BİFO tarafından sipariş.

Joby Talbot, *Ink Dark Moon*, BBC Senfoni ve BİFO ortak siparişi.

Lera Auerbach, *Diary of a Madman*, BİFO, Chicago Senfoni, Münih Filarmoni ve Stockholm Kraliyet Filarmoni'nin ortak siparişi.

Fazıl Say, Flüt Konçertosu, BİFO tarafından sipariş.

Fazıl Say, 6 Numaralı Senfoni, *100 Yaşında Bir Çocuk*, BİFO tarafından sipariş.

Steve Reich, *Yakup'un Merdiveni*, New York Filarmoni Orkestrası, BBC Radio 3, Festival O/Modernt, Fundação Casa Da Música, Radio France ve Vancouver Senfoni Orkestrası, İstanbul Müzik Festivali ve Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ortak siparişi.

Detlev Glanert, Keman Konçertosu No.2, *Ölümsüz Sevgiliye (An die Unsterbliche Geliebe)* BİFO, Kraliyet İskoç Oda Orkestrası, NDR Elbphilharmonie Orkestrası ve Suntory Hall ortak siparişi.

Borusan Quartet

Turgut Pöğün, *Müzikler 3*, Borusan Sanat siparişi.

Turgay Erdener, 1. Yaylı Çalgılar Dördülü, Borusan Sanat siparişi.

Alper Maral, *Connection*, Borusan Sanat siparişi.

Meliha Doğuduyal, *Ağaçlar da Ağlar*, Borusan Sanat siparişi.

Hasan Uçarsu, 2. Yaylı Çalgılar Dörtlüsü (*Söylenemeyenler*), Borusan Sanat siparişi.

Özkan Manav, Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, Borusan Sanat siparişi.

Mahir Cetiz, *Seyir*, Yaylı Çalgılar Dörtlüsü için Beş Bölüm, Borusan Sanat siparişi.

Cem Oslu, *Göz Açıp Kapayınca Kadar*



Saygun'dan Mahler'e Eklektik Bir Yolculuk

Yiğit Günsoy

10 Ekim 2024, Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
HÉLÈNE WALTER soprano

SAYGUN Orkestra için Süit, Op.14
MENDELSSOHN Senfoni No.4,
La Majör, Op.90, "İtalyan"
MAHLER Senfoni No.4, Sol Majör

10 Ekim 2024 Perşembe akşamı
şef Carlo Tenan yönetimindeki
Borusan İstanbul Filarmoni
Orkestrası'nın başarılı Fransız
soprano Hélène Walter'a eşlik
edeceği konseri kaçırmayın!

Ahmed Adnan Saygun

1907 yılında İzmir'de doğan ve modern Türkiye'nin müzik tarihinde çok önemli yeri olan Türk bestecilerinden biridir. Müzik hayatına, almış olduğu piyano ve armoni dersleriyle başlamış, 1925 ve 1926 yıllarında ilkokul ve lise müzik öğretmenliği yapmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti için gerekli gördüğü müzik inkılabı ve uyguladığı müzik politikası, Saygun'un izleyeceği yolu da belirlemiştir.

Türk Beşleri olarak adlandırılan bestecilerin arasında yer alan Saygun, 1934 yılında Atatürk'ün talimatıyla, İran Şahı Rıza Pehlevi'nin Türkiye ziyareti sırasında sunulmak üzere, Türk milletinin doğuşunu ve Türk ve İran kardeşliğini anlatan ilk Türk Operası *Özsoy* Operası'nı bestelemiştir...

Türk halk müziğine büyük ilgi duyan besteci, bu konudaki çalışma ve araştırmalarını bestelerine de yansıtmıştır. Ahmed Adnan Saygun'un 1937 yılında bestelediği Op.14 numaralı Orkestra için Süit'i, sanatçının Türk halk müziğiyle olan yakın bağlarını hem içerik hem de şekil bakımından yansıtan bir eserdir. Sırasıyla *Meşeli*, *Improvisation* ve açık bir biçimde bir halk oyunu türünün ismini taşıyan *Horon* başlıklarına sahip üç bölümden oluşmuştur. (Süvit [Süit]: Aynı tonda, benzer biçimde, ama değişik etkilere sahip olan dans parçalarının birbirini izlemesinden oluşan çalgı müziği biçimi şeklinde tanımlanabilir.)

Felix Mendelssohn Bartholdy

Alman romantizm stilinde klasik batı müziği bestecisidir. Ayrıca piyanist, orgcu ve orkestra şefi olan Mendelssohn, 1809 yılında Hamburg'da oldukça varlıklı bir ailede doğmuştur. Gelmiş geçmiş en yetenekli bestecilerden biri kabul edilen Mendelssohn, W.A.Mozart'ın 19. yüzyıldaki eşdeğeri olarak değerlendirilir. Musevi asıllı olan



Hélène Walter

© Christine Ledroit Perrin

ailesi sonradan Hristiyanlığı kabul ederek Bartholdy soyadını alsa da sanatçı bu değişime direnerek Mendelssohn soyadını kullanmaya devam etmiştir. Üniversite yıllarında besteciliğinin yanı sıra iyi bir bilardo ve satranç oyuncusu, iyi bir dansçı ve binici olarak tanınmış ve sevilmiştir.

Sanatçı 1840 yılında Orta Avrupa'nın en tanınmış bestecisi haline gelmiş ve 1841'de Leipzig'de Avrupa'nın en üstün müzik okulu haline gelen bir konservatuvar kurmuştur. 1847'de ablası Fanny'nin ölümü üzerine

yaşama isteğini yitiren Felix Mendelssohn beyin sarsıntısı geçirerek yaşama veda etmiştir.

Sanatçının İtalyan adıyla anılan La Majör Op.90 4 Numaralı Senfoni'si özü itibarıyla müzik ve görselliğin romantik bir kaynaşmasıdır. Besteci 1830 yılında İtalya'ya ilk yolculuğunu yapmış, kısa süre sonra ailesine şu satırları yazmıştır: "İtalya çevresinde ilk izlenimim gürültü, patırtı, şamata oldu. Fakat değişti bu izlenim yavaş yavaş; tatlılık, neşe ve yumuşaklık

üstün geldi. Bu özelliklerin verdiği zevk ve neşe gerçekten tarifsiz güzellikte...”

Bu izlenim yaptın ilk bölümünde tüm renkleriyle yansır. İkinci bölüm bestecinin Napoli’de tanık olduğu bir dinsel törenden esinlidir. Üçüncü bölüm tipik bir menuetto’dur. Dördüncü bölüm ise yine İtalyan dansıyla işlenmiş bir bölümdür. Sanatçı bu bölüm için şöyle diyor bir mektubunda: “İşte İtalya! Yaşama zevki, sevinci nedir diye düşündüğüm ilk yıllardan bugüne dek onu ilk defa burada buldum ve zevkini çıkarıyorum.”

Gustav Mahler

1860 yılında Avusturya’da doğan Yahudi kökenli bestecidir, Hayatı boyunca önde gelen bir orkestra ve opera şefi olarak tanınan Gustav Mahler’in besteleri, Viyana’daki müzik camiası tarafından hiçbir zaman tam olarak anlaşılmamış veya kabul edilmemiştir. Tüm hayatı boyunca Yahudi düşmanlığına maruz kalmış, bazı müzik yorumcuları Mahler’e olumlu davranırken, diğerleri sert bir şekilde karşı çıkmıştır. Bunu bizzat fark eden Mahler “Benim zamanım da gelecek” demıştır. Bu arada belirtmek gerekir ki bir Yahudi olarak bilinen Mahler, Viyana Devlet Operası’na atanmasını kolaylaştırmak için Katolikliği seçmiştir.

Sanatçı eserlerinde, yaşam ve ölüm korkusunu, insanların yalnızlıklarıyla kuşkularını ve doğayı anlamamanın zorluğunu sunmaya çalışmıştır. 1960’ların sonunda Mahler’in müziği yeniden keşfedilerek, en önemli romantik bestecilerden biri olarak kabul edilmiştir.

“Bir senfoni yazmak benim için bir dünya inşa etmektir” diyen Mahler, 4 Numaralı Senfoni’sini 1900 yılı yazında, göl kıyısındaki yazlık evinde tamamlamıştır. Tüm senfonilerini yaz aylarında doğayla kucak kucaka bestelediği için kendisine “yaz bestecisi” lakabı da takılmıştır. 4 Numaralı Senfoni’sine ilham olan düşünce, tüm saflığı, el değmemişliğiyle çocukluktur. Bu kavram, ilk üç bölümde yer yer işlenen cennete giriş öyküsünden sonra, son bölümde lied şeklinde, çok daha somut ve yalın biçimde, adeta ahiret mutluluğunu telkin edermişçesine işlenir. Yapıt, flütlerdeki neşeli figürlerle birlikte duyulan çingirak sesleriyle başlar. İkinci bölüm, bestecinin ılımlı bir devinimle koşmadan diye işaret ettiği bir scherzo’dur. Üçüncü ve ağır çalınması gereken bölümde Gustav Mahler, en duygulu, en içten, ferahlık veren adeta nimni tarzında bir müzik sunar dinleyiciye. Bölümün sonunda kornolar ve trompetler birinci bölümün teması üzerine kurulu sevinç dolu fanfarlarıyla, cennetin kapısını açan dördüncü bölüme hazırlar bizi.

Gustav Mahler’in müziği, karmaşıklığı ve duygusal derinliği nedeniyle bazı dinleyiciler için zorlayıcı olabiliyor. Ancak Bernstein bakın Mahler için neler diyor: “Mahler üzgün olduğunda bu tam bir üzüntüdür; hiçbir şey onu teselli edemez, ağlayan bir çocuk gibidir ve mutlu olduğunda, bir çocuk gibi mutludur.”

Carlo Tenan

Carlo Tenan, senfonik müzik, opera, bale ve modern müziğe olan derin bilgisi sayesinde günümüzün en önemli şeflerinden biridir. Piyano, obua, şeflik, kompozisyon ve elektronik müzik dallarında mezun olduktan sonra Antonio Pappano, Mstislav Rostropoviç ve Lorin Maazel’in asistanı olmuştur

Bugüne kadar önemli orkestralardan Roma’daki Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Tokyo Philharmonic Orkestrası’nı, Konzerthaus Berlin, Teatro del Maggio Musicale Fiorentino Orkestrası, Teatro Comunale di Bologna, Milano’daki Verdi Orkestrası, The Theatre Mannheim, Maribor, Ljubljana, Innsbruck ve Oldenburg orkestralarını, Venedik’teki Teatro La Fenice, Palermo’daki Teatro Massimo ve Linz’deki Bruckner Orkestrası’nı yönetmiştir. Bolonya Operası’nda 2015 yılında *Madama Butterfly* ve aynı operada 2016 yılında *Il Barbiere di Siviglia* operalarının orkestra şefliğini üstlenmiştir.

2019 yılında besteci Ludovico Einaudi ile bestecinin *Winter Journey* adlı operası üzerine çalışmışlar, operanın ilk temsilini Napoli San Carlo Operası’nda gerçekleştirmişlerdir. Carlo Tenan’ın besteleri de uluslararası birçok yarışmada dereceye girmiştir.



Carlo Tenan

© Özge Balkan

Hélène Walter

Pamina (*Die Zauberflöte*), Sandrina (*La finta giardiniera*), Susanna ve Kontes (*Le Nozze di Figaro*) rolleriyle ünlendiği Mozart operaları, Noel ve Paskalya Oratoryosu ile Gustav Mahler’in 4 Numaralı Senfonisi’nde adından takdirle söz edilen Walter’ın müzikal yolculuğu Teresa Berganza, Alessandra Rossi, Raul Gimenez ve Helmut Deutsch gibi ünlülerle yaptığı iş birlikleriyle şekillendi.

Eleştirmen Ermes Mercuri’nin “büyüleyici ses kalitesi ve sahne olgunluğu”ndan övgüyle bahsettiği yetenekli soprano; Budapeşte’deki Müpa, Barselona’daki Palau de la musica, Musikverein Viyana ve Théâtre des Champs-Élysées gibi seçkin salonlarda François-Xavier Roth, Pierre Bleuse, Lucie Leguay, Marc Minkowski ve Corrado Rovaris, Ton Koopman ve Raphaël Pichon gibi önde gelen şeflerle aynı sahneyi paylaştı.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

Bu geniş dönemsel yelpazeye sahip konser, folklorik müziğimizden tınları Mendelssohn’un asil bestelerine, Mendelssohn’dan Mahler’in karmaşık iç dünyasından kesitlere bir yolculuğa çıkaracak dinleyicileri.

Carlo Tenan’ın usta bageti ve başarılı soprano Hélène Walter’ın günümüzde takdir toplayan Mahler yorumu dinleyicilere harika bir konser vad ediyor.

Bildiklerimizle Keşfetmemiz Gerekenler

Zeynep Simge Acunaz Eytemiz

17 Ekim 2024, Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLMARMONİ ORKESTRASI
LAURENCE EQUILBEY şef
ALENA BAEVA keman

BEETHOVEN *Atina Harabeleri Uvertürü*, Op.113
MENDELSSOHN Keman Konçertosu, Op.64, Mi minör
FARRENC Senfoni No.3, Sol minor, Op.36

BİFO, zamanımızın önemli kadın şeflerinden Laurence Equilbey ve geniş repertuvara sahip başarılı kemancı Alena Baeva ile sezonun önemli bir konserine imza atacak.

Laurence Equilbey

Hayatının ilk yıllarında piyano ve flüt eğitimi alan, müzikoloji okuduktan sonra 18 yaşında orkestra şefliği yapmaya karar veren Equilbey; Viyana'da Nikolaus Harnoncourt ile çalışmış, Paris, Londra ve İskandinavya'da ise Claudio Abbado, Eric Ericson gibi isimlerle eğitimini sürdürmüştür. Koro repertuarındaki çalışmalarıyla bilinen, Insula Orkestrası'nın kurucusu ve müzik direktörü olarak tanınan Fransız şef, aynı zamanda çeyrek tonları ve 1/3 tonları ayarlamının elektronik bir yolu olan "e-tuner"ı icat etmiştir. 1991 yılında kurduğu Accentus Oda Korosu'nun müzik direktörlüğünü sürdüren sanatçı, 2008 yılında Legion of Honor Şövalyesi unvanını almış ve 2009/10 sezonundan bu yana Accentus ile Ensemble orchestral de Paris'in ortak sanatçısıdır. Kadın bestecilerin ihmal edilmiş eserlerini seslendirmeyi hedefleyen Equilbey, Louise Farrenc'in 1 ve 3 Numaralı senfonilerini yönettiği kaydı ise 2021 yılında Erato Records etiketiyle yayımlanmıştır.

Alena Baeva

Elliden fazla keman konçertosu dahil olmak üzere halihazırda zengin ve hızla genişleyen bir repertuvara sahip olan Baeva; Bacewicz, Karaev, Karłowicz ve Silvestrov gibi bestecilerin eserlerini seslendirdiği son performanslarında, daha az bilinen eserlere de hâkim olduğunu kanıtlamıştır. Baeva'nın uluslararası solist olarak kariyeri, New York Filarmoni Orkestrası, Hong Kong Filarmoni Orkestrası, NHK Senfoni Orkestrası, Tonhalle-Orchester Zürich, Londra Filarmoni Orkestrası, Die Deutsche Kammerphilharmonie gibi orkestralarla çalması neticesinde son sezonlarda olağanüstü bir hızla ilerlemiştir.



Alena Baeva

© Andrej Grlic

Kırgızistan'da Slav-Tatar kökenli olarak doğan Baeva, Rusya'da Prof. Eduard Grach ile çalışmaya başlamadan önce ilk keman derslerini beş yaşındayken Kazakistan'da ünlü pedagog Olga Danilova'dan almıştır. Ayrıca Mstislav Rostropovich, Boris Garlitsky ve Shlomo Mintz'den dersler almış ve quartet repertuarına odaklanan İsviçre Seiji Ozawa Uluslararası Akademisi'nde yer almıştır.

Ludwig van Beethoven

Beethoven'ın müziği, öncü kişiliği ve aklı ile her zaman geleceğin getirebileceği potansiyelde olmuştur. Örneğin 3 Numaralı Senfonisi *Eroica* ile senfonik forma yenilik getirerek romantik döneme doğru büyük bir adım atılmasını sağlamıştır. Kahramanca mücadele kavramı giderek art arda gelen dönemin bestecilerine ilham kaynağı olmuştur.

Beethoven'ın ilk müzik öğretmeni babasıdır, fakat Beethoven'a piyano eğitiminde sert ve acımasız davrandığı

bilinmektedir. Bonn'da doğup büyüyen Beethoven, annesinin vefatından sonra aile evinde yaşamamayı tercih etmiş ve 1792 yılında Viyana'ya giderek Joseph Haydn ile çalışmaya başlamıştır. Haydn kısa sürede Beethoven'ın üstün yeteneğini fark etmiş ve her konuda ona destek olmuştur. Besteleriyle klasik müziğin 19. yüzyılın sonuna kadar yaşayan neredeyse tüm müzisyenlerini etkileyen, yaşamı boyunca sağlık problemleri çeken besteci, 1801'de işitme problemleri yaşamaya başlamış, 1817'de tamamen sağır olmuştur. Fakat bu sanatsal üretimine ve birçok besteciye ilham olmasına engel olmamıştır.

Atina Harabeleri Uvertürü, Op.113

Eser, Macaristan'ın Pest kentindeki yeni Deutsches Theatre Pest'e ithaf edilmesi için August von Kotzebue'nin aynı adlı oyununa eşlik etmek üzere bestelenmiştir. *Atina Harabeleri*'nin en bilinen kısmının *Türk Marşı* olduğu söylenebilir.

Felix Mendelssohn-Bartholdy

Aristokrat bir ailenin dört çocuğundan üçüncüsü olarak Hamburg'da doğan Mendelssohn'un ailesi, 1816'da Hamburg'dan Berlin'e taşındıkları sırada Musevilikten Protestanlığa geçmiş ve Bartholdy soyadını almıştır. Ancak Felix, bu değişime direnmiş ve Mendelssohn soyadını kullanmaya devam etmiştir. İlk piyano derslerini annesinden ve ablası Fanny'den almış ve Berlin'e taşındıktan sonra Ludwig Berger ile piyano, Carl Zelter ile teori ve kompozisyon çalışmıştır. 1820'de ilk eserini besteleyen Mendelssohn, 16 yaşında, türünün ilk örneklerinden birisi olan Yaylı Çalgılar için Mi diyez Majör Sekizlisi'ni (Op.20) bestelemiştir. 17 yaşındayken dâhi çocuk olarak ünü yayılmış ve *Bir Yaz Gecesi Rüyası Uvertürü* (Op.21) seslendirilmiştir. Shakespeare'in bir komedisi için bestelenen eser, romantik dönemin en güzel eserlerinden sayılmaktadır. 1840 yılında Orta Avrupa'nın en tanınmış bestecisi olan Mendelssohn, 1841'de Leipzig'de bir konservatuvar kurmuş ve bu konservatuvar 1846'da Avrupa'nın en üstün müzik okulu haline gelmiştir. 1847'de ablası Fanny'nin ölüm haberi üzerine yaşama isteğini yitiren sanatçı, Fa minör 6. Yaylı Çalgılar Dörtlüsü ile *Fanny için Requiem*'i bestelemiş ve aynı yıl vefat etmiş, ablası Fanny'nin yanına gömülmüştür.

Keman Konçertosu, Op.64, Mi minör

Prömiyerinde büyük beğeni toplayan bu eser, en öne çıkan ve en çok saygı duyulan keman konçertolarındandır. Keman repertuvarında önemli bir yere sahiptir ve konser kemancılarının ustalaşması gereken önemli bir konçerto olarak ün kazanmıştır.

Mendelssohn, keman konçertosu fikrini ilk olarak yakın arkadaşı ve daha sonra Leipzig Gewandhaus Orkestrası'nın konser şefi olan Ferdinand David ile paylaşmıştır. 1838'de tasarlanmış olmasına rağmen, eserin tamamlanması bir altı yıl daha sürmüş ve 1845'e dek prömiyeri yapılmamıştır. Bu süre zarfında Mendelssohn, kendisine birçok öneride bulunan David'le düzenli yazışmalarını sürdürmüş ve eseri en iyi haline getirmeye çabalamıştır. Eser romantik dönemin en önde gelen keman konçertolarından biridir ve diğer birçok besteciye de ilham kaynağı olmuştur.

Louise Dumont Farrenc

Paris'te sanatçı bir aileye doğan Louise Dumont Farrenc, altı yaşında piyano dersi almaya başlamış. İlk müzik öğretmeni Cecile Soria'nın, Farrenc'in profesyonel bir piyanist olabilecek yeteneğe sahip olduğunu söylemesi üzerine, ailesi ona Ignaz Moscheles ve Johann Nepomuk Hummel gibi ustalardan dersler aldirmaya başlamıştır. Ayrıca Farrenc henüz 15 yaşındayken Anton Reicha'dan kompozisyon dersleri almaya



Laurence Equilbey

© Julien Benhamou

başlamış fakat o dönemde kadınların erkeklerle birlikte derslere girmesine izin verilmediğinden özel ders olarak eğitim görmüştür.

Farrenc 17 yaşındayken, ailesinin yaşadığı Sorbonne'da bir sanatçı grubuyla düzenli olarak konserler veren flüt öğrencisi Aristide Farrenc ile tanışarak 1821'de evlenmiş ve evliliğinin ardından eğitimine ara verip eşiyle birlikte Fransa genelinde konserler vermiştir. Ancak eşi çok geçmeden konser hayatından sıkılmış ve eşinin yardımıyla Paris'te bir yayınevi açmıştır. Éditions Farrenc adındaki bu yayınevi, yaklaşık 40 yıl boyunca Fransa'nın önde gelen müzik yayıncılarından biri olmuştur. Farrenc, dört yıllık konser hayatından sonra Paris'te kompozisyon öğretmeni Reicha ile çalışmaya geri dönmüş ve akabinde konser piyanisti kariyerine tekrar başlamış, 1830'larda bir virtüöz olarak ünlenmiş, 1842'de Paris Konservatuvarı'nda piyano öğretmeni olarak kadroya atanmış, 30 yıl boyunca kariyerini sürdürmüştür. Farrenc, 19. yüzyıl boyunca Paris Konservatuvarı'nda saygın bir konuma yükselebilen tek kadın olmuş ve kızını da konservatuvarda başarılı bir piyanist olarak yetiştirmiştir.

Senfoni No.3, Sol minör, Op.36

Sanatçı, 1843-47 arasında ikisi uvertür, üçü senfoni olmak üzere beş orkestra eseri yazmıştır. Tüm eserleri yaşadığı dönemde Paris'te defalarca icra edilmiş, bazıları yurt dışında da duyulmuştur. Dönemin ünlü piyanist ve bestecilerinden William Vincent Wallace, Farrenc'in 3 Numaralı

Senfonisi'nin Schumann ve Mendelssohn senfonileriyle kıyaslanabilecek düzeyde olduğunu söylemiştir. Ayrıca, senfoninin gözden düştüğü ve operanın üstün olduğu 19. yüzyıl Fransa'sında bir orkestra eseri üretmenin önündeki engelleri aşmış olması ve Farrenc'in bu dönemde kadın besteci olarak da aştığı engeller eklendiğinde, bu senfoninin müzik tarihindeki yeri ayrı bir önem taşımaktadır.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

"Neden kadın şefler daha az?" sorusunun hâlâ sorulduğu günümüzde, öncelikle donanımlı ve oldukça üretken bir kadın şefi yine çok güçlü bir solistle izleyebilme şansı bulacağımız için bu konser kaçırılmamalı. Bunun yanında, programda çok güzel bir denge var. Beethoven, neredeyse herkesin bildiği bir besteci fakat bu konserdeki uvertürü diğer uvertürleri kadar herkesin aşına olduğu bir uvertür değil. Hemen ardından yine çok bilindik bir besteci, Mendelssohn, en çok sevilen ve bilinen eseriyle bizimle oluyor ve ardından belki de çoğu kişinin ilk kez dinleyeceği Farrenc'in 3 Numaralı Senfonisi bir anda bilinmezliği ve tüm görkemiyle dikkatleri üzerine çekiyor!

Bildiklerimizle keşfetmemiz gerekenlerin çok dengeli şekilde harmanlanarak sunulmuş olması sebebiyle bu konser kaçmaz.

Gürer Aykal ile Müzik Üzerine...

Hale Tetik

Ülkemizin en önde gelen orkestra şeflerinden Gürer Aykal, ender rastlanan bir kariyere sahip. Yurt içi ve yurt dışında önemli orkestraları yönetmesi, birçok orkestranın kurulması ve yetkin hale gelmesinde etkin rol oynaması, geleceği parlak birçok öğrenci yetiştirmesiyle tek başına orkestranın yetkin sesi olduğunu söyleyebiliriz. Ödül ve unvanlarla dolu müzik kariyerinde ilkelerine sıkı sıkıya bağlı olan duayen sanatçımız Gürer Aykal ile keyifli bir söyleşi yaptık.

Saygı ve hayranlık uyandıran müzik kariyeriniz müzik müfettişlerinin sizi keşfetmesiyle başladı. Müziğe olan yöneliminizi ve keşfedilme sürecinizi okuyucularımızla paylaşmanızı rica edebilir miyiz?

Öncelikle söze Köy Enstitüleriyle başlamalıyım. Çifteler Köy Enstitüsü'nde babam Tevfik Aykal'ın müzik öğretmenliği yaptığı dönemde (1942) dünyaya gelmişim. Birçok enstrümanı çalabilen ve öğretebilen babam sayesinde evimizde hep müzik vardı. Babam birçok enstrümanı çalmanın yanında marangozluk, ayakkabı tamiri, enstrüman onarımı gibi pek çok işi beceriyle yapabilen, tam bir köy enstitüsü öğretmeniydi. Yıllar içinde dünyaya örnek olan bu eğitim yuvaları kapatılmaya başlayınca, öğretmenlerin çeşitli illere atamaları yapıldı. Biz önce Maraş, ardından Diyarbakır'a gönderildik. İlkokula Diyarbakır'da başladım. Babam gezici müzik öğretmeni olmuştu. Bisikletiyle her gün ayrı ayrı okullara gider, müzik dersleri verirdi. Gittiği okullarda özellikle mandolin grupları oluşturur, korolar oluşturur ve onlarla konserler yapardı. İlkokulun beşinci sınıfında, müzik derslerinde babam bizlere dikte yaptırırdı. 1953 yılı başlarında sınıf öğretmenimiz Jale Zikoşlu ile ders yaparken müdürümüz Nihat Bey, babam ve tanımadığımız iki öğretmen odamıza girdiler. Hepimiz şaşkınlıkla ayağa kalktık ve öğretmenimizin oturabilirsiniz komutuyla yerlerimizi aldık. Babam akordiyonu kutusundan çıkartıp tanımadığımız öğretmene verdi ve bizlere "Çocuklar, Halil Bedii Yönetken öğretmeniniz şimdi size müzikle ilgili sorular soracak ve kulaklarınıza bakacak." dedi. Halil öğretmenin akordiyonda bastığı sesleri bütün sınıf söylemeye başladık. Bir süre sonra bizlere teker sormaya başladı ve sıra bana geldi. Ben basılan sesi notanın adıyla söyledim. Bunun üzerine bana aynı anda iki sesi basarak sordu. Ben yine nota adlarıyla söyledim. O anda diğer öğretmen (Şerif

Çayıroğlu) benim yanıma gelip beni akordiyonu göremeyeceğim tarafa döndürdü. Birlikte basılan 3, 4 ve 5 sesi notalarıyla söyleyince Halil öğretmen "Çocuğum, akordiyonda ancak beş ses basabiliyorum, aferin sana." dedi ve defterlerine bir şeyler yazıp, başka okullara gitmek üzere babamla birlikte sınıfımızdan ayrıldılar.

Değerli müzikseverler, o yıllarda müzik müfettişleri Ankara Devlet Konservatuarı'na girebilecek yetenekli öğrenciler bulmak amacıyla ülkemizdeki müzik öğretmenleriyle yazışır ve bir plan dahilinde yurdu dolaşırlardı. Yetenekli buldukları çocukların ailelerine ulaşarak onlara çocukları Ankara Devlet Konservatuarı'nın giriş sınavında başarılı olursa parasız yatılı okuma hakkının yanı sıra, en üstün öğretmenler tarafından yetiştirilme güvencesini verip, çocuklarını Ankara'ya, konservatuvar sınavlarına göndermeleri için ailelerini ikna ederlerdi. İşte ben ve benim gibi birçok çocuk, devletimizin bize sunduğu olağanüstü olanaklarla Cebeci'deki Ankara Devlet Konservatuarı'nda okuma şansını elde etti.

Necdet Remzi Atak'tan keman, Adnan Saygun'dan ise kompozisyon dersleri aldınız. Gotthold Ephraim Lessing, Andre Previn ve George Hurst ise şeflik yolunda ilerlemenizi sağlayan isimler... Böylesine değerli isimler müzikal yolculuğunuzda nasıl bir role sahip oldu?

Nejdet Remzi Atak'ın öğrencisi oldum. Nejdet Bey, Atatürk'ün imzasıyla konservatuvara atanmış bir değer. Özellikle keman korosu derslerinde birlikte çaldığımız eserleri seslendirirken, başka partileri çalan arkadaşlarımızı duymamız ve dinlememiz gerektiğini kendisi de bizimle çalarak öğretmiştir. 12-13 yaşlarında müzik yoluyla bizlere demokrasi dersi vermiştir. İleriki yıllarda bana "Sen Adnan'ın öğrencisi olacaksın." demeye başlayan hocam, 17 yaşımıdayken beni bale şefi yapmak üzere Londra'ya göndermek isteyen bale bölümü başkanı Molly Lake ve Travis Kent'e "Gürer, önce Adnan Saygun'la kompozisyon okuyacak, ardından sizin isteğinizi yerine getirecektir." diyerek bana yolumu göstermiştir. Arkadaşlarım, ablalarım ve ağabeylerimden oluşan küçük orkestralar kurdum. (Ağabey ve abla demek Cebeci Konservatuarı terbiyesidir.) Genelde konçerto grosso'lar yönetiyordum. Değerli öğretmenimiz İlhan Usmanbaş, şan bölümü öğrencilerinin Antik arya söylemek istediklerini söyledi ve benden bu parçaların orkestrasyonunu yapmamı istedi. Ben böylece orkestrasyon yapmaya başlamış oldum. (Hâlâ yapıyorum.) Bu parçaların birçoğunu konserlerde seslendirdik. Böylece eşlik edebilme derslerini kendi üstümde deneyerek geliştirdim. Keman



*Konservatuvarlarımızdan
iyi yetişmiş gençlerimiz
mezun oluyor, ancak
iş bulamıyorlar. Yeni
orkestralar, yeni operalar
açmamız gerekiyor. Bir
operanın, bir orkestranın,
bulunduğu kente yaptığı
hizmeti hiçbir şeyle
ölçemezsiniz. Uygarlık
getiren bu kurumların
çoğalması, ülkemizin kültürel
açıdan kalkınmasını da
sağlar. Sözü Atatürk'ümüze
bırakalım. "Sanatsız
kalmış bir milletin hayat
damarlarından biri
kopmuş demektir."*



© Özge Balkan

öğretildiği harika bir okul. Kontrpuanın katı kurallarının yarattığı o olağanüstü çoksesliliği iliklerime kadar duyabildim.

Orkestrada şeflikten önce keman sanatçısı kimliğinizle kendinizi gösterdiniz. Orkestranın içerisinden çıkıp şef olmanın size ne gibi yararları oldu?

Orkestra içinde profesyonel olarak altı yıl çalmak, özellikle benim gibi 2. kemanda görev yapmak, büyük sorumluluk üstlenmeyi sağlıyor. Asıl şefinizin dışında sizi yöneten bazı konuk şefler açık vuramıyor. Özellikle ana hatları yöneten ve ana hatları besleyen birçok enstrümanı duymazdan, görmezden gelen şefler sizi yönetirken zaman ayağınızın altından kayıp gidiyor. Öyle hallerde deneyimli orkestracılar hemen devreye giriyor ve dinleyiciler fark etmeden hata gideriliyor. Size açık yüreklilikle şunu söyleyebilirim; iyi şeflerden bir şeyler öğrenmek çok zor, ama yetersiz şeflerden neleri yapmamanız gerektiğini hemen öğreniyorsunuz.

Dünyaca ünlü çok sayıda saygın orkestralar yönettiniz. Tüm bu tecrübelerinizden hareketle şef ile orkestra arasındaki ilişkiyi ele alabilir misiniz? Şef, orkestra üzerinde hâkimiyeti nasıl sağlamalı?

İyi bir orkestra, saygın bir orkestra olabilmenin birinci koşulu ritim birliği, ikinci koşulu *piano*, *mezzoforte* ve *forte* ayarını düşünmeksizin yapabilen, üçüncü koşulu çoksesliliği duyabilen, zeki ve atik müzisyenlerin konsantrasyon içinde olabilmeleri. Böyle bir orkestrayla istediğiniz yoruma çok çabuk ulaşırsınız. Hatta bu düzey çalgıcılarla hayalinizdeki ses birliğine de kavuşabilirsiniz. Bu düzeydeki orkestralarla çok iyi çalışmanız gerekir. İyi çalışıyorlar diye onlara bırakırsanız sizi olağan bir konser bekliyor demektir. İlk kez yönettiğiniz bir orkestrayı avcunuzun içine alabilmek için provanızı çok akıllı götürmeniz gerekir. Besteciye ve partisyona olan hâkimiyetiniz sayesinde orkestrayı avcunuzun içine alabilirsiniz. Sağlam vuruş tekniğiniz ve iyi duyan kulaklarınız sayesinde az konuşarak, orkestrayı yormadan başarıya ulaşırsınız.

Orkestra yönetmenin ötesinde, orkestra inşa eden bir Gürer Aykal da tanıyoruz. Konservatuvar yıllarında öğrenci orkestrası, koro ve bando kurma girişimleriniz, Ankara Oda Orkestrası, Antalya Devlet Senfoni Orkestrası gibi saygın orkestraları kurmanızla devam etti. Orkestra inşa etmek üzerine görüşlerinizi almak isteriz.

Konservatuvardaki öğrencilik yıllarında, sizin de belirttiğiniz gibi, orkestralar bandolar ve korolar kurdum. Nota bulabilmenin zor olduğu dönemlerde partileri kendim yazardım. Özellikle koro partilerini yazmak çok zaman alırdı. Şimdi, fırsat bulmuşken o yıllarda benim kurduğum orkestralarda çalan ablalarım, ağabeylerime ve arkadaşlarıma çok teşekkür ederim. Bugün bir yerlere gelebildiysem onların bana gösterdikleri sabır ve sevgi sayesinde olmuştur. Yurt dışı eğitimimin bitişiyle hemen Türkiye'ye döndüm ve mezun olduğum Ankara Devlet Konservatuvan'na atandım. O dönem Hikmet ağabey (Şimşek) okulumuzdaki orkestrayı çalıştırıyordu. Birlikte çalışarak öğrenci orkestrasını iyi bir düzeye getirdik. 1975'te CSO'nun şef yardımcısı olarak göreve başladım. Bu görevim için CSO yasasında aranan bütün koşullar bana uygulanmıştır. Özetle, yasalara tam uyan bir atama yapılmıştır. 1977'de Suna Kan ile birlikte Ankara Oda Orkestrası'nı kurdum. Bu orkestrayla Avrupa'da 100'ün üzerinde konser verdik. Orkestranın başkemancısı ve solisti Suna Kan idi. O büyük müzisyenden çok şey öğrendim. Kısa bir dönem, Devlet Operası ve Balesi'ndeki genel müdürlüğüm sırasında Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı ve Başbakan Bülent Ecevit'in sanata olan inançları sayesinde İzmir Devlet Opera ve Balesi'nin kurulmasını sağladım. Süleyman Demirel'in Cumhurbaşkanı, Bülent Ecevit'in Başbakan ve Genel Sekreter Nejdettin Seçkinöz'ün Maliye Bakanı Sümer Oral'a baskıları sonucu Antalya Devlet Orkestrası'nın kuruluşunu sağladım. Atatürk'ün bizlere hedef gösterdiği "çağdaş uluslar düzeyine varmak" adına açılan her opera, her orkestra, bizi o kutsal hedefe ulaştıracaktır.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ve Borusan Quartet gibi iki önemli yapı sizin elinizden çıkan müziğe

eğitiminde almış olduğum eğitimin yeterli olmadığı bilincine varınca, hocam Nejdettin Remzi Atak'ın "Sen Adnan'ın öğrencisi olacaksın." öğüdünün ne denli önemli olduğunu kavradım. Keman bölümünün son iki yılında kompozisyon bölümünün sınavlarına girdim ve Adnan Saygun'un öğrencisi oldum. Sınıfımızda üç kişiydik; Çetin Işıkoğlu, Ahmet Yürür ve ben. Solfej, fonksiyonlar, armoni. Anlatamayacağım düzeyde dersler görmeye, gerçek müzik eğitimi almaya Saygun'la başladım. Keman bölümünü bitirince Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın (CSO) açmış olduğu giriş sınavına girdim ve kazandım. Sınavı o yıl CSO'nun genel müzik direktörü Prof. G.E. Lessing yapmıştı. Sınavda bana piyanoda ağabeyimiz Muammer Sun eşlik etmişti. CSO'nun sınavını kazandığım haberini derhal hocam Saygun'a söylediğimde bana 2. keman çalmamı öğütledi. Prof. Lessing'le altı yıl çalıştım. 2. keman çalarken keman korusu derslerinde almış olduğum; başka partileri duymam ve dinlemem gerektiği bilinci beni iyi bir orkestracı yapmıştır. Beş yılda Lessing'ten öğrendiklerimi halen uyguluyorum. Kompozisyon bölümünden mezun olunca (1969) Saygun'un bana çizdiği yolu takip ettim. Önce İngiltere, ardından İtalya. Londra'da André Previn ve George Hurst'ten şeflik öğrenimi aldım. Guildhall Advance'in şeflik bölümü ile Royal Academy'nin şeflik bölümlerinden mezun oldum. Ardından Siena'ya gidip Franco Ferrara'nın öğretmenliğini yaptığı Chigiana Müzik Akademisi'nden "Diploma di Merito aldım" ve Roma Santa Cecilia Orkestrası'nın açtığı ileri şeflik bölümünü bitirerek öğrenimimi tamamladım. Franco Ferrara'dan partiyonun dibine ulaşmayı, G. Hurst'ten vuruş tekniği ve prova zamanlamasını, A. Previn'den yöneteceğim eserlerin zorluklarını nasıl kolaylaştıracağımı öğrendim. Son olarak, Saygun'un benden istediği, Vatikan'a bağlı Musica Sacra okuluna gittim. Zannedirim orada okuyan ilk Müslüman öğrenci ben oldum. Sınıfımızda 400 rahibe, 300 rahip adayı (Cappuccino) ve bir de ben vardım. Rönesans öncesi Gregoryen kilise müziklerinin

BİFO'nun varlığı beni dünyanın en mutlu orkestra şefi yapmıştır. Borusan Quartet, ülkemizin oda müziği alanında büyük bir boşluğunu doldurmuştur.

yön veren diğer şaheserler. Bu iki kıymetli oluşum sizin için ne ifade ediyor?

San Remo Orkestrası'nın baş konuk şefliğini yaptığım 1999 yılı başlarında, Borusan Sanat'ın genel müdürü Sami Caner tarafından bir davet aldım. İstiklal Caddesi'nde güzel bir yapıda yapılan görüşmede Asım Kocabıyık, Ahmet Kocabıyık, Zeynep Hamedî ve Nühket Hanım ile tanışmış oldum. Oda Orkestrası'nın şefliğini üstlenmemi istediler. Ben kısaca düşüncelerimi açıklayıp "Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası olabiliriz." dedim. Ahmet Bey orkestrayı büyültmeyi düşündüklerini söyledi. Asım Bey'in "Bu gelişme nasıl olur? Ne koşullarda olur? Bir filarmoni orkestrası kaç müzisyenden oluşur?" sorularının yanıtlarını bir sonraki toplantıda almak üzere ayrıldık. İkinci toplantımızda, ben BİFO'nun kaç kişiden oluşacağını, Türkiye'nin en iyi müzisyenlerinin nasıl bir sınavla seçileceğini ve beş yıl içinde BİFO'yu Avrupa orkestraları düzeyine getirebileceğimi içeren sunumu en ince detaylarına kadar yaptım. İlk konserimizi 13 Mayıs 1999 tarihinde Yıldız Sarayı'nda seçkin davetliler önünde yaptık. Asım Bey'in, Ahmet Bey'in, Zeynep ve Nühket Hanım'ın yaptıkları bu büyük atılım, ülkemizin özel sektörde vardığı düzeyi göstermesi açısından bir milattır. Önce komşu ülkelere bakalım; Yunanistan, Bulgaristan, devam edelim Gürcistan, Ermenistan, İran, Irak ve Suriye'de, özel sektörün üstlendiği böyle bir atılım var mıdır? Devam edelim; Avusturya, Çekya, Macaristan, Polonya, Fransa, İtalya, İspanya... Borusan ailesi, başta Asım Bey olmak üzere Ahmet, Zeynep ve Nühket, dünyaya örnek olmuşlardır. Ben Asım Bey'i geç tanımış olmanın üzüntüsünü hep yüreğimde taşıyorum. Atatürk'ü özümsemiş ve o donanıyla bütün atılımlarını gerçekleştirmiş, olağanüstü, yurtsever bir üst insan. Kurdukları orkestra, Avrupa'nın en prestijli salonlarında konserler verdi. Orkestranın vardığı düzey, Avrupalı müzik otoriterleri ve müzik kritikleri tarafından övgü dolu yazılarla belgelendi. BİFO'nun varlığı beni dünyanın en mutlu orkestra şefi yapmıştır. Borusan Quartet, ülkemizin oda müziği alanında büyük bir boşluğunu doldurmuştur. Yeteneklerine ve çalışkanlıklarına yürekten inandığım dört Türk gencini bir yıl içinde ancak bir araya getirebildim. İlk konserlerini 3 Ekim 2005 yılında veren yaylı dörtlümüz, ülkemizi ve Borusan'ı dünyada gururla temsil etmeye devam ediyor. Sağ olsun Borusan Ailesi.

2024/25 sezonunun Kasım ayında yöneteceğiniz Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, Güney Koreli piyanist Chloe Ji-Yeong Mun'a eşlik edecek. W.A.Mozart eserlerini seslendireceğiniz konsere dair görüşlerinizi rica edebilir miyiz?

Dünyaya Türk adını en çok duyuran ve duyurmaya her an devam eden besteci W.A. Mozart'tır. Mozart bizlere insan varlığının anlamını, insan olmanın kutsallığını, en kapsamlı biçimde ve kolayca anlamamızı sağlayan besteleriyle armağan etmiştir. Bizleri düşündüren, duygulandıran, bize dostça sarılan, müzik sanatını içimizde yaşatan üst insandır. Chloe Ji-Yeong Mun, Mozart yorumlarıyla ünlenmiş bir piyanist. Kendisiyle birlikte Mozart çalmak bizi çok mutlu edecektir.

Besteciler içerisinde Beethoven'in sizin için ayrı bir yeri olduğunu biliyoruz. Türkiye'ye ve Atatürk'e en çok Beethoven'i yakıştırdığınızı söylemişsiniz. Ayrıca Beethoven çalan bir orkestranın her besteciyi çalabileceğini de dile getirmişsiniz. Beethoven'la kurduğunuz bu bağı sizden dinlemeyi isteriz.

Beethoven'i anlamak, doğruluktan disiplinden geçer. Bilim ve sanat onun bestelerinde bütünleşir. Müziğin anayasasını Beethoven yazmıştır. Beethoven'a çalım atamazsınız. Yorum adına hızlanmalar, yavaşlamalar yapamazsınız. Hele hele ikide bir kreşendolar yapmak, diminuendolar icat etmek hiç olmaz. Beethoven'a varabilmenin yolu, doğruluktan ve disiplinden ödün vermeden yapacağımız çalışmalarla elde edilmelidir. Yineliyorum, Beethoven'in senfonilerini bu anlayış içinde çalabilen orkestralar birinci sınıf orkestralardır. Onların çalamayacakları eser yoktur, nokta. Beethoven'in 3 Numaralı Senfoni'sini bilirsiniz. Kısaca, cumhuriyeti kuracağına inandığı Napolyon'a ithaf etmiş, fakat cumhuriyet yerine kendi imparatorluğunu kuran Napolyon'a lanet ederek bu zatın adını partisyondan karalayarak silip atmıştır. Partisyonda artık ad yoktur,

ama gelecekte cumhuriyeti kuracak bir kahraman elbette olacaktır. İşte bu kahraman Mustafa Kemal'dir. Cumhuriyet tutkunu ve tam bağımsız karakterleriyle Beethoven ve Mustafa Kemal, benim için aynı kişiliğe sahip iki üst insandır. Atatürk'ü anlamak da doğruluktan ve disiplinden geçer. Tam bağımsız, demokratik, laik, insan haklarına dayalı, hukukun üstünlüğüne inanan, bilimi ve bilimsel eğitimi rehber edinen Atatürk'e layık olabilmek için çok çalışmalıyız. Bilimi ve sanatı Atatürk kadar birleştirebilen bir başka lider olduğunu zannetmiyorum. Var ise lütfen yazsınlar, çizsinler, biz de bilelim. Kısaca, ulu önderimizin müzik alanında bize verdiği öğütleri birlikte hatırlayalım: "Kültür ile uygarlık farklıdır. Uygarlık uluslararası, fakat kültür ulusaldır. Yeni toplum düzenine ve değerlerine uygun, çağdaş ve ulusal nitelikte bir müzik oluşturmalıyız. Doğu müziği, Batı müziği ve halk müziği içinde bize ait olan halk müziğidir. Batı müziği, yeni uygarlığın müziğidir. Bizim gerçek müziğimiz Anadolu halkından işitilendir (1934). Ulusun ince duygularını, düşüncelerini anlatan, yüksek deyişlerini, söyleyişlerini toplamak, onları genel musiki kurallarına göre işlemek gerekir, ancak Türk ulusal musikisi böyle yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir." Aynı yaşta (57), aynı hastalıktan yaşama veda eden bu iki ölümsüz insan, ardında bıraktıkları eserlerle sonsuza kadar yaşayacaklardır.

Beethoven dışında yönetmekten en çok keyif aldığınızı bestecileri öğrenebilir miyiz?

Aslında biz orkestra şefleri o yıl hangi bestecileri yöneteceksek o bestecilere aşık oluruz. Bu bir gerçektir. Zaman zaman, haftadan haftaya aşklarımız değişebilir. Ama asıl aşkınızı asla unutmazsınız. Benim aşkım Mozart'tır. İnsan varlığının anlamını, insan olmanın kutsallığını Mozart yönetirken iliklerime kadar duyuram.

Birçok söyleşinizde çoksesli müziğin aydınlanmayı getirdiğini özellikle vurguladınız. Bulunduğumuz noktada çoksesli müziği ülkemizde halka ulaştırma konusunda sizce bugün ne durumdayız?

Çoksesliliği anlatan toplumlara, çoksesliliği yaşayan toplumlara baktığımızda uygarlığı görüyoruz. Yaklaşık 400 yıl içinde eğitimle gelişen müzik insanlarını kendine çekmeye, onlara haz vermeye ve onları müziği daha dikkatle dinlemeye yöneltmiştir. Eğlenerek duyduğumuz müzikle, düşünerek dinlediğimiz müzik arasındaki farklı gelişmeyi bizlere sağlayan, bestecilerdir. Besteciler ülkelerinin geleceğidir. Avrupa bugünkü düzeyine Haydn, Mozart ve Beethoven'la kavuşmuştur. Atatürk'ün emriyle (1924) İstanbul'dan Ankara'ya getirilen orkestraya Atatürk, Cumhurbaşkanlığı adını (o dönemde adı Riyaset-i Cumhur) vererek toplum önünde önemsenmesini sağlamıştır. Orkestra'nın birinci görevi, halk konserleri vererek halkın bu müziği duyması ve benimsemesini sağlamaktır. O dönem Ankara'ya orkestrayla gelen müzisyenlerden bazıları ben CSO'ya kemancı olarak girdiğim yılda (1963) orkestrada görev yapıyorlardı. Çok saygın ve çalışkan insanlardı. Partilerine çok iyi çalışırlardı. Orkestra ara yaptığında onlar araya çıkmayıp partilerine usul usul çalışırlardı. Bir gün aynı rahlede oturduğum 1903 doğumlu Nuri İrun Bey'e neden araya çıkmadığını sorduğumda, bana notada birkaç yeri arşesiyle göstererek "Bakmam lazım." dedi. "Şefe karşı mahcup olmak istemem." yanıtını verdi. CSO uzun yıllar bu anlayışla düzenli üniversite konserlerini Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin salonunda verdi. Yıllar sonra kurulan İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası aynı anlayışla düzenli konserler yaptı. Ardından İzmir Devlet Senfoni Orkestrası -Hikmet Şimşek ve Mehmet Özel'in üstün hizmetleriyle kurulmuştur-, Bursa Devlet Senfoni Orkestrası, Adana Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası ve Antalya Devlet Senfoni Orkestrası, aynı anlayış doğrultusunda konserler yaparak çoksesli müziği ülkemizde sevdirmeye ve tanıtmaya çalışmışlardır. Ancak 100. yılımızda biz ülkemizde 20 opera ve bale ile 40 senfoni orkestrası olmasını düşlüyorduk. Bu sayıların çok altındayız. Konservatuvarlarımızdan iyi yetişmiş gençlerimiz mezun oluyor, ancak iş bulamıyorlar. Yeni orkestralar, yeni operalar açmamız gerekiyor. Bir operanın, bir orkestranın, bulunduğu kente yaptığı hizmeti hiçbir şeyle ölçemezsiniz. Uygarlık getiren bu kurumların çoğalması, ülkemizin kültürel açıdan kalkınmasını da sağlar. Sözü Atatürk'ümüze bırakalım. "Sanatsız kalmış bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir."

Az Çoktur Mozart'ın Detaylara Ustaca Hükmettiği Döneminden Üç Eser

Emre Nurbeyler

28 Kasım 2024, Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNEİ
BORUSAN İSTANBUL FİLARMONİ ORKESTRASI
GÜRER AYKAL şef
CHLOE JI-YEONG MUN piyano



MOZART Piyano Konçertosu No.22, K 482,
Mi bemol Majör, <1785>
MOZART *İki Marş*, K 335/320a,
Re Majör, <1779>
MOZART Senfoni No.28, K 200/189k;
173e, Do Majör, <1774>
**Kore Kültür Merkezi ve Kore Cumhuriyeti
Büyükelçiliği'nin destekleriyle*

Şef Gürer Aykal idaresindeki Borusan
İstanbul Filarmoni Orkestrası,
Wolfgang Amadeus Mozart'ın
eserlerini seslendireceği akşamda
Güney Koreli piyanist Chloe Ji-Yeong
Mun'a eşlik edecek.

Mozart'ı burada size anlatmama gerek
olmadığına eminim, fakat genelde pek çok
kişinin onu ya zor anladığını veya anladığını
sandığını savunuyorum. Kendisi belki de
dünyanın en tanınmış melodilerinin sahibi, bu
konuda aleni şekilde özel bir yeteneği var.
Ancak daha özel ve sıkça atlanan becerisi
ise, müzik teorisinin aklınıza gelebilecek tüm
kurallarını yalayıp yutmuş bir besteci olarak
bu melodileri büyük bir ustalıkla her biri
bir şaheser niteliğinde uzun soluklu eserlere
paketleyebilmesidir. Mozart'ın hayatına
baktığımızda kişisel gelişiminin müziğine
yansımaları özellikle o meşhur melodilerini
kullanma şeklinde açık ve net bir şekilde
görebiliyoruz.

28 Kasım 2024 akşamı dinleyeceğimiz
konserin bu yönden bize sunduğu özel bir fırsat
var: Mozart'ın hayatının üç ardışık noktasından
seçilmiş eserlerde bu gelişmeyi gözlemlemek
mümkün. 28 Numaralı Do Majör Senfoni
(K.200/189k; 173e) bu konserin en erken
eseri ve Mozart bu senfoniyi 18 yaşındayken
yazmış. Daha sonra *İki Marş*'ı (K.335/320a)
23 yaşındayken, en son da 22 Numaralı Mi
bemol Majör Piyano Konçertosu'nu (K.482) 29
yaşındayken yazmış. Beni mutlu eden şey bu
eserlerin tam da bestecinin hayatında 11 yıllık
bir pencereye Çehov okurcasına bakmak için
çok iyi birer seçim olmaları.

22 Numaralı Piyano Konçertosu'nu piyano
hocam Tomislav Baynov'un 1996'da Tokyo'da
verdiği bir konserin kasetini elektronik ortamda
restore ederken çok iyi tanıma fırsatını buldum.
(500 defa dinleyince tabii...)

Mozart bu dönemde gruplanabilecek üç
piyano konçertosu yazmış (22, 23 La Majör ve
24 Do minör) ve bunlardan en uslu olanı ise
bu olabilir, fakat daha erken bir döneminden
aynı tondaki 9 Numaralı Konçerto'suyla
(K.271) karşılaştırıldığında çok daha olgun
bir yazım biçimi ve zengin bir orkestrasyonla
karşılaşıyoruz. Sanki ikisinin arasındaki sekiz
yılıda "şunu şöyle yapabilirdim", "bunu böyle
yapsaydım" gibi içinde kalmış ukteleri toplayıp
güncellenmiş bir Mi bemol Majör Piyano
Konçertosu'nu ortaya çıkarmış. Mesela B
teması insanın ağzında resmen pamuk şeker
gibi bir tat bırakıyor; bu beş duyumuzun
ötesine geçmeyi başaran etkiyi Mozart'ın
önceki deneyiminden gelen "elinde kocaman
bir orkestra varken melodiyi nasıl yalnız
bırakacağını bilmesi"ne borçluyuz. Tabii ki

buna ek olarak konser akşamı
günün yıldızı Güney Koreli
piyanist Chloe Ji-Yeong Mun'un
becerisine de borçlu olacağız.
Böyle detaylarla dolu işte bu
konçerto, eğer mümkünse
elinizde eserin notasıyla gelin
bence!

Ardından gelen *İki Marş*'ın
ikisi de Re Majör'de yazılmış.
Bu marşların Mozart'ın 9
Numaralı *Posta Kornosu*
serenadının açılış ve kapanışı
için yazdığı düşünülüyor.
Onun adı da, içindeki bir
bölümde zamanında postacıların
geldiklerini haber vermek için
çaldığı küçük komoya bir solo
vermiş olmasından geliyor. Bu
marşlar da gayet tatlı, sadece birinci marşta
kemancılar kemanlarına yaylarının sapıyla
vururken görünce şaşırmayın, "col legno" her
ne kadar yeni müzikte sevilen bir teknik olsa da
1600'lerden beri kullanılmaktadır...

28 Numaralı Senfoni'nin Do Majör
oluşu onu Mozart'ın 18 yaşındayken neler
yapabildiğini ölçebilmeniz için çok uygun
kılıyor ama unutmayın ki bu eser varını yoğunu
müziğe döktüğü son senfonilerine benzemiyor.
Hatta yaşıtı eserlere kıyasla gayet sakin, uslu
kalan orkestrasyonu ona dört bölümün tümünde
rahatlatıcı etkisini veriyor. Eserin orkestrasyonu
iki obua, iki korno, iki trompet, iki keman,
viyola, çello ve kontrbas içeriyor. Dönemin
orkestralarında notalarda belirtilmemiş olsa
bile fagot, (eğer orkestrada çembalo varsa)
çembalonun bas seslerini güçlendirmek için
kullanılması yaygındı. Mozart'ın kullandığı,
şimdi kayıp olan bir el yazması kopyada, fagot
partisi bulunuyordu ve 1929'da Berlin'de satılan
ve ardından kaybolan bir timpani partisi de
vardı. Kaynaklar Mozart'ın bu eseri Viyana'da
yazıldığından daha büyük bir orkestrayla çalışmış
olabileceğine işaret ediyor. Eserin icra süresi
yaklaşık 25 dakikadır.

Gürer Aykal da tıpkı Mozart gibi
tanıtılmaya ihtiyaç duymayan, alanında en iyi
tanınan sanatçılar arasında... 1969'da Ahmed
Adnan Saygun'un bestecilik öğrencisi olduktan
sonra Londra Guildhall Konservatuarı'nda
Prof. Previn ve Prof. Hurst ile şeflik okuyup
İtalya'da eğitimini sürdürdü, daha sonra
Saygun'un önerisiyle Roma'da kaldı ve eski
müzik konusunda da eğitim aldı. Gürer Aykal
yönetimi altında Mozart'ın bu üç eserinden
keyif alacağınıza eminim.

Bunun yanında daha önce üzerine binen
sorumluluktan kısaca bahsettiğim Chloe Ji-
Yeong Mun, 16 yaşında Ettlingen Yarışması'nı
kazanıp sonra 18 yaşında Cenevre ve Busoni
yarışmalarını arka arkaya kazanarak ses getirmiş
bir piyanist. Şu anda 29 yaşında ve bugüne
kadar pek çok diğer uluslararası yarışmalardan
başarıyla dönmüş. Almanya, Fransa, Polonya,
İtalya, Meksika, Peru, Arjantin, İsviçre, İngiltere
ve Çekya'daki konserlerine şimdi Türkiye'deki
de ekleniyor. Chloe Ji-Yeong Mun halen Kore
Üniversitesi'nde okulun saygın hocalarından
Prof. Daejin Kim ile çalışmalarını sürdürüyor.
Ji-Yeong Mun'u konsere gitmeden daha
da yakından tanımak isterseniz, internette



Mozart'ın Do minör Fantezisi (K.475) ve
Do minör Sonatı'nı (K.457) çaldığı kaydını
dinlemenizi şiddetle öneriyorum. Bu iki eserin
beraber arka arkaya çalınması çok yaygın
bir konser programı önerisidir, zira yakın
zamanlarda yazılmışlardır ve serbest formdaki
fantezi sıkı kurallarla çevrilmiş sonata bir giriş
görevi görür. Chloe Ji-Yeong Mun bu zıtlığın
hakkını güzel verebilmiş.

Chloe Ji-Yeong Mun'un repertuarının
büyük bir kısmı romantik dönem eserlerinden
oluşuyor; geçtiğimiz yıllarda prestijli Chopin
Enstitüsü'nün müzik festivaline davet edilmiş
ve resitalinde Chopin, Debussy ve Skryabin'den
oluşan yüklü bir programla kendini ve
deneyimini ortaya koymuş. Bahsettiğim Mozart
kaydında onun zamanını takip eden romantik
dönemden yararlandığını, birçok jest ve fikri
Mozart'a keyifli bir şekilde geri getirdiğini
duyabilirsiniz.

Çoğu piyanistin korkacağı, riskli bulacağı
iddialı tempolarda adeta elini kolunu sallaya
sallaya geziniyor; her detayın hakkını
fazlasıyla veriyor. Chloe Ji-Yeong Mun'un
internet ortamındaki tüm kayıtları yarışmalar
enasında yapılan kayıtlardan oluşuyor.
Kendisini bir konser ortamında jüri üyelerinin
baskısı olmadan, zincirleri kırılmış bir şekilde
dinlemeyi ben de çok isterim.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

Bu konser, dinleyicilerine daha önce
de aralara serpiştirdiğim şekilde
önemli bir akademik fırsat sunuyor.
Öğrenci kimliğinizi takınıp gelişeniz
gözlemlemeye, karşılaştırmaya,
öğrenmeye çok açık bir program.
Özellikle Gürer Aykal'ın yönetiminde
Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nı
sıkça dinlemiş bir müzikseverseniz
sizin için konserin ilk yarısında piyanist
dışında tüm bilinmeyenler ortadan
kalkabilir ve sıkı bir analiz yapmanız
mümkün olabilir. Bu eserlerde şu ana
kadar anlatmakta olduğum akademik
değer, dinleme keyfinin önüne
geçmeyecek derecede dünya tatlısı bir
şekilde paketlenmiş.

Uluslararası İlginin Odak Noktası Carlo Tenan

Orçun Orçunsel

Derin bir çağdaş müzik kavrayışı dâhilinde, senfonik müzik, opera ve bale yorumlarıyla uluslararası ilginin odağı olan, dönemin en parlak şefleri arasında yer alan, Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın 2024/25 sezonunda klasisizmden romantizme ve ötesine geçişi vurgulayan bir deneyim sunmayı hedefleyen ünlü şef Carlo Tenan, yeni sezona dair Orçun Orçunsel'in sorularını yanıtladı.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nı ilk kez 2020 yılında yönettiniz. Daha sonra Kasım 2023 - Mart 2024 arası Sanat Yönetmeni olarak orkestrayı üç konserde yönettiniz, şimdi de Sürekli Şefi olarak yeni bir sezona hazırlanıyorsunuz. Gözlemlerinize dayanarak İstanbul'a ilk gelişinizden bu yana, orkestranın gelişim çizgisinde dikkatinizi çeken özellikler neler oldu? Konuk olarak geldiğinizde nasıl bir orkestra ile karşılaştınız, alışma sürecinde nasıldı ve şimdi gördüğünüz gelişime nasıl bir yön vererek ilerleyeceksiniz?

2020 yılında Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile ilk karşılaşmamdan bu yana, müzisyenlerin performanslarında ve bir-birleriyle olan uyumlarında muazzam bir gelişim gözlemledim. O dönemde, müzikal ifadeye derinlemesine dalma arzusuyla dolu, tutkulu bir orkestra buldum. Bağlılıkları ve tutkuları sayesinde benim müziği oluşturma yöntemlerime ve tarzıma uyum sağlamaları oldukça hızlı oldu.

Şimdi Sürekli Şef olarak, bu bağlılığı daha da pekiştirmeyi, elbette teknik ve yorumlama yeteneklerinin sınırlarını zorlamayı amaçlıyorum; ancak asıl hedefim, geniş bir repertuarı ele alabilme esnekliğini korurken, orkestra için özgün bir tını geliştirmek.

Yıllık programı oluştururken orkestranın enerjik ve yorgun olacağı dönemlere göre eser seçimi yapmısınız? Bazı şefler, orkestranın aylara, yıllara yayılan yorumsal gelişimini dönemsel değişkenlere yeğ tutar ve sert bir disiplin anlayışı benimser. Sizin eser seçimleri yaparken kriterleriniz nelerdir?

Yıllık programı oluştururken orkestranın enerji seviyeleri de dâhil olmak üzere çeşitli faktörleri göz önünde bulunduruyorum. Müzisyenlerin yeteneklerini en iyi şekilde ifade edebilmeleri için programı dengeli tutmak, aynı zamanda aşırı sorumluluk yüklenmelerini engellemek oldukça önemli. Ani değişiklikler yerine, uzun vadede sürekli büyümeye inanıyorum ve bu tutumum repertuar seçimlerime de yansıyor.

Yorumlarınızda göze çarpan duygusal bir yoğunluk var. Orkestranın sizin taleplerinizi karşılaması için motivasyonu nasıl sağlıyorsunuz?

Yorumum, müziğin dinleyicinin kalbiyle iletişim kurması gerektiğine olan inancımın kaynaklanıyor. Orkestrayı bu yoğunluğa ulaşmaya motive etmek için, müzikle duygusal bağ kurmaya büyük önem veriyorum. Müzisyenleri teknik mükemmelliğin ötesinde, müziğin anlamıyla derinlemesine ilgilenmeye teşvik ediyorum.

Sizin aynı zamanda üretken bir besteci olduğunuzu biliyoruz. Şu sıralar yazmakta olduğunuz yeni bir eser var mı? Gelecekte Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'ndan sizin yeni bir orkestra eserinizi dinleme şansımız olur mu?

Evet, yaz boyunca boş zamanlarımdan çoğunu adadığım yeni bir eser üzerine çalışarak geçirdim. Umarım Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası dinleyicisi bu eseri yakın gelecekte dinleme fırsatı bulur. Kendi eserimi, son derece meraklı ve açık fikirli bulduğum bu orkestrayla

yönetmek benim için benzersiz bir deneyim olacak.

Bu yıl programınızda Gustav Mahler'in 4, 5 ve 10 numaralı senfonileri yer alıyor. Orkestranın tüm olanaklarını zorlayan bir besteci Mahler. Öyle ki kendisi bile zamanın orkestralarının kapasitesinden memnun kalmayıp "Bu eseri 50 yıl sonra dinleyebilmek isterdim" demiştir. Evet, o zamandan bu zamana her şey çok değişti; müzik anlayışı, enstrümanlar, salonlar, orkestralar... Ne yazık ki insanlığın müziğe yaklaşımı, çalış biçimleri ve anlayış bakımından müzik, Gustav Mahler'in hayal ettiğinden bambaşka yerlere evrildi. Müzik dili çok değişti. Sizin Mahler'e bakışınız nasıl olacak?

Mahler, derin ve bilinçli bir yaklaşım gerektiren bir bestecidir. Onun senfonileri sadece müzikal eserler değil, insan deneyiminin özünü keşfeden duygusal ve ruhsal yolculuklardır. Gustav Mahler'in müziği, sadece orkestranın değil, dinleyicinin de sınırlarını zorlar. Mahler'in kendi döneminin orkestralarının sınırlamalarını fark ettiğini biliyoruz, bu farkındalık ise eserlerinin bu kadar karmaşık ve detay açısından zengin olmasının nedenlerinden biridir.

Gustav Mahler'in 5 Numaralı Senfonisi yaratılmış en büyük sanat yapıtlarından biri olarak kabul edilir. Özellikle Mahler hayranı olmayan, klasik müziğin daha kolay kavranan eserlerine alışkın dinleyiciler için dinlemesi kolay olmayan bir eserdir. Gençliğimde İstanbul'a Viyana Senfoni Orkestrası'nın bu eserle geldiğini hatırlıyorum. Salonda protokole özel geniş bir yer ayrılmış, klasik müziği seven önemli bürokratlar konseri en önden izlemeye gelmişti. Ancak her zaman dinlenen repertuarın dışında bir müzik dili olan bu senfoniye dinlemek öyle zordu ki özel davetlilerin bile üçüncü bölümün ortalarında uyuya kaldıklarını görmüştüm. Gerçi hak vermiştim, açıkçası bana göre de sıkıcı bir yorumdu. Sizin esere yaklaşımınız nasıl olacak? Dinleyiciyi yakalamak için yorumunuzu değiştirir miydiniz?

Özellikle 5 Numaralı Senfoni, anıtsal bir eserdir. Yapısı, dinamik kontrastları ve duygusal derinliği, sadece icra edenler için değil, dinleyenler için de bir meydan okuma niteliğindedir. Mahler'in diline alışık olmayan biri için zor, hatta göz korkutucu görünebilir, bunu anlıyorum. Ancak, Gustav Mahler'in müziğinin güzelliğinin tam da bu karmaşıklıkta yattığına inanıyorum. Bu, hızlıca tüketilecek bir müzik değil; keşfedilecek, yaşanacak bir müziktir.

Benim yorumuma gelince, amacım Gustav Mahler'in müziğinin birçok yönünü ortaya çıkarmak, karmaşık olmasına rağmen dinleyicinin kalbini ve zihnini yakalayabilecek bir deneyim yaratmaktır. Hedef sadece senfoniye dinletmek değil, dinleyicinin bu ses dünyasına girmesini ve orkestrayla birlikte bu yolculuğu kat etmesini sağlamaktır.

Bunu başarmak için müzisyenlerle duygusal bağlantıya büyük önem veriyorum. Orkestra her notayı, her ifadeyi yoğun bir şekilde yaşarsa, bu yoğunluğu dinleyiciye aktarabilir. Bu, müzikal metne sadakat ile kişisel yorum arasındaki dengeyi bulmakla ilgilidir. Gustav Mahler'in her performansı, yeni bir şeyler keşfetmek, yeni derinlikler



*Yorumum, müziğin
dinleyicinin
kalbiyle iletişim
kurması gerektiğine
olan inancımdan
kaynaklanıyor.*

*Orkestrayı bu yoğunluğa
ulaşmaya motive etmek
için, müzikle duygusal
bağ kurmaya büyük
önem veriyorum.*

araştırmak için bir fırsattır ve umuyorum ki dinleyiciler bu deneyime açıklık ve merakla yaklaşabilirler. Sonuçta benim görevim Mahler'i değiştirmek değil, onun müziği ile dinleyici arasında otantik bir karşılaşma sağlamak; onun olağanüstü vizyonunu, bu dili ne kadar tanıdığına bakmaksızın her bireyi etkileyebilecek bir şekilde ortaya çıkarmaya çalışmaktır.

Sezona genel olarak baktığımızda klasik dönemden post romantik döneme uzanan bir programla karşılaşıyoruz.

Büyük orkestralarda barok müziğin fazla yer bulamaması normal karşılanabilir. Sizin bu sezon 20 ve 21. yüzyıl dışarıda bırakmanızın özel bir sebebi var mı?

Son olarak, bu yılın programında belirli dönemlere odaklanma tercihi, belirli müzik tarzlarını ve dönemlerini derinlemesine inceleme ve kapsamlı bir şekilde keşfetme arzusunu yansıtıyor. 20. ve 21. yüzyıl müziği elbette gelecek sezonlarda yer alacak, ancak bu yıl klasisizmden romantizme ve ötesine geçişi vurgulayan bir deneyim sunmak istedim.



© Özge Balkan

Carlo Tenan

Carlo Tenan'ın senfonik müzik, opera ve bale yorumları her geçen gün artan uluslararası bir ilgiyi üzerine çekiyor. Derin bir çağdaş müzik kavrayışına sahip Tenan, alanında günümüzün en parlak şeflerinden biri sayılıyor.

Orkestra şefliği, piyano, obua, kompozisyon ve elektronik müzik bölümlerinden mezun olduktan sonra kariyerine Sir Antonio Pappano, Maestro Mstislav Rostropovich ve Maestro Lorin Maazel'in yardımcısı olarak başladı. Roma'da Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Berlin Konzerthaus; del Maggio Musicale Fiorentino, Comunale di Bologna, Verdi di Milano, Mannheim, Maribor, Ljubljana, Innsbruck, Oldenburg, Venedik'te La Fenice ve Palermo'da Massimo gibi tiyatro orkestraları ve Linz Bruckner Orkestrası, Tenan'ın yönettiği en prestijli uluslararası orkestralardan birkaçı arasında yer alıyor.

Ocak 2010'da Großes Festspielhaus'daki "Yeni Yıl Konseri", Salzburg'da şef olarak izleyiciyle ilk buluşmasıydı. Opera başarıları arasında W.A.Mozart'ın *Saray'dan Kız Kaçırma (Die Entführung aus dem Serail)* ve *Don Giovanni*'si ile G.Puccini'nin *Tosca* ve *La Bohème*'i öne çıkıyor. Carlo Tenan'ın büyük ilgi gören çalışmaları arasında Tokyo Filarmoni Orkestrası ve Barbara Frittoli ile konserler, Ewa Podles ile Rossini Opera Festivali'nde ilk şeflik, Uri Caine ve Paolo Fresu ile turne, Sir Peter Maxwell Davies'in *The Turn of the Tide* yapıtının İtalya prömiyeri, Kyoto Opera Festivali'nde *Madam Butterfly*, MITO Uluslararası Müzik Festivali'nde ilk şeflik, Montevideo'da Verdi'nin *Requiem*'i ve Juan Diego Florez ile bir Decca kaydı yer alıyor. Comunale di Bologna Tiyatrosu'nda 2015'te yönettiği *Madam Butterfly*, 2016'da *Sevil Berberi (Il Barbiere di Siviglia)*, izleyenlerden olumlu eleştiriler aldı. Güney Kore'de Daejeon Filarmoni ile Camera di Padova e del Veneto orkestralarının konserlerini yönetti ve Rossini Opera Festivali'ne yeniden davet edildi.

Tenan 2019'da uluslararası üne sahip Ludovico Einaudi ile çalıştı. Ekim ayında Teatro Massimo di Palermo'da, ardından 2022'de Pomeriggi Musicali Orkestrası'nın 150. Yıl dönümü için Milano'da ve 2023'te Teatro San Carlo di Napoli'de izleyiciyle ilk kez buluşan Tenan, bestecinin ilk opera projesi *Winter Journey*'nin prömiyerinde yer aldı.

Müzik direktörü olduğu Wunderkammer Orkestrası'nın kurulması Carlo Tenan için heyecan verici bir gelişme oldu. Orkestra, özel projeler için önümüzdeki yıllarda Rossini (Pesaro) ve Sperimentale (Ancona) tiyatrolarında ağırlanacak. 2019'da Sofya Filarmoni Orkestrası'nı, 2020'de ise 2022/23 sezonu için yeniden davet edildiği Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nı ilk kez yönetti. Tenan, 2024/25 sezonundan itibaren ise Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası sürekli şefi olarak çalışmalarına devam ediyor.

Carlo Tenan besteci olarak da faaldir. Yapıtları uluslararası pek çok yarışmada ödüller aldı. Nefesli çalgılar altılısı için yazdığı 4.0 isimli yapıtı, Accademia Nazionale di Santa Cecilia ve Leipzig Gewandhaus gibi prestijli orkestralardan katılan müzisyenlerden oluşan Wonderbrass topluluğu tarafından seslendirildi ve kaydedildi. Nisan 2018'de Tactus etiketiyle *Musica per Quartetto d'Arpe* kaydı yayımlandı. 2019 yılında Sagra Musicale Malatestiana ve Lugo Caz Festivali'nde gerçekleşen piyano ve big band eşliğindeki oda müziği konseri ise dikkate değer.

Sanatçının, Alman besteci Hans Werner Henze'nin (1926-2012) *La Cubana* adlı eserinin Wunderkammer Orkestrası ile yaptığı albüm kaydı ise Martinville etiketiyle yayımlandı.



*Mahler, derin ve bilinçli
bir yaklaşım gerektiren
bir bestecidir. Onun
senfonileri sadece
müzikal eserler değil,
insan deneyiminin özünü
keşfeden duygusal ve
ruhsal yolculuklardır.
Gustav Mahler'in müziği,
sadece orkestranın değil,
dinleyicinin de
sınırlarını zorlar.*

Üç Büyük Ustanın İzinde

Nihan Ulutan

5 Aralık 2024, Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLMARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
MARCO VERGINI piyano

RAVEL Piyano Konçertosu, Sol Majör
RESPIGHI *Roma Çeşmeleri*, P 106
SCHUMANN Senfoni No.1, Si bemol Majör,
Op.38

5 Aralık 2024'te, Zorlu PSM Turkcell Sahnesi'nde gerçekleşecek olan bu özel konser, üç büyük bestecinin unutulmaz eserlerini bir araya getirecek. Şef Carlo Tenan yönetimindeki Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, piyanist Marco Vergini'ye eşlik edecek.

Cazdan İlham Alan Bir Başyapıt

Maurice Ravel'in Sol Major Piyano Konçertosu, bestecinin caz müziğinden ilham aldığı, dinamik ritimler ve zarif melodilerle süslediği bir başyapıt... 1928 yılında yaptığı Amerika turnesinde caz ile tanışan Ravel, bu enfes türden derinlemesine etkilenir. Cazın özgür ruhuna ve enerjisine göz kırpan konçerto, Fransız müzik geleneğine de sadık kalır. Besteci, bu konçertoda piyano ve orkestra arasındaki dengeyi ustaca kurarak, dinleyicilere hem enerjik hem de duygusal bir yolculuk sunar.

Eser, ilk olarak 14 Ocak 1932'de Paris'te, Marguerite Long'un solistliği ve bestecinin yakın arkadaşı Pedro de Freitas Branco'nun şefliğinde seslendirilmiştir.

Konçertonun birinci bölümü, ritmik canlılığı ve enerjisiyle dinleyiciyi hemen etkisi altına alır. Ravel cazdan ilham aldığı hızlı tempolar ve ritmik karmaşıklıklarla dinleyiciye keyfili bir müzikal deneyim sunar. İkinci bölüm, konçertonun duygusal merkezidir. Bu bölüm, piyano ve orkestra arasındaki hassas ve zarif diyaloglarla doludur. Üçüncü bölüm, enerjik ve coşkulu bir final sunar. Zorlu piyano partisi, solistin teknik becerisini ve virtüözitesini sergilemesine olanak tanır. Ravel, bu konçertoyla hem modernizme hem de geçmişin geleneklerine selam durarak, müzik dünyasında kalıcı bir iz bırakmıştır.

Konserde bu güzel konçertoyu İtalyan piyanist Marco Vergini seslendirecek. Vergini, Ravel'in Sol Majör Piyano Konçertosu'na olan derin bağlılığını ifade ederken, bu eserin kariyerinde özel bir yere sahip olduğunu belirtiyor. Bu konçerto ile prestijli Alessandro Casagrande Yarışması'nda finale kalan ve ödül kazanan Vergini, bu anın müzikal kariyerindeki dönüm noktalarından biri olduğunu söylüyor. Onun için bu eseri yeniden seslendirmek, bir nevi geçmişini yeniden büyük bir coşkuyla yaşamak gibi...

Eleştirmenlerin olağanüstü zarif sesler yaratma yeteneğiyle, dikkat çekici atmosferler yaratabilen bir piyanist olarak tanımlandığı Marco Vergini, ilk konserini henüz 12 yaşındayken, Felix Mendelssohn'un Sol minör Piyano Konçertosu ile gerçekleştirdi. Birçok önemli



Marco Vergini

© Marco Messa

yarışmada ödüller kazandı, çeşitli ülkelerde önemli festivallerde sahne aldı. Rimini Sagra Malatestiana Festivali'ndeki George Crumb'ın *Makrokosmos*'unun İtalya prömiyeri ve Napoli'deki Spinacorona Festivali'nde Liszt'in, Beethoven senfonilerinin solo piyano transkripsiyonlarının icrası büyük ilgi gördü. Vergini, İtalyan müzik üniversitelerinde uzun yıllardır sürdürdüğü eğitimlik görevine olan tutkusuyla da ön plana çıkıyor. Öğretim sürecinin ise ona hem kendini geliştirme hem de bir konser piyanisti olarak derinleşme fırsatı sunduğunu belirtiyor.

Marco Vergini ve Carlo Tenan, yakın zamanda Beethoven'ın henüz 14 yaşındayken yazdığı, WoO4 Mi Bemol Majör Konçertosu'nun dünya prömiyerine de birlikte imza atarak, müzikal birlikteliklerine eşsiz bir an daha eklemişti.

Roma'nın Büyüsü

Ottorino Respighi, 20. yüzyılın başlarında klasik müziğin yenilikçi bir bestecisi olarak tanınır. Onun müziği, dönemin baskın akımlarından olan atonalizm ve modernizmden etkilenmiş olsa da Respighi İtalyan müzik geleneğine bağlı kalır. *Roma Çeşmeleri*, P.106 (*Fontane di Roma*) Respighi'nin *Roma Üçlemesi* olarak bilinen serisinin ilk parçasıdır. Diğer iki eser ise *Roma Çamları* (*Pini di Roma*) ve

Roma Şenlikleri'dir. (*Feste Romane*) Bu üçleme, bestecinin Roma şehrine duyduğu hayranlığın bir ifadesi olup, şehrin tarihi ve estetik güzelliklerini müzikal bir dille anlatır. Eserin prömiyeri 11 Mart 1917'de Roma'da, Antonio Guarnieri yönetimindeki Accademia Nazionale di Santa Cecilia Orkestrası tarafından gerçekleştirilmiştir.

Roma Çeşmeleri'nde Roma'nın dört ünlü çeşmesi muhteşem bir şekilde betimlenir: *Valle Giulia*'da *Şafak* bölümünde, Roma'nın doğusunda yer alan bir çeşmeyi betimler. Gün doğumunun sakinliği ve doğanın uyanışı, Respighi'nin ince orkestrasyonu ile müzikte hayat bulur. *Triton*'da *Sabah* bölümünde, şehrin merkezindeki çeşmenin neşeli atmosferi betimlenir. Bu bölüm şehrin uyanışını temsil eder. Üçüncü bölüm *Trevi*'de *Öğle*, en ünlü çeşmelerden biri olan Trevi Çeşmesi'ni bizlerle buluşturur. Güçlü su akışları ve şehrin tarihi zenginliği, dramatik ve etkileyici bir müzikle sunulur. Son bölüm *Villa Medici*'de *Gün Batımı*, bizleri çok güzel bir manzarayla karşılar. Güneşin batışıyla birlikte gelen huzur ve dinginlik Respighi'nin müziğinde zarif bir şekilde ifade bulur. Suyun akışı, ışığın kırılması ve doğanın güzellikleri gibi unsurlar, Respighi'nin renkli orkestrasyon teknikleriyle dinleyicilerin tahayyülünde vücut bulur. Bestecinin, doğayı müzikle canlandırma yeteneği bu eserde zirveye ulaşır.

Çiçeklerin Kokusu

Konserde şef Carlo Tenan'ın yönetiminde hayat bulacak bir başka başyapıt ise Robert Schumann'ın 1 Numaralı Op.38 Si bemol Majör Senfonisi olacak. *Bahar Senfonisi* olarak da bilinen eserde Schumann, gençlik heyecanını, doğanın uyanışını ve yaşam sevincini yansıtır. Besteci bu eserin temasını, Alman şair Adolf Böttger'in *Bahara Övgü* isimli şiirinden esinlenerek bestelemiştir. Senfoni, baharı bir metafor olarak kullanarak sadece mevsimsel bir dönüşümü değil, aynı zamanda içsel bir canlanmayı ve umudu ifade eder. Schumann, 1840 yılında Clara Wieck ile evlendikten sonra, senfonik müzik bestelemeye daha fazla odaklanmaya başlamıştır. *Bahar Senfonisi*'ni sadece dört gün gibi kısa bir sürede besteler. Bu bizlere, büyük bir aşkla bağlı olduğu eşi Clara'nın, Schumann'ın içsel ilham yolculuğunda önemli bir eşlikçi olduğunu gösterir.

Senfoni dört bölümden oluşur. İlk bölümde, doğanın uyanışına tanıklık ederiz. Kornolar, adeta baharın habercisidir. İkinci bölüm, daha duygusal bir yapıya sahiptir. Bu bölümde, Schumann'ın romantik ruhu ve derin duygusal dünyası öne

çıkarak. Üçüncü bölümde, baharın canlılığını ve enerjisini hissederiz. Hızlı tempodaki bu bölüm, hareketli ritimler ve dans edasıyla dikkat çeker. Schumann, bu bölümde halk müziği unsurlarına da yer vererek, müziğe tazelik ve dinamizm katmıştır. Son bölümde ise baharın zaferi ve yaşamın yeniden doğuşu kutlanır. Bu final bölümünde, Schumann'ın karakteristik melodik yapıları ve canlı orkestrasyonu dikkat çeker. Eserin sonunda, dinleyiciler adeta baharın coşkusuyla sarmalanmış gibi hissederler.

Eserin prömiyeri, 31 Mart 1841'de Felix Mendelssohn'un yönetiminde Leipzig'de gerçekleşir. Prömiyer büyük başarı elde eder ve Schumann'ın bir besteci olarak kariyerine güçlü bir başlangıç yapmasını sağlar.

Bu birbirinden güzel üç eseri yönetecek olan Carlo Tenan, klasik müzik dünyasında saygın bir yere sahip, deneyimli bir şef... Carlo Tenan, geniş repertuarı ve yenilikçi yaklaşımıyla tanınırken, özellikle romantik dönem eserlerine getirdiği taze bakış açısıyla dikkat çekiyor.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

Ravel, Respighi ve Schumann gibi üç dev bestecinin eserlerini aynı akşamda dinleme şansı, dinleyicilere eşsiz bir müzik deneyimi sunacak. Üçü de birbirinden güzel ve farklı imzalarla sahip bu eserler, Marco Vergini'nin piyanosunda ve Carlo Tenan'ın orkestra yönetimindeki ustalığında yeniden hayat bulacak. Klasik müziğin büyüldü dünyasına adım atmak istiyorsanız, bu konser tam size göre.

Roma çeşmelerinden, baharın tatlı kokusuna ve cazın Fransa semalarındaki zarif dansına yolculuk etmeye hazır mısınız?

Carlo Tenan

Klasikten Caza, Barok'tan Çağdaş Müziğe...

Marlis Petersen

Ayşe Öktem



9 Ocak 2025, Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLMARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
MARLIS PETERSEN soprano

GERSHWIN *Strike up the Band Uvertürü*
BARBER *Knoxville: Summer of 1915, Op.24*
(1947 versiyonu, ses ve orkestra için)
GERSHWIN *Küba Uvertürü*
BERNSTEIN *Batı Yakasının Hikâyesi*'nden Senfonik Danslar

“BİFO’nun 2024/25 sezonundaki Marlis Petersen konseri! Evet, muhteşem bir konserdi.”
İşte bu konseri izleyen müzikseverlerin hayatlarında buna benzer sözler eşliğinde pek çok kez hatırlayacağı muhteşem bir BİFO konseri!

Kuşağının en yetenekli şarkıcılarından biri olarak kabul ediliyor. Etkileyici, güçlü bir dramatik karaktere sahip olmasıyla tanınıyor. Kıvrak ve parlak bir sese sahip. Koloratura ve lirik rollerde beğeni topladı ama çok sayıda çağdaş yapıtta da kendini gösterdi. Bu sezon dinleyeceğimiz Alman soprano Marlis Petersen uluslararası bir yıldız. Fizik, ses ve oyun bakımından opera repertuvarının en güç rollerinde kendini kanıtlamış. Marlis Petersen genelde dramatik soprano rolleri tarafından seslendirilen Salome rolünde lirik soprano olarak büyük başarı kazanmış bir şarkıcı. Ama her ne kadar bu rolü artık terk etmiş olsa bile, yıllar boyunca seslendirdiği Alban Berg’in operası *Lulu*’daki ana karakter olan Lulu rolüyle özdeşleşmiş olduğu bir gerçek.

Kuşağının en önemli *Lulu*’larından biri olarak nitelendirilen Marlis Petersen, ailesinin yönlendirmesiyle önce yedi yaşında piyano eğitimi olarak müzik yaşamına atılmış, 11 yaşında da flüt çalışmaya başlamış ama esas olarak 16 yaşındayken ilgisini çeken müzik dalı şan olmuş. Stuttgart Müzik Koleji’nde ünlü koloratura soprano Sylvia Geszty ile çalıştıktan sonra Nürnberg Devlet Tiyatrosu’nun kadrosuna girmiş. Sahneye ilk olarak Jacques Offenbach’ın bir operetinde, başkasının yerine söylemek üzere çıkmış. Üç günde metni, partisiyonu ve yapımı öğrenmek zorunda kalmış. Bu dönemde Ännchen (*Der Freischütz-Nişancı*), Blonde (*Saraydan Kız Kaçırma*), Adèle (*Kont Ory*), Rosina (*Sevil Berberi*) ve Gece Kraliçesi (*Sihirli Flüt*) rollerini seslendiren Petersen, Nürnberg Devlet Tiyatrosu müzik direktöründen çok şey öğrendiğini, onun teşvikiyle Alban Berg’in ünlü operasında Lulu rolünü söylemeye başladığını anlatmış bir söyleşide. Bu ilk rolünü her perdede farklı bir soprano olmak üzere iki sopranoyla paylaştıktan sonra Lulu karakteri Petersen’i avucunun içine öylesine almış ki, 25 yıl boyunca Avrupa’nın çeşitli şehirlerinde ve MET’de seslendirme fırsatı olmuş.

Nürnberg ve Düsseldorf Operaları kadrolarında söyledikten sonra bağımsız olarak sahneye çıkmaya başlayan Petersen, iki farklı yapımda farklı yıllarda, Lulu rolü için seçkin Alman opera dergisi *Opernwelt* tarafından “Yılın Şarkıcısı” ilan edilmiş.

Lakin Petersen denildi mi sadece Lulu gelmiyor akla. Çok geniş bir repertuvar yelpazesine sahip. Repertuvarında Violetta (*La Traviata*), Susanna (*Figaro’nun Düğünü*), Pamina (*Sihirli Flüt*), Rosalinde (*Yarasa*), Margurite (*Les Huguenots*), Elettra (Idomeneo) da var; Hans Werner Henze’nin *Phaedra*, Manfred Trojahn’ın *La Grande Magia* (Büyük Sihir) ve Aribert Reimann’ın *Medea* operaları da var. Semperoper Dresden’de ilk seslendirilişi yapılan bu operadaki Medea rolüyle 2010 yılında *Opernwelt* dergisi tarafından yine “Yılın Şarkıcısı” seçilmiş. Marlis Petersen uzun yıllardır önde gelen opera evleri tarafından adeta paylaşılamıyor: Viyana, New York, Münih, Berlin, Salzburg bunlardan sadece birkaçı. Ama karşınızda bir yıldız bulamazsınız, aksine, temsil sona erdiğinde, işi bittiğinde, kaybolan bir yıldız.

Petersen kristal gibi berrak bir sese sahip olmanın dışında, sahnede oyuncu olarak müthiş performanslar sergiliyor, karakterleri gerçekmiş gibi canlandırarak seslendiriyor. Örnek vermek gerekirse, 2020 yılında Theater an der Wien’deki Salome (Richard Strauss) performansında



Marlis Petersen

© Yorgos Mavropoulos

muhteşem vokal yorumunun yanında, Salome kişisine yaraşır ya da en uygun biçimde dans ederek hayranlık kazanmıştı. Aynı şekilde 2019 yılında, Münih Operası’nda Korngold’un sanat şaheseri *Ölü Şehir*’de sahneyi ünlü tenor Jonas Kaufmann ile paylaştığında izleyiciler Petersen’in dramatik oyununa mı, vokal yorumuna mı odaklanacaklarını bilmemişlerdi.

Marlis Petersen sadece opera değil, şarkı dalında da çok başarılı ve lied şarkıcıları arasında aranan, sevilen bir isim. Kendisini bir lied aşığı olarak tanımlıyor ve uzun yıllardır bu alanda konserler vererek, uluslararası camiada kendini tanıtmış bir sanatçı. Schumann, Richard Strauss, Braunfels, Rihm, Mahler, Barber gibi büyük şarkı bestecilerinin şarkılarını repertuvarına almış.

Marlis Petersen’in CD kayıtları arasında *Dimensionen Welt* (Boyutlar Dünyası) başlığını taşıyan güzel bir albümü var. Bir üçleme olarak düşünülen ve 2017 yılında başlatılan projede bir tema esas alınmak suretiyle farklı bestecilerin şarkıları bir araya getirilerek, şarkılar aracılığıyla insan ve yaşamla olan deneyimlerimizi dinleyiciye sunmak amaçlanmıştır. Piyanist Stephan Matthias Lademann ile gerçekleşen ilk kayıt *Dimensionen Welt*, insanla dış dünyası arasındaki etkileşim ve yaşamın anlamını; piyanist Camillo Radicke ile gerçekleştirilen ikinci CD doğaüstü, hayali dünyayla (*Anders Welt*-2018) olan bağlantıyı; yine Stephan Matthias Lademann ile birlikte yaptıkları üçlemenin son kaydı ise iç dünyamızın derinliklerine doğru müzikal bir keşif gezintisini (*Innenwelt*-2019) işleyen şarkılardan oluşuyor. 14 besteci ve 22 şairden oluşan büyük bir şarkı demeti.

Caz ve tap-dance de çalışmış olan, bazı konserlerinde klasik ile caz müziği karışımı programlar sunan Marlis Petersen İstanbul konserinde Amerikalı besteci Samuel Barber’ın 1947 yılında bestelenmiş, *Knoxville: 1915 Yılı Yazı* başlıklı eserini seslendirecek. Blues müziğinden müzikal dokunmalar taşıyan bu yapıtta Petersen büyüleyecektir.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

- * Uluslararası üne sahip bir şarkıcıyı canlı dinleme fırsatı kaçırılmaz...
- * Marlis Petersen şarkı söylerken sadece notaları söyleyen değil, metni de yaşayan bir şarkıcı, onunla birlikte o anları yaşama fırsatı kaçırılmaz!
- * Samuel Barber’ın çok da sık seslendirilmeyen bir eserini Marlis Petersen’in parlak sesinden dinleme fırsatı ise asla kaçırılmaz!

Senfoni Tasarımında Yüksek Bir Nokta

Orçun Orçunsel

13 Şubat 2025 Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLMARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef

MAHLER Senfoni No.5, Do diyez minör

“Beşinci’yi bitirdim... Neredeyse tüm orkestrasyonu revize etmem gerekti. İlk başta nasıl böyle bir acemilikle yazabildim, anlayamıyorum. Açıkça, ilk dört senfoniyle edindiğim alışkanlıklar tamamen uçu gitti ve sanki tamamen yeni bir mesaj, yeni bir teknik ortaya çıkmış gibi görünüyor...”

- Gustav Mahler, 1911

Carl Sagan, *Soluk Mavi Nokta* kitabında *Voyager I* uzay aracının 1990’da 6 milyar kilometre uzaktan çektiği ve Dünya’mızın küçücük bir nokta olarak görüldüğü fotoğrafı için şu ikonikleşmiş sözleri kaleme aldı: “Dünya, evimiz. Sevdiğiniz ve tanıdığınız, adını duyduğunuz, yaşayan ve ölmüş olan herkes onun içinde bulunuyor. Tüm neşemizin ve kederimizin toplamı, binlerce birbirini yalanlayan din, ideoloji ve iktisat öğretisi; insanlık tarihi boyunca yaşayan her avcı ve toplayıcı, her kahraman ve korkak, her medeniyet kurucusu ve yıkıcısı, her kral ve çiftçi, her âşık çift, her anne ve baba, her umut dolu çocuk, her mucit, her kâşif, her ahlak hocası, yozlaşmış her politikacı, her şöhrat yıldızı, her yüce önder, her aziz ve günahkâr işte orada yaşıyor; bir güneş ışığında asılı duran o toz zerreciğinin içinde...” Bazı büyük ve bilge ruhlar vardır, küçücük zayıf bedenlerin içine hapsolmuş. Onları tanırırsınız. Bilincin dışında, zamansız, kadim bir tanışıklıktır bu. Shakespeare, Mozart, Dante, Dostoyevski, Nietzsche, Van Gogh, Beethoven... Yüce yaradılışıyla, bu gezegenin üzerinde yürütmüş en ihtisamlı ruhlardan birine sahip büyük bir sanatçı, uhrevi âlemlerden taşarak fiziksel dünyanın maddesel döngüsüne sıkışmış, görüp görebileceğiniz en hassas kalbi taşıyan insanlardan biri daha bu listede yer alıyor: Gustav Mahler. 1860’ta doğan Bohemyalı besteci, doğayla, doğaüstüyle, metafizikle içkin bir hayat sürecekti, yaşam ve ölüm döngüsünün çalkantısıyla örülü derin iç dünyasını, insanların nesnel, sınırlı ve dar kalıplardan oluşan düzenine sığdırmaya çalışarak *Soluk Mavi Nokta*’daki yolculuğunu tamamlayacaktı. Trajedi taşlarıyla bezeli hayat yolu, onu her attığı adımda ölüme

yaklaştıran bir merdiven gibiydi. Kalbinde biriktirdiği acıyı, hasreti, anlaşılmamanın çaresizliğini eserlerinde işleyecek, tükenişin çaresini ölümün sonrasındaki sonsuzlukta arayacaktı.

Mahler’in varlığı çevresiyle, doğayla, toplumla, bu hayata dair ve bu hayatın ötesindeki her şeyle tümleşik bir var oluştu. Bir insan olarak, bir eş ve bir baba olarak ayrı bir Mahler, bir orkestra şefi olarak ayrı, besteci olarak ayrı bir Mahler düşünemeyeceğimiz gibi, eserlerini de üçüncü senfoni, beşinci senfoni diyerek birbirlerinden bağımsız düşünemeyiz. Senfonileri bir büyük romanın ciltleri gibidir ve şarkılarıyla da aralarında aile gibi kan bağı bulunur. Ailenin edebî üyesi ise Alman şair Friedrich Rückert’tir. Rückert’in şiirleri, bestecinin eserlerinde sıklıkla karşımıza çıkar ve Mahler’in hayata bakışının dışa vurumunda yardımcı rol üstlenir. Mahler, 1901 yılında Rückert’in dört şiirini şarkı formunda besteledi ve ardından 5. Senfoni’ye başladı. Bu şarkılar daha sonra *Kindertotenlieder* olarak adlandırılacağı döngünün ilk üç şarkısını oluşturdu. Mahler o dönemde evli değildi ve gelecekteki eşi Alma Schindler ile tanışmamıştı; bu şiirlerde onu etkileyen şey, Rückert’in kaybettiği iki çocuğundan birinin, Mahler’in 1874’te ölen küçük kardeşi Ernst’in adını taşıyor olmasıydı. Kardeşinin çocuk yaşta ölümü, Mahler’in çocukluğundaki en acı verici deneyimdi ve olgun bir sanatçı olarak onu anlamak istemesi anlaşılabilir bir durumdu. *Kindertotenlieder* ve devamında 5. Senfoni ile birlikte Mahler’in ölüm ve sonrasıyla ilgili karanlık, puslu, ruhani, yer yer ışıltılı biçimde çizdiği tablo sona ermiş, kasvetle sarılı ruhunun kurtuluşu müjdelenmiştir. 5, 6 ve 7. senfonilerin her biri muazzam büyüklükte, hem yazım tekniği hem ifade ve içerik olarak önceki ve sonraki eserlerinden ayrılan bir orta dönemi oluştururlar.

Kelimeler Kifayetsiz

İnsan sesine yer verilmeyen bu üç enstrümantal senfoni hakkında birçok otorite, bu senfonilerin karmaşıklığı ve entelektüel derinliği karşısında o kadar büyülenmiş ki müziğin karşısında kaleşör yazarların sözel betimlemeleri, metaforları yetersiz kalmıştır. Bununla Beethoven’ın geç dönem quartetleri arasında bir paralellik vardır; bu quartetler, yıllarca öyle yüksek bir müzikal felsefe düzeyinde değerlendirildi ki haklarında neredeyse anlaşılır bir paragraf bile yazılamadı. Bernard Shaw, 1894’te geç quartetler için “güzel, basit, doğrudan, gösterişsiz, mükemmel bir şekilde anlaşılır” yazdığında, bu sadece ikonoklast bir gösteri değil, yerinde ve zamanında bir müdahaleydi. Mahler’in üç orta senfonisi

basit ve doğrudan olmasa da güzel ve anlaşılır eserlerdir. Bu eserler de her güzel şey gibi sanat eseri ve sanatçı arasında zamana yayılan bir iletişim sonucunda, dinleyicinin emeğini de katmasıyla kavranabilir. Mahler’e, 20. yüzyılda gelişen kayıt teknolojisinin, özellikle soğuk savaş döneminden sonraki gelişiminin katkısı büyüktür. Eserlerini tam anlamıyla özümsemek, notalar ve konser performanslarının anıları aracılığıyla değil, kaliteli kayıtların sürekli çalınmasıyla mümkün olmuştur. Aşinalık, bu eserlerin büyüklüğüne olan hayranlığı artırır. Karmaşık olmalarına rağmen, Mahler’in büyük tasarımları mantıklı ve amaçlıdır, her tekrarda dinleyiciyle aralarındaki sis perdesi aralanır ve daha net görünmeye başlarlar. Burada hemen altını çizmeliyim ki hiçbir teknoloji, hiçbir kayıt, konser salonunun sahnesinde bir araya gelmiş, kanlı canlı 120 kişinin o an yarattığı ses titreşimlerinin, sanat eserine birebir maruz kalan dinleyiciye ulaşması kadar gerçek, heyecan verici ve yüce bir etki yaratamaz.

Beşinci ile açılan orta dönemin üç büyük senfonisinden önce, geriye dönüp Mahler’in neyi arkasında bıraktığına bakmak gerekir. Ölüm ve ölüme dair kavramların, farklı açılardan ele alınışları besteciye bambaşka bir yola çıkmaya itmiştir. 1. Senfoni’de ölüm, mizahi bir dille karşımıza çıkar: Bir avcının cenazesinde, hayvanlar tarafından taşınan tabutun ormandaki geçit töreninde bulmuştu kendimizi. Cehennem ve Cennet kavramları iki uç noktada işlenmişti. 2. Senfoni, ölüm yangınının alevleriyle başlamış, uhrevi âlemlere pencere açmış, yeniden dirilişe olan inançla sona ermişti. 3. Senfoni Tanrı sevgisini onaylayan bir sonla bitmiş, 4. Senfoni ise bir çocuğun cennet görüşüyle sona ermişti. Döngü, birden fazla anlamda tamamlanmıştı. İlk dört senfonide Mahler’in ruhunun derinliklerinin önemli bir kısmı açığa çıkar. Manevi olayların güçlü müzikal dilin gücüyle eşleşir. Ses dünyası ile hayal gücü, düşünceler ve duygular dünyası arasındaki ilişki her ikisinde de ortaktır. 1. Senfoni’de öznel deneyim ve duygusal fırtına müzik üzerinde etkisini gösterirken, 2. Senfoni ve sonraki senfonilerde metafizik sorular müzikte bir yanıt ve kurtuluş bulmaya çalışır. Üç kez bu sorulara yanıt verir ve her seferinde yeni bir bakış açısıyla yaklaşır. 2. Senfoni’de insan var oluşunun trajedisinin nedenini sorar ve bu trajedinin haklılığının ölümsüzlükte bulunacağına inanır. 3. Senfoni’de güven dolu bir hisle doğaya bakar, doğanın döngülerini gözden geçirir ve her şeyin oluşumunu ve korunmasını sağlayanın “her şeye gücü yeten sevgi” olduğunu fark ederek bitirir. 4. Senfoni’de ise kendisini ve bizi, ilahî bir yaşamın yüce, huzur dolu rüyasında, güvenli bir barınakta olduğumuz konusunda temin eder.

Ancak, her zaman olduğu gibi, sanatsal bir evrimde bu kapalı bir daire değil, bir daire içinde başka bir daireydi. Dolayısıyla, orta üç senfoninin, Rückert şarkılarını da karakterize eden artan incelikle koyması, bunların birbirine bağımlı olduğu ya da birinin diğerinin yansıması olduğunu göstermekten ziyade Mahler'in yaratıcı dehasının zamandan bağımsız olarak birden fazla yönde ilerlediğini gösterir. 2. Senfoni bir tür cenaze marşıyla başlamıştı, 5. Senfoni de öyle başlıyor. Trompetin sunduğu, üç kısa notanın ardından gelen uzun bir notanın kimse Beethoven'la, onun 5. Senfoni'siyle doğrudan ilişkili olduğunu yadsıyamaz ve Mahler'in bu göndermeyi bilinçli yaptığı aşikârdır. Kendi Mahleryen ton ve karakterine sahiptir. Aslında bu motif, 4. Senfoni'nin birinci bölümündeki bir pasajdan çıkarılmış gibi görülebilir ancak *Das klagende Lied*'e kadar geri gider ve Mahler'de neredeyse Beethoven'daki karşılık gelen figür kadar yaygındır. Bir Mahler partiyonuna göz atmak, bu motifin yüzeyde olmasa bile iç kısımlarda sürekli ortaya çıktığını gösterecektir. Beethoven bunu "Kader motifi" olarak adlandırdıyordu; Mahler içinse muhtemelen psikolojik olarak benzer, hatta aynı işlevi görüyordu. Her iki durumda da motifin sürekli varlığı tesadüf olarak görülemez. Beethoven'da bu motif şüphesiz bir tür içgüdüsel "parmak izi"ydi. Mahler'in 5. Senfoni'sindeki motif ise 3. Senfoni'sinin birinci bölümünden türetilmiştir. Bu da Mahler'in bir "parmak izi"dir. Beethoven gibi Mahler de "program müziği" suçlamasına karşı duyarlıydı ve bu üç enstrümantal senfonide "salt müzik" yaratma konusunda bir kararlılığı vardı. Bu üç eser, birlikte bir devasa senfoni oluşturur ve her zaman olduğu gibi, tematik göndermeler ve çapraz referanslar içerir. Bestecinin gençlik dönemi eserlerinden *Das Knaben Wunderhorn* şarkı dizisi, ömür boyu sanatını şekillendiren etkilere sahiptir ve burada da karşımıza çıkar. Ancak bu üç senfoni için tohumlanan şarkılar, Mahler'in 1901'de Maiernigg'de başladığı Rückert şarkılarıdır. 4. Senfoni'nin her yerinde yer alan etkileşimin uzantısı olan ince, hassas ve neredeyse sade bir dokuya sahip bir orkestra eşliğinde tasarlanmıştır ve Mahler, 1899'da Natalie Bauer-Lechner'e, değişime uğrayan yaratı sürecinden şu şekilde bahsetmiştir: "Önceki yıllarda, eserlerimde olağan dışı şeyler yapmayı severdim. Hatta ilk bakışta bile, genç bir adamın alımlı şekilde giyinmeyi sevmesi gibi, çılgın açıcı yenilikler kullandım. Ancak zamanla, insan dışarıda uyum sağlamaktan ve fazla dikkat çekmemekten memnun olmaya başlar. Zaten başkalarından içsel olarak farklı olmak yeterince büyük bir ayrıcalıktır! Bu yüzden, şu an kafamdakileri alışılmış biçimsel kalıba dökebilirim bundan memnun oluyor ve yalnızca, gerçekten gerekli olduğunda yeniliklerden kaçınıyorum." Elbette Mahler'in bu sözleri tamamen olduğu gibi alınmamalı ama yine de bir taktik değişikliği itirafı niteliğinde olduğunu görüyoruz. O sıralarda polifoni üzerine ayrıntılı çalışmalar yapıyordu ve *Bach Gesellschaft* tarafından yayımlanan ciltleri düzenli olarak alıp dikkatle inceliyordu. Natalie'ye şöyle

demiştir: "Bach'ta, müziğin tüm tohumları bir araya getirilmiştir, tıpkı Tanrı'nın dünyayı şekillendirdiği gibi. Bundan daha büyük bir polifoni yoktur..." "Bach'tan sürekli olarak nasıl öğrendiğimi tarif edemem (bir çocuk gibi, ayaklarının dibinde oturarak) çünkü benim de çalışma yöntemim doğası gereği 'Bachyen'!"

Mahler, 5. Senfoni'yle yeni bir stil yarattığının farkındaydı. Çalgılama tekniğinin bu yeni stile ayak uydurması için sürekli orkestrasyonu değiştiriyordu. Mahler'in eserleri arasında bu kadar çok revizyona uğrayan başka bir çalışma yoktur. Sadece bu bile Mahler'in gerçek bir yaratıcı deha olarak addedilmesine yeterlidir. Vasat zihinler, edinilmiş alışkanlıklara saplanıp kalırlar; oysa gerçek deha, kendisini tamamen yolundan saptırmış gibi görünen yeni mesajlara açık olma özelliğiyle ayırt edilir. Senfoninin birçok ayrıntıda farklılık gösteren üç versiyonu bulunmaktadır. 1904 baharında Viyana Filarmoni Orkestrası ile yapılan bir okuma provasından sonra Mahler, Alma'nın ona "bir vurmali çalgılar senfonisi" yazdığını söylemesi üzerine vurmali çalgı partilerini önemli ölçüde azalttı. Bu eser hakkında sürekli olarak tatminsizdi, yıllar geçiyor olmasına rağmen neredeyse her performans sonrası orkestrasyonda düzeltmeler yaptı. 6. ve 7.'ye de sürekli olarak geri dönüyordu ama hiçbir eseri onu 5. Senfoni kadar huzursuz etmemişti. Sadece 8.'de kendisinden emin oldu ki onda bile ilk temsilin provalarında öğrencilerine dönerek "Ölümünden sonra bir şeylerin doğru olmadığını hissettiginizde, değişiklik yapın. Bunu yapmak sadece hakkınız değil, aynı zamanda boynunuzun borcudur." demiştir.

Kimse Onu Anlamıyor

Mahler'in 5. Senfoni'yle olan tatmin nedir bilmez ilişkisi, zayıf kalbini günbegün yoran etkilerden biriydi. Eserin merkezini oluşturan Scherzo bölümü için şöyle diyordu: "Scherzo, lanetli bir bölüm! Tarihin en uzun acı çekişlerinden biri olacak! Önümüzdeki 50 yıl boyunca şefler bunu çok hızlı çaldiracak ve anlamını bozacaklar! Halk, ah, Tanrım, bu kaosa nasıl tepki vermeli, diyecek; ya sürekli olarak bir dünyayı doğuran ve sonra bir anda yok eden bu ilkel seslere, bu gürleyen, kükreleyen, uğuldayan okyanusa, bu dans eden yıldızlara, bu parlayan, ışıyan, nefes alan dalgalara? Beşinci, lanetli bir eser. Kimse onu anlamıyor!"

Kasım 1901'de Mahler, Alma Schindler ile tanıştı. Bu önemli olay, 5. Senfoni'nin ortaya çıkışı açısından da anlamlıdır. Willem Mengelberg'in aktardığına göre, senfoninin ağır bölümü olan ve günümüzde pek çok filmde de karşımıza çıkan ünlü Adagietto, Alma'ya ilan-ı aşk olarak tasarlandı. Mahler'in 5. Senfoni'yi yazarken yaşadığı kaybolmuşluk hissi, 20. yüzyılın "yeni" müziğine adım atmasından kaynaklanıyordu; bu stil, şimdiye kadar sadece dolaylı yoldan eserlerinde işlenmişti. Ama hâlâ 19. yüzyılın büyük ruhunu barındırıyorlardı. Bu ruhun ve geleneklerinin, popüler melodilerinin, halk şarkılarının "alıntılanması"nın eşsiz tadına sahiptirler. Ancak, müzikal işleniş

bakımından tamamen farklıdır. Orijinal bağlamlarından büyük ölçüde kopartılarak melodik çizgilere indirgenirler. O mükemmel tonal fikirlerin armonik yapıları oldukça ince hale gelir ve bazen tamamen terk edilir, yerine cesur bir karşıtlık hâkim olur. Bu, Max Reger'in abartılı Bach öykünmesi gibi ya da Richard Strauss'un karikatürize armonisi gibi parıltılı bir doku değildir. Bu, yeni tür bir gerçek yatay çokseslilikler. Mahler hakkında yazıp çizen tüm eleştirmenler, hatta şüpheci olanlar bile, bunun çağdaş müziğin evrimindeki eşsiz katkısı konusunda hemfikirlerdir. 1908'de Arnold Schönberg, tamamen devrimci Üç Piyano Parçası ile atonalitenin kapısını açmış, Debussy ve Skryabin'in tonal dilin kelime hazinesinin parçalayıp dönüşümünde konusunda Mahler'den daha ileri gitmişlerdir; Mahler ise "alıntılar" montajına sadık kalmıştır. Ancak, muhtemelen eski tematik malzemeye olan bu bağlılık, yeni karşıtlık yöntemlerini geliştirmesini sağladı ve bu yöntemler, müzikteki en ilerici akımın yönünü belirlemiştir. Mahler'in Schönberg ve öğrencilerinin erken atonal denemelerini özellikle onaylamadığı söylenmektedir. Bu, oldukça sık olarak yenilikçilerin bilinmeyen olan girişimlerinin sonuçlarını tam olarak kavrayamadığı anlamına gelebilir. Her durumda, Mahler'e olan borçlarını en coşkulu şekilde ifade eden gruplardan birinin İkinci Viyana Okulu olduğu kesin bir gerçektir.

Mahler, hayat felsefesi için müziğin silahlarıyla mücadele etmekten yorulmuştur. Hayata karşı güçlü ve eşit hissederek, şimdi müzisyen olarak müzik yazmayı hedeflemektedir. Böylece 5 Numaralı Senfoni doğar; güç ve sağlam kendine güvenle dolu bir eser olarak hayatın karşısına dik bir şekilde bakar. Güçlü bir cenaze marşı, ardından şiddetli bir şekilde çalkantılı bir tamamlayıcı bölüm, büyük boyutlarda bir scherzo, bir adagietto ve bir rondo-füg, senfoniye tamamlar. Bu müzik, tutkulu, vahşi, acıklı, neşeli, ciddi, nazik, insan kalbinin açık olduğu tüm duyguları içerir ama hâlâ "sadece" müziktir ve tamamen müziğin salt varlığına müdahale eden hiçbir metafizik sorgulama, uzaktan bile olsa yoktur. Öte yandan, senfoni tasarımında yüksek bir noktaya erişme çabası ve yeni, daha üst bir tür yaratmaya yönelik tutkusu bulunmaktadır. 5. Senfoni, yoğunlaşmış polifonisiyle çalgılama tarzının yenilenmesini gerektirmiştir. Böylece, bu eserin orkestrasyonuyla Mahler'in gelişiminde yeni bir aşama başlar.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

Mahler'in hayatının, gücünün ve yeteneğinin zirvesinde gösteren bir başyapıt olarak ışıldayan eseri, Carlo Tenen yönetimindeki Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'ndan dinlemek için sabırsızlanacaksınız!



Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ve Müziğin Hizmetinde Bir Piyanist

Feyzi Erçin

06 Mart 2025 Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
ENRICO PACE piyano

MOZART *Sihirli Flüt Uvertürü*
SCHUMANN Piyano Konçertosu, La minör, Op.54
MOZART Senfoni No.38, Re Majör, K 504, "Prag"

Tevazu ya da yıldız olmadan iyi müzisyen olarak yaşayabilen ender piyanistlerden Enrico Pace, 6 Mart 2025 akşamı, sezonun en güzel programlarından birinde Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası eşliğinde romantik piyano edebiyatının en zirve konçertolarından birini seslendirecek!

İtalyan piyanist Enrico Pace'nin ismini ancak klasik müzik tutkunları ve zengin bir diskografiye sahip olan koleksiyonerler bilir. Sanatçının adını bilen aynı kişiler, kemancı Frank Peter Zimmermann ve Leonidas Kavakos, çellist Sung Won Yang ile olan ikili kayıtlarını kaçırmamış olup, hatta bu kayıtları da seçkilerinin muhakkak başlarına koymuşlardır. Günümüzün acımasız rekabet şartlarında, yıldız olmadan ama hep iyi müzisyenlerle, hep iyi festivallerde sahne alan ve her daim repertuvarın müzisyenlik anlamında en derin eserlerine yoğunlaşan, tek hedefi de iyi müzik yapmak olan Enrico Pace, belki de günümüzün ruhuna en çok karşı duran gerçek müzisyenlerden.

La Roque d'Anthéron ve Salzburg Festivali gibi en büyük festivallerde çalan, Decca için Beethoven'ın tüm viyolonsel sonatlarını kaydeden, Amsterdam Concertgebouw, Münih Filarmoni ve Bamberg Senfoni gibi orkestraların eşlik ettiği piyanistin dinlediğiniz her kaydı, kendisini müziğin hizmetine bırakan eski ustaları çağırıyor. Dolayısıyla, Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın Mart ayındaki konserinde karşımızda oldukça özel bir müzisyen olacak...

1967 yılında İtalya'nın Rimini şehrinde doğan Enrico Pace, Pesaro'daki Rossini Konservatuvarı'ndan mezun olmuş ve 1989 yılındaki Uluslararası Liszt Piyano Yarışması'nın ikincisini kazanmış. Başka yarışmalarda da dereceler alan Pace'nin gençlik yıllarında eleştirilenlere heyecan veren bir tavrı var. Sonrasındaki kariyeri ikili veya üçlülerle oda müziğine odaklı gelişmişse de Amsterdam'da Concertgebouw veya Münih'te Herkulesaal gibi önemli sahnelerde solo konserler vermiş ve Liszt'in eserlerinden oluşan bir solo kaydı da mevcut.

Enrico Pace'nin geçmişteki kayıtlarını ve bulabildiğiniz canlı performanslarını dinlediğinizde, 20'li yaşlarında tutkulu bir virtüozdan ziyade, müziğin anlamını arayan ve en zor ve gösterişli parçalarda bile bestecinin müzikal niyetini sorgulayan bir yaklaşım görmek mümkün. Bunun 1990'ların endüstrileşmeye başlayan ortamında cereyan etmesiye çok özel. 1991'de Dublin'deki yarışmanın yarı finalinde seslendirdiği Liszt'in *Don Juan*'ı ve finalinde seslendirdiği Çaykovski'nin 1 Numaralı Piyano Konçertosu, bu müzikal tavrın en iyi örnekleri arasında yer alıyor. Bu kayıtları YouTube'da bulabilmek büyük şans.

Piyanistin, 40. yaşını geçtikten sonra ve yine YouTube'da bulabileceğiniz kayıtlarından Leonidas Kavakos ile olan Beethoven sonatlardan Op. 12 No.3, yani 3 Numaralı Sonatı ile Sung Won Yang ile Beethoven'ın tüm viyolonsel piyano sonatları üzerine konuştuğu ve parçalar duyduğumuz video, sanatçının müzikal özelliklerini sergilemek açısından harikulade örnekler. Bu kayıtlarda, besteciye yaklaşımı ve anlayışındaki birikimi rahatlıkla görebiliyoruz. Böyle müzisyenlerin günümüzde var olması, ağır piyasa şartlarına rağmen kendi bildiklerinden ödün vermemeleri ve müziğin anlamını sorgulamakta ısrar etmeleri kadar, Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın bu soliste ulaşması da bir o kadar kıymetli...

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası izleyicilerinin yakından tanıdığı ve orkestrayla çok güzel konserlere imza atmış İtalyan şef Carlo Tenan'ın yöneteceği konserde Pace, Schumann'ın Piyano Konçertosu'nu seslendirecek. Romantik piyano edebiyatının en zirve konçertolarından birisi olarak hem dinlemesi çok zevkli hem de Schumann'ın solo piyano yazımından farklı diliyle özgün bu konçerto, Pace'nin müzikal hassasiyetlerine çok uygun olan bir eser.

İlk bölümü zerafet ve hüznün, aşk dolu olan, son bölümüyse taşkınlık ve heyecan içinde geçen Schumann'ın La minör Konçertosu, konserin iskeletini oluşturan iki Mozart eserinin arasında parlıyor olacak!

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, bize gerçekten de tamamiyle birlikte harikulade çekici bir konser programı sunuyor.

6 Mart 2025 tarihli konser Mozart'ın *Sihirli Flüt* operasının uvertürüyle başlıyor. Bestecinin son operasının uvertürü içinde hem gizemli hem hareketli tınıları, majör ve minör tonlar arasındaki ani geçişleri ile Mozart'ın son döneminin mihenk taşlarından. *Sihirli Flüt* operasının uvertürü, konser salonlarında daha az çalınan operatik giriş müziklerinden belki de, ama burada çok güçlü bir dönemsel bağa hitap ediyor. Zira Mozart'ın son dönemine atıfta bulunurken, konserin bitişindeki duyguyu çağırıyor.

Gerçekten de konserin ikinci yarısında seslendirilecek olan bestecinin 38 Numaralı *Prag* başlıklı Senfonisi ise en mühim ve kendine özgü yapıtlarından. Mozart'ın son üç senfonisi, çoğu yerde bir bütün olarak algılanırken, onlardan hemen önce bestelenmiş olan ve neredeyse ama tamamen değil, onlar kadar bilinen bu senfonisinin hep ayrıksı bir yeri olmuştur. Oysa hem müzikal yenilikleri hem dinlenme kolaylığı hem de bestecinin son yıllarındaki yazım stiline tüm unsurlarını taşıyor olması bu senfoniyi çok değerli kılar. Üç bölümlü senfoninin ilk bölümdeki, ana temayla zıtlık içeren üçüncü fikir ve gelişimine ve 41 Numaralı Senfoni'nin finalini aratmayan dramatik finaline özellikle dikkat etmeli dinleyiciler. Mozart burada operatik bir drama yaratırken konser programını belirleyen Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ve şef Carlo Tenan da baştan sona bir bütünlük içerisinde, heyecan ve tutku dolu bir program sunmuş oluyor.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın 6 Mart 2025'te vereceği konser, şahane bir bütünlük içerisinde. Klasikle romantigi, son dönemle gençliği, dramatik olanla insiyaki olanı, uvertür, konçerto, senfoni gibi formları birleştirirken, dinleyicinin dikkatini, ilgisini çekecek, bir yandan da onu dinleme tecrübesine katacak bir imkân sunuyor.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın 2024/25 sezondaki en güzel programlarından birisi!

Nil Venditti ve Güçlü Yorumcular

Mehmet Gökhan Bağcı

13 Mart 2025, Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLMARMONİ ORKESTRASI
NIL VENDITTI şef
CAN ÇAKMUR piyano
JAN MRÁČEK keman
ÇAĞ ERÇAĞ viyolonsel

BELLINI *Norma Uvertürü*
CASELLA Orkestra için Konçerto, Op.61
BEETHOVEN *Fidelio Uvertürü*
BEETHOVEN Üçlü Konçerto,
Do Majör, Op.56

Günümüzün yükselen orkestra şeflerinden Nil Venditti yönetimindeki Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, birbirinden değerli üç soliste eşlik edeceği konser, sezonun merakla beklenen konserleri arasında yer alıyor!

Norma Uvertürü

Opera tarihinin hümanizm ve aşk ön planlı başyapıtı *Norma*, Bellini'nin ihanet, ıstırap ve öfkenin çarpıştığı melodileri ile ifade ettiği sadakatsiz bir erkeğin aşk üçgeninin keşfedilmesiyle ortaya çıkan trajik sonuçlarını anlattığı en önemli eseridir.

Eser, Roma işgali sırasında antik Galya'da geçmektedir. Kelt topluluklarındaki baş rahip, Druid topluluğu lideri olan Norma, düşmanı olan bir Romalı prokonsül Pollione'ye âşık olur. Norma, Pollione'nin âşkını uğruna bakir kalma yeminini bozar ve Pollione'den iki çocuk dünyaya getirerek inançlarına ve değerlerine ihanet etmeyi göze alır. Ancak bir süre sonra Pollione, başka bir rahibe Adalgisa'ya âşık olur. Roma İmparatorluğu'nda gizli âşk ilişkisi, savaş zamanında iki ölümcül düşmanı bir araya getirerek ateşli bir savaş başlamasına sebebiyet verir. Norma'nın içsel çatışmaları ve acısı derinleştiçe öfkesi giderek büyür.

Müziğin içerisinde âşkın vazgeçilmez baş döndürücü yanlarını, terk edilme korkusunu, itirafları, affetmeleri, reddedilmeleri, ölme ve öldürme isteğini, kararından dönme başarısızlığını, sabırsızlığı, özgürlüklerin gerçekliğini içtiğiniz, insan doğasının karmaşıklığını daha derin bir düzeyde ifade edebilen ruhların seslerine şahitlik edeceksiniz.

Norma: Padre... Addio! / Baba... Elveda!

Norma'nın metni, dönemin ünlü libretto yazarı Felice Romani tarafından, Alexandre Soumet'nin *Norma* adlı tragedyası üzerine yazılmıştır. Opera ilk kez Milano'da bulunan Teatro Alla Scala opera binasında 26 Aralık 1831'de sahnelenmiştir. 1972'de Maksim Sahnesi'nde İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından seslendirilen Bellini'nin başyapıtı eseri *Norma*, 2016 yılında BİFO ile Leyla Gencer anısına olan programın ardından tekrar 2024/2025 sezonunda hayat buluyor. Borusan Sanat Bellini'nin *Norma* operasına olan sevgisiyle dinleyenlerini selamlıyor.



Nil Venditti

Türkiye'de başarılı konserlere ve prodüksiyonlarda yer alan Nil Venditti, muhteşem enerjisiyle Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nı ilk kez yönetecek.

© Alessandro Bertani

Orkestra için Konçerto, Op.61

1918-1939 yılları arasında İtalyan müziğinin önde gelen isimlerinden biri olan Alfredo Casella, Paris Konservatuarı'nda Fauré'nin öğrencisi olarak eğitim gördü. İtalya'ya döndüğünde, Paris'te anlaşıldığı şekliyle çağdaş müziği İtalyan halkına tanıtmak için çalışmalarında bulunan Casella, sadece besteci olarak değil, aynı zamanda piyanist ve orkestra şefi olarak da müzik hayatını sürdürdü. Gelişen bestecilik tarzı uluslararası çağdaş etkileşimleri ve eğilimleri yansıtmaktadır.

Bestecinin kendisi tarafından orkestra için müzik alanındaki en büyük başarısı olarak kabul edilen Alfredo Casella'nın Op.61 Orkestra için Konçerto'su, Amsterdam'daki Concertgebouw Orkestrası'nın kuruluşunun 50. Yıl dönümü için sipariş edilmiştir.

Besteci bu konçertoda Concertgebouw Orkestrası'nın parlaklığını ve esnekliğini ortaya çıkarmak istemiştir. İlk bölüm olan Sinfonia, yaylıların muhteşem bir lirik melodi ile tezat oluşturduğu itici bir temanın geliştiği şenlikli bir fanfar ile başlar. Sekiz ölçülük kromatik Passacaglia ikinci bölümün temelini oluşturur. Viyolonsel ve kontrbaslar tarafından tanıtılan tema, orkestranın çeşitli bölümleri tarafından giderek daha karmaşık varyasyonlarla ele alınır ve 14

kez tekrarlanır; tema daha sonra kemanlar tarafından ele alınır ve müzik sakin ve gizemli hale gelir, kapanışta kaybolur. Hareketli ve şenlikli son bölüm, Konçerto'yu neşeli bir iyimser ilahi atmosferinde tamamlıyor. Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın birbirinden değerli virtüöz üyelerinin parlayacağı Orkestra için Konçerto eseri, konser programın en ilgi çeken eserleri arasında yer alıyor.

Fidelio Uvertürü

Fidelio operası, doğrudan sağırlıkla ilgili olmasa da Beethoven'ın sağır olduğu dönemde yaratılmış olması ve onun kişisel mücadelesiyle ilgili dolaylı bir bağ taşır. Eser, Beethoven'ın sanatsal ve kişisel zorluklara rağmen büyük bir başarı ve yaratıcı güç gösterdiğinin bir sembolüdür.

Beethove'nin yazdığı tek opera olan *Fidelio*, kapsayıcılık ve farkındalık için verilen bir özgürlük mücadelesini temsil eder. Beethoven'nun işitme yetisini kaybetmeye başladığı zamanlarda 1814 yılında Viyana Kärntnerto Tiyatrosu'nda ki prömiyerinden bu yana işitme engelli izleyicilerle benzersiz bir bağ kurmuştur. *Fidelio*'nun doğrudan sağırlıkla ilgili bir teması yoktur, ancak eserin 18. yüzyılda bir hapishanede geçmesi Beethoven'ın kişisel mücadelesiyle ilgili dolaylı bir bağlantıdır. Eserin ilk seslendirmesi 1814 yılında Viyana'da Theater am Kärntnertor'da yapılmıştır.

Kahramanlık ve Fedakârlık

Opera, özgürlük, adalet ve kahramanlık temalarını işler. Ana karakter Leonore, kocasını haksız yere hapiste tutan bir zalimden kurtarır. Bu tema, Beethoven'ın kişisel mücadelesiyle paralellik gösterir; zira Beethoven, işitme kaybına rağmen sanatsal hedeflerine ulaşma mücadelesi veriyordu.

Beethoven'ın İyileştirme Arzusu

Beethoven'ın sağır olmasının, eserin karakterleri ve temaları üzerinde dolaylı bir etkisi olmuştur. Beethoven'ın kişisel mücadelesi ve azmi, Leonore'nin adalet arayışı ve cesareti olarak yansımıştır.

Üçlü Konçerto, Op.56

W.A.Mozart'ın keman ve viyola için Senfonik Konçertant ve J.Brahms'ın keman ve viyolonsel için İkili Konçertosu ile birlikte, birden fazla solist için sıkça icra edilen L.van Beethoven'ın Üçlü Konçerto'su nadir bestelenen konçertolardan biri olarak görülmektedir. Solistlerin özel yeteneklerine uyacak şekilde dikkatlice bestelenmiş gibi görünmesine rağmen, eserin Beethoven'ın zamanında oldukça fazla sayıda seslendirildiğini belirtmek gerekir. Bu eser, müzikal çevre ve dönem arkadaşlıkları açısından da önemli yere sahiptir ve derin arkadaşlıkların müzikal bağlılığı yansıtır.

Beethoven'ın yakın arkadaşı piyanist Carl Czerny ve Johann Baptist Cramer, Beethoven'ın çağdaşları olarak, özellikle piyano müziği alanında tanınmış isimlerdi ve eserin seslendirilmesine katkı sağladılar. Eserin piyano yazımı, tüm zarafetine ve zevkine rağmen, solo konçertolarda bulunanlar kadar teknik olarak zorlayıcı olmadığından, 1803-1804 yıllarında Beethoven'ın hamisi ve piyano öğrencisi, iyi bir müzisyen olan ancak çok başarılı bir icracı olmayan Arşidük Rudolph için bestelendiği de düşünülmektedir. Keman ve viyolonsel partilerinin, kemancı Carl August Siedler, Ignaz Schuppanzigh ve Haydn'ın Re Majör Konçertosu'nu ithaf ettiği çellist Anton Kraft ve Joseph Linke gibi son derece yetenekli profesyonellerin düşünülerek yazıldığını belirtmek gerekir. Bu durum, yaylı enstrümanlara verilen teknik açıdan daha zorlu rolleri de yansıtmaktadır. Eserin 1804'teki özel seslendirilmesinden sonra eser nihayet Mayıs 1808'de ilk kez halka açık bir konserde duyulana kadar çeşitli solist kombinasyonlarıyla başka performanslar da gerçekleştirilmiştir. Üçlü Konçerto'nun bu vesileyle daha olumlu bir izlenim bırakmamış olması talihsizliktir. En iyi virtüözler tarafından seslendirilmesine rağmen Beethoven'ın arkadaşı Schindler'e göre, eser belki de gereken ciddiyetle icra edilmemiştir.

Günümüzün bazı yorumcuları Üçlü Konçerto'yu 'zayıf' olarak nitelendirerek pek de övgü dolu sözler söylememişlerdir. Ancak 20. yüzyıl yazarlarından Hans Keller farklı bir bakış açısı sunarak Beethoven'ın kusurlarının mükemmellik eksikliği değil, daha ziyade gelecekteki gelişmeler açısından bir bütünlük olduğunu öne sürmüştür.

Dördüncü piyano konçertosu ve onu takip edecek olan Keman Konçertosu'nun, birkaç başka ayrıntıyla birlikte, Üçlü Konçerto'ya benzerlik göstermesi ise dikkat çekicidir.

Günümüzün güçlü yorumcularını buluşturduğu Üçlü Konçerto, kemancı Jan Mráček'in müzikal tekniği, çellist Çağ Erçağ'ın olağanüstü viyolonsel tonu ve piyanist Can Çakmur'un sıra dışı piyano tuşesiyle İstanbul'da hayat bulacak.

Nil Venditti

“Müzisyenlere odaklanma ve onlarla etkili bir şekilde iletişim kurma konusunda olağanüstü bir yeteneğe, doğal bir çekiciliğe ve karizmaya sahiptir. Ayrıca, geniş çapta kabul gören ve saygı duyulan bir hakimiyet sergiliyor.”

Scherzo, Kasım 2022

İtalyan-Türk orkestra şefi Nil Venditti, Zürcher Hochschule der Künste'de Profesör Johannes Schlaefli ile orkestra şefliği ve Pärnu Müzik Festivali'ne bağlı Orkestra Şefliği Akademisi'nde Paavo Järvi, Neeme Järvi ve Leonid Grin yönetiminde orkestra şefliği eğitim aldı. İtalya'da Francesco Pepicelli ile viyolonsel ve Marcello Bufalin ile çalıştı.

Venditti, 2024/25 sezonundan itibaren Baş Konuk Şef olarak görev yapacağı Royal Northern Sinfonia da dahil olmak üzere, dünya çapında önemli orkestralar ve topluluklarla konserler vermektedir.

Nil Venditti, 2024/25 sezonunda Finlandiya Radyo Senfoni Orkestrası, BBC Filarmoni Orkestrası, Arctic Filarmoni ve Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın yanı sıra Aalborg, Tenerife, Baleares, Wuppertal ve Bochum'daki orkestralar dahil olmak üzere saygın orkestralarla konserler vermeye hazırlanıyor.

Royal Northern Sinfonia ile iki kez konser veren Venditti, Wiener Musikverein ve Bregenz'deki turne konserleri için Stuttgart Oda Orkestrası'na tekrar davet edildi.

BBC National Orchestra of Wales, Royal Philharmonic Orchestra, BBC Symphony Orchestra, Deutsche Kammerphilharmonie Bremen, Helsingborg Symphony, Hamburger Symphoniker ve Real Filharmonia de Galicia önde gelen orkestralarla da başarısını artırmaya devam edecek.

Venditti, 2023/24 sezonunda Konzerthausorchester Berlin, BBC Senfoni Orkestrası, Kraliyet Filarmoni Orkestrası, Lahti Senfoni Orkestrası, Nagoya Filarmoni ve Hiroşima Senfoni orkestralarının yanı sıra *Don Giovanni*'nin yeni bir prodüksiyonu için İsveç Kraliyet Operası da dahil olmak üzere saygın toplulukla çıkış yapma fırsatını çok iyi değerlendirerek dünya çapında beğeni kazandı. BBC Ulusal Galler Orkestrası, Royal Liverpool Filarmoni Orkestrası ve Royal Northern Sinfonia'nın yanı sıra *Rigoletto* prodüksiyonu için Stuttgart Operası'nda bulundu. Ayrıca Schleswig-Holstein Müzik Festivali'nde ilk kez sahne aldı.

Türkiye'de başarılı konserlere ve prodüksiyonlarda yer alan Nil Venditti, muhteşem enerjisiyle Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nı ilk kez yönetecek.

Jan Mráček

Çok genç yaşlardan itibaren kendi kuşağının en dikkat çekici yeteneklerinden biri olarak tanındı. Magdaléna Micková ve daha sonra Jiří Fišer ile çalışma ayrıcalığına sahip oldu. Saygın Çek kemancı Václav Hudeček ile çalıştı. Uluslararası Beethoven's Hradec Keman Yarışması'nda 2009 yılında Dvořák Konçertosu'yla birincilik ödülü kazanması ve 2010 yılında Prag Spring International Festival Yarışması'nda en genç ödül sahibi olması gibi önemli başarılarla imza attı. 2014'te Viyana Konzerthaus'ta düzenlenen Fritz Kreisler Uluslararası Keman Yarışması'ndaki zaferinin ardından, teknik yeteneği ve sahne karizmasıyla dikkatleri üzerine çeken Mráček, 2011 yılında Prag Radyo Senfoni Orkestrası tarihindeki en genç solist olma ayrıcalığına sahip oldu. Ayrıca Kuopio Senfoni Orkestrası ve Romanya Radyo Senfonisi, Lappeenranta Şehir Orkestrası (Finlandiya), Prag Senfoni Orkestrası (FOK) ve Çek Filarmoni ile solist olarak sahne aldı. Çek şef Bay Bělohlávek'den, Çek Filarmoni Orkestrası'na başkemancısı olması üzere davet aldı.

Royal Philharmonic Orchestra, St Louis Symphony, Tchaikovsky Symphony Orchestra, Wiener Concert-Verein, Daejeon Philharmonic Orchestra ve Košice State Philharmonic gibi saygın topluluklarla



Jan Mráček

© Alexander Dobrovodsky

dünya çapında solist olarak sahne almaya devam eden Mráček, Maxim Vengerov, Han-Na Chang, James Judd, Tomáš Brauner, Ondrej Lenárd, Jac van Steen ve Vladimir Fedoseyev gibi çok sayıda seçkin şeflerle konserler vererek uluslararası müzik dünyasında yerini aldı.

2014 yılında Antonín Dvořák Uluslararası Oda Müziği Yarışması'nda üçüncülük ödülüne ve Lobkowicz Trio ile Pörtlach'ta (Avusturya) düzenlenen Uluslararası Johannes Brahms Yarışması'nda birincilik ödülüne ve izleyici ödülüne layık görüldü. 2016 yılında, Çek Ulusal Senfoni Orkestrası, James Judd ve piyanist Lukáš Klánský ile birlikte İsviçreli ONYX plak şirketi için Antonín Dvořák'ın tüm eserlerini içeren bir CD kaydetme fırsatı buldu ve albüm büyük beğeni topladı.

Mráček, Peter Biddulph'tan ödünç aldığı için minnettar olduğu 1758 Milano yapımı Carlo Fernando Landolfi İtalyan keman ile çalmaktadır.

Çağ Erçağ

1986 yılında girdiği Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda Jozsef Györfly ve Prof. Doğan Cangal'dan eğitim alan Erçağ, 1996 yılında pekiyi derece ile mezun oldu. Öğrenimi sırasında Akdeniz Gençlik Orkestrası ile Fransa, Hollanda, Lüksemburg ve Mısır gibi birçok ülkede konser veren sanatçı, ayrıca Lois Claret'nin ustalık sınıfına katılma fırsatı buldu.

Gürer Aykal, Fazıl Say, Ayla Erduran, Ayşegül Sarıca, Robert Cohen, Alexander Rudin ve Daniel Grosgrin gibi birçok



Çağ Erçağ

© Özge Balkan

sanatçıyla konserler verdi. 35. İstanbul Müzik Festivali'nde Borusan Oda Orkestrası eşliğinde verdiği konserin yanı sıra Kıbrıs Müzik Festivali, Eskişehir Müzik Festivali, Mersin Müzik Festivali gibi birçok etkinlikte solist olarak yer aldı. Ayrıca Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, İzmir Devlet Senfoni, Bursa Bölge Senfoni, Antalya Devlet Senfoni, Viyana Jeunesse Orkestrası ve Strasbourg'da Şişli Belediye Orkestrası eşliğinde solist olarak konserler verdi. 2003'te Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası solo viyolonsel görevine getirilen Çağ Erçağ ayrıca 2005 yılında Prof. Güler Aysal'ın öncülüğünde kurulan Borusan Quartet'te 2023 yılına kadar yer aldı.

Müzik danışmanlığını Alban Berg Quartet üyelerinden Gerhard Schulz'un yaptığı Borusan Quartet'le Maxim Vengerov, Joshua Epstein, Juilliard Quartet gibi kişi ve toplulukların ustalık sınıfı çalışmalarına katıldı. Yine Borusan Quartet'le Borusan Müzik Evi ve Kadıköy'deki Süreyya Operası'nda gerçekleştirdikleri düzenli sezon konserlerinin yanı sıra, başta Fransa, Almanya, Avusturya, İtalya ve ABD olmak üzere yurt içi ve yurt dışında çok sayıda turneye çıktı, konserler verdi ve Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi *Andante*'nin 2010 yılında düzenlediği Donizetti Ödül töreninde "Yılın Oda Müziği Topluluğu" ödülü aldılar ve 2010 Mayıs'ında New York'taki Carnegie Hall'da finali gerçekleşen, 88 oda müziği topluluğunun katıldığı 2010 ICMEC Uluslararası Oda Müziği Topluluğu Yarışması'nda 1. olarak altın madalyanın sahibi oldular. Ayrıca Erçağ 8-9-10 Haziran 2017'de Yoyo Ma ve Wynton Marsalis'in konuk sanatçı olarak katıldığı New York Filarmoni Orkestrası ve Birleşmiş Milletler'in ortak projesi olan World of Peace konserlerinde yer almıştır.

Borusan Quartet'le New York, Boston, Montpellier, Milano, London, Cork, Strasbourg, Shimonoseki ve Tokyo'nun yanı sıra Ankara Müzik Festivali, Antalya Piyano Festivali, D-Marin (Bodrum), İstanbul Müzik Festivali, Merano (İtalya) ve Schleswig-Holstein (Almanya) gibi festivallerdeki konserler ve İzmir, İstanbul, Bursa, Eskişehir senfoni orkestraları eşliğinde solist olarak konserler veren Çağ Erçağ, 2014 yılı Donizetti Müzik Ödülleri'nde ise "Yılın Yaylı Çalgılar Yorumcusu" ödülünü aldı.

Can Çakmur

1997 yılında Ankara'da doğan Can Çakmur, piyano eğitimine Leyla Bekensir ve Ayşe Kaptan ile başladı. 2009–2015 yılları arasında Emre Şen, Jun Kanno ve Paris'te Schola Cantorum'da Marcella Crudeli ile çalıştı. Çakmur, 2012 yılından itibaren aralarında Alan Weiss, Arie Vardi, Ewa Kupiec, Leslie Howard ve Robert Levin'in de bulunduğu pek çok değerli sanatçıyla Mendelssohn-Akademie, The Holland International Music Sessions, Liszt-Akademie Schillingsfürst ve burs da aldığı Liechtenstein Uluslararası Müzik Akademisi gibi akademilerde çalışma imkânı buldu.

2018 yılı 10. Hamamatsu Uluslararası Piyano Yarışması ve 2017 İskoç Uluslararası Piyano Yarışması birincisi Can Çakmur, 43. İstanbul Müzik Festivali'nde Sascha Goetzl yönetiminde Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile açılış konserinde ve 46. İstanbul Müzik Festivali'nde Festival Buluşması konserlerinde de yer aldı. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda birçok ödülün sahibi olan genç piyanist, 2012 yılında XXII. Roma Uluslararası Piyano Yarışması'nda birinci oldu. Sonraki yıl Güher ve Süher Pekinel'in Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler projesine kabul edilen Çakmur, 2014 yılında Pianale Junior Akademi ve Yarışması'nda gösterdiği performans nedeniyle akademi için burs ve EMCY (Avrupa Gençlik Müzik Yarışmaları) Ödülü'nü kazandı. Bu ödül ona Eindhoven Muziekgebouw'da bir resital verme imkânı sundu. Aynı yıl Weimar'da düzenlenen 4. Franz Liszt Genç Piyanistler Yarışması'nda üçüncülük ödülü ve Bartók Özel Ödülü'nü kazandı. 47. İstanbul Müzik Festivali açılış töreninde Aydın Gün Teşvik Ödülü Can Çakmur'a sunuldu.

BIS etiketli albüm kayıtlarıyla da dünya üzerindeki piyano tutkunları arasında kendisine şimdiden önemli bir isim yaptı. Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi *Andante* dergisinin verdiği Donizetti



Can Çakmur

Ödülleri'nde aldığı ödülün yanı sıra Uluslararası Klasik Müzik Ödülleri Birliği ICMA'yı iki yıl üst üste kazanarak bu ödüllerin tarihine geçen Çakmur *International Piano* adlı ünlü İngiliz dergisine kapak olan ilk Türk piyanist olarak bir ilke daha imza attı. Weimar'daki Liszt Akademisi'nde piyano dalında yüksek öğrenim gören, Londra Trinity Laban Müzik Okulunda profesör düzeyinde eğitim veren genç piyanist *Andante* dergisine uzun yıllardır köşe yazıları yazıyor.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

Borusan Sanat ile sıklıkla ismini duyduğumuz solistler Can Çakmur, Çağ Erçağ, Jan Mráček ve ilk kez BİFO deneyimi yaşayacak günümüzün en önemli yükselen orkestra şefi Nil Venditti yönetiminde Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, gerçekleştireceği konserde kusursuz niteliklere sahip solistler ve harika hazırlanmış programı ile dinleyicilere eşsiz bir akşam sunuyor. 1800 yıllara damgası vuran eserlerin seslendirileceği konserde, sadece tarihin, notaların veya seslerin var olması değil gerçek bir müzik şöleninin en üst kalitede yorumlanmasına şahit olunacak.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın Birleşik Krallık Turnesi

4 - 11 Nisan 2025

**BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI**
CARLO TENAN şef
PABLO FERRÁNDEZ viyolonsel

SCHUBERT Senfoni No.8 "*Bitmemiş*", D.759
SAINT-SAËNS Çello Konçertosu No.1, Op.33
BEETHOVEN Senfoni No.6 "*Pastoral*" Op.68
FERİT TÜZÜN *Nasreddin Hoca "Humoresque"*

5 Nisan 2025, PERTH Concert Hall
6 Nisan 2025, EDINBURGH Usher Hall
8 Nisan 2025, LONDRA Cadogan Hall
9 Nisan 2025, GUILDFORD G Live
10 Nisan 2025, SHEFFIELD City Hall

Bu yıl 25. yaşını kutlayan Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, 4-11 Nisan 2025 tarihleri arasında, 2024/25 sezonundan itibaren sürekli şefi olarak çalışmakta olduğu Carlo Tenan yönetiminde, çellist Pablo Ferrández'e eşlik edeceği beş konserden oluşan Birleşik Krallık turnesine çıkacak!

2010'da Salzburg Müzik Festivali'nin açılış etkinlikleri kapsamında Fazıl Say'ın solist olarak katıldığı, 2014'te BBC Proms'ta ilk Türk orkestra olarak yer aldığı, 2011, 2016, 2017 ve 2018'deki Avrupa turneleri, 2017'de Hong Kong Sanat ve Müzik Festivali'nde yer aldığı unutulmaz yurt dışı konserlerine yenilerini ekleyecek olan Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'na yine ayakta alkışlanacağı harika bir turne diliyoruz.





Pablo Ferrández

Pablo Ferrández

1991 yılında Madrid’de müzisyen bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Ferrández, 13 yaşındayken Natalia Shakhovskaya ile çalışmak üzere Escuela Superior de Musica Reina Sofia’ya gitmiş, ardından Kronberg Akademisi’nde Frans Helmerson’un yanında eğitimini tamamlamış ve daha sonra Anne-Sophie Mutter Vakfı’nın bursiyeri olmuştur.

XV. Uluslararası Çaykovski Yarışması’nda ödül kazanan ve SONY Classical’ın seçkin bir sanatçısı olarak adından bahsettiren Pablo Ferrández, *Le Figaro* tarafından “yeni çello dehası” olarak nitelendirilmiş ve Stretton Topluluğu’nun bir üyesinin ömür boyu desteğiyle Stradivarius “Archinto” 1689 ile kariyerine devam etmektedir.

SONY Classical etiketiyle 2021 yılında çıkardığı ilk albümü *Reflections* eleştirmenlerin beğenisini kazanmış ve Opus Klassik Ödülü’ne layık görülmüştür. 2022 sonbaharında Pablo Ferrández, M. Honeck

yönetimindeki Çek Filarmoni Orkestrası eşliğinde Anne-Sophie Mutter ile birlikte seslendirdiği Brahms’ın İkili Konçertosu’nun yanı sıra Mutter ve Lambert Orkis ile birlikte seslendirdiği Clara Schumann’ın Piyanolu Trio’sundan oluşan ikinci albümünü yayımlamış, bu albüm de eleştirmenlerden tam not almıştır.

Yakın zamanda öne çıkan konserleri arasında Hollywood Bowl, LA Filarmoni, Çek Filarmoni, Filarmonica della Scala, Santa Cecilia Orkestrası, Oslo Filarmoni, Seul Filarmoni, Bayersichen Rundfunk Senfoni Orkestrası, NDR Elbphilharmonie Orkestrası, Konzerthaus Orkestrası, Tonkuenslter Orkestrası eşliğinde çaldığı konserleri sayılabilir. Sanatçı, yoğun konser temposunun yanı sıra Verbier, Salzburg, Dresden, Sion, Dvorak Prag Festivali, Grant Park gibi uluslararası tanınmış festivallerde de sıklıkla yer almaktadır.

Zeynep Simge Acunaz Eytemiz

Tüzün, Schubert, Beethoven Üzerine...

Biz müzisyenler, klasik bestecilerin eserlerini yorumlarken onlarla iletişim kurarız, onların bize söylemek istediklerini alır, dinleyiciye aktaran sesleri oluruz. Ömür boyu süren dostluklardır Bach ile Mozart ile Beethoven ile kurulan bağlar. Yazarlar da böyledir; Dostoyevski'ye, Shakespeare'e, Hemingway'e, Kafka'ya hayranızdır ve onların anlattıklarını okurken aileden biri oluverirler bizim için. Bazılarına öyle hayranlıkla bağlanırsınız ki içimizde ukde kalır, zamanda geriye gidip o kişilerle tanışmak, sohbet etme şansına erişmek... Bazı şeyleri değiştirebilmek... Modern tıbbın ilaçlarıyla geriye gidip o çok büyük sanatçıların hastalıklarını iyileştirmek, yarım kalan olağanüstü eserlerini bitirmelerine yardımcı olmak. Örneğin Bach'ın *Füg Sanatı*, Mozart'ın *Requiem*'i, Mahler'in 10. Senfonisi... Bitirebilselerdi ne muazzam bir miras olurdu! Bir de hiç başlanamamış eserler var: Bestecinin zihninde, sonsuzlukta filizlenip açamamış çiçekler... Beethoven'ın efsanevi 10. Senfonisi, Ravel'in Bin Bir Gece üzerine yazmayı planladığı *Morgiane* oratoryo-balesi, Saygun'un Mevlânâ'yı konu alacak olan 6. senfonisi... Bir de Ferit Tüzün'ün piyano konçertosu!

Ferit Tüzün, şüphesiz ki gelmiş geçmiş en büyük bestecilerden biri. Kendisi de bu durumun farkındaydı. "Ben çok iyi kompozitörüm, çok iyi orkestra şefiyim." dediği biliniyor. İnsanlık bu cevheri gencecik yaşta, erkenden yitirdi. Tüzün'ün piyano konçertosu, bir fikir olarak bile heyecan verici. Bestecinin en sevilen ve sıkça seslendirilen orkestra eseri *Söyleşi* ilk kez 22 Mart 1974 Cuma akşamı şef Jean Perisson yönetimindeki Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası tarafından seslendirildi. Bu konserin solisti İdil Biret'ti. Brahms'ın Op.83 Si bemol Majör 2 Numaralı Piyano Konçertosu'nu seslendirmişti. Konseri seyirci koltuğundan izleyen ve anıtsal piyanistimizi coşkuyla alkışlayan Tüzün'ün gözleri yaşlıydı. Biret'in performansından o denli etkilenmişti ki, ileride onun için çağdaş bir piyano konçertosu yazmayı kafasına koymuştu. Ancak ne yazık ki şüphesiz bir başyapıt olabilecek bu eseri hayata geçiremeden aramızdan ayrıldı.

Franz Schubert'in 8 Numaralı "*Bitmemiş*" Senfoni'si içinse pek çok okuyucumuzu şaşırtacak şekilde tam tersini düşünürüm. Bu eserin tamamlanmamış olması bir nimettir! 31 yaşında hayata gözlerini yuman Schubert de elbette geri dönüp kurtarabilme imkânım olsa, kendi canımdan onunkine eklerdim diyebileceğim, uçsuz bucaksız bir deha! 8 Numaralı Senfoni'nin bitirilememe hikâyesi ise bestecinin kısa ömrü değil, eseri gönderdiği arkadaşının notaları çalışma masasının çekmecesinde unutulması. Eser, Schubert'in şarkılarından aşına olduğumuz melodik zenginliğinin yanı sıra pek az eserde bulunan derin, içe işleyen, yer yer tüyler ürpertici, uhrevi, karanlıkla ışıltı yoğun şekilde barındıran bir dev. Senfoni, konçerto, opera gibi büyük formları işlemekte zorlanan Schubert'in bu esere bir scherzo ve final eklemesi onu tamamlamak yerine bilakis eksiltirdi. Scherzo bölümünün, tipik bir Schubert örneği olan ve orkestralaması yapılmamış bir taslağı bulunmaktadır. Schubert dehası ürünü, oldukça güzel bir scherzo. Fakat yine de ilk iki bölüm, yüce yaradılışıyla, tamamlayıcıya ihtiyaç duymayacak kadar berceste bir eser oluşturuyor.

Müzik tarihinde iki bölümlü sonat biçimine rastlıyoruz. Haydn'ın piyano sonatları arasında 10 tanesi iki, Beethoven'ınsa altı bölümlüdür. Beethoven'ın özellikle son sonatı olan Op.111, ağır tempodaki ikinci bölümüyle sadece o eseri tamamlamakla kalmaz, klasik sonat devrini de kapatır. Eserin eksik bırakıldığını düşünenleri neden tamamlamadığını sorduğunda kısaca "vaktim yok" diyerek geçiştiren Beethoven'ın, budalaca soru soranlara anlayacakları şekilde yanıt vererek içten içe eğlendiğini düşünürüm. Ancak bu, tamamen sağır olmuş yorgun bestecinin kendi huzuruna vakit ayırmak için kaçışıydı da. Beethoven insanlar arasında huzursuzdu ve tefekküre dalıp iç dünyasıyla baş başa kalmak için kendini huzurlu hissettiği kaçmaya, insanlardan uzaklaşmaya ihtiyacı vardı. Uzun uzadıya yaptığı doğa yürüyüşleri, kendisini mutlu ve huzurlu hissettiği eşsiz zamanlardı. 6 Numaralı *Pastoral Senfoni*, bu huzurun bir yansımasıdır. Bölüm açıklamalarındaki doğa tasvirlerinin ardında, doğanın,

bestecinin iç dünyasında uyandırdığı hislerin izdüşümünü de yansıtır. Eserin ilk anlarından itibaren kaostan uzaklaşıp doğanın huzur dolu kucığına atılmanın verdiği ferahlık hissi dinleyiciyi sarmaya başlar. Arnold Schoenberg'in radyoda *Pastoral Senfoni*'yi dinledikten sonra, bölüm içerisinde hiç minör armoni bulunmadığına dikkat çekmiştir. Gerçekten de tek yerde bir geçiş akoru dışında bütün bölüm majör akorlardan oluşmaktadır. Fırtına bölümü dışında tüm bölümler için aynı şey geçerlidir. *Pastoral Senfoni*, ünlü müziğin sınırlarını aşarak endüstriyel bir ikonik figür hâlini alan 5 Numaralı Senfoni'nin ayrı yumurta ikizidir. Neredeyse ölçü sayılarına ve cümle yapılarına kadar benzerlik taşıyan bu iki eser, Beethoven'ın renk paletinin alabildiğine genişliğini gözler önüne serer. Bestecinin kendisini bir "ton ressamı" olarak tanımladığını hatırlatmalıyım: Beethoven, kendisiyle özdeşleşen, 5 Numaralı Senfoni'den alışkın olduğumuz kasvetli, fırtınalı, isyan dolu haykırırlar kadar huzurlu, dingin, iç açıcı tınların da bestecisidir. Söz konusu doğa sevgisi olduğunda, Beethoven, bu açık gökyüzünün sonsuz maviliğini seslerle bize anlatır. Doğa, sadece *Pastoral Senfoni*'nin ilham kaynağı değildir; pek kimse bilmez ancak, 5 Numaralı Senfoni'nin meşhur "üç kısa bir uzun" ritm ve üçlü aralıklarla örüntülenmiş teması da doğanın yorgun kulaklarına fısıldadığı ilhamlardan biridir: Besteci, bu temayı sarı kiraz kuşunun ötüşünden türetmiştir.

Orçun Orçunsel

Schubert ve "*Bitmemiş*" Senfoni

1823'te Graz Müzik Birliği Derneği, Schubert'e onursal diploma verdi. İnce düşünceli besteci, bu jestin altında kalmak istemedi, karşılığında onlara bir senfoni armağan etmek zorunluluğu hissetti ve topluluğun önde gelen üyelerinden biri olan arkadaşı Anselm Hüttenbrenner'e, önceki yıl yazdığı Si minör Senfoni'sinin iki bölümünü gönderdi. Notalar arasında üçüncü bölümün piyano için yazılmış taslağı ve iki sayfalık orkestrasyonu bulunuyordu. Hüttenbrenner, çok sayıda opera, missa, requiem, quartet, şarkı ve orkestra eseri yazmış bir besteci olarak eserin önemini kavrayacak yetkinlikteydi. Beethoven öldüğünde yanındaki iki kişiden biriydi. Ne var ki kendisine gönderilen partiyonları, çalışma masasının çekmecesinde tozlanmaya terk etti ve Schubert, eseri üzerinde çalışmaya devam edememiş oldu. İçlerinde Brian Newbould'un da bulunduğu bazı müzikologlar, Schubert'in *Rosamunde Balesi* için yazdığı giriş müziğini, bu senfoninin final bölümü olarak tasarladığını iddia etmişse de bu iddiayı destekleyecek yeterli kanıt bulunmamaktadır. *Bitmemiş Senfoni* ile Schubert'in, karanlık tonları kullanışı, Beethoven'a yaklaşan cesur atılımları (hatta ağır bölümde trombonları kullanmak gibi Beethoven'ın bile gezmediği yollara gitmesi), kendine özgü lirizmiyle başka hiçbir eserinde açılmadığı kadar derin sulara açılmış olduğunu söyleyebiliriz. Büyük formların mimarisinde usta olmak, eseri son ölçüsüne kadar derin işçilikle dengelemek pek az bestecinin erişebildiği bir melekedir. Yarım kalan si minör senfoniden sonra Do Majör tonda büyük bir senfoni daha yazan Schubert'in bu alanda kendini yeterli hissetmediği eserlerini yarım bıraktığını biliyoruz. Tamamlanmamış pek çok sonat formunda eseri vardır. Hüttenbrenner Si minör Senfoni'yi çekmecesinde unutmuş olmasaydı bile, Schubert'in, hayranı olduğu Mannheim Okulu bestecilerinin gölgesini her daim üstünde hissediyor oluşu, böylesi güçlü yapıdaki iki bölümü tamamlayacak menuetto ve finali yazmasını engelleyebilirdi. Tek başına bu iki bölüm bile eseri, sadece Schubert'in değil, müzik tarihinin en önemli başyapıtlarından biri konumuna taşımaya yeterlidir. Kanımca Schubert bile eserin azameti karşısında hayrete düşmüş olabilir.

Orçun Orçunsel

Bitmemiş Senfoni ile Schubert'in, karanlık tonları kullanışı, Beethoven'a yaklaşan cesur atılımları (hatta ağır bölümde trombonları kullanmak gibi Beethoven'ın bile gezmediği yollara gitmesi), kendine özgü lirizmiyle başka hiçbir eserinde açılmadığı kadar derin sulara açılmış olduğunu söyleyebiliriz.

Charles-Camille Saint-Saëns

1835 yılında Paris’te doğan ve küçük yaşta harika çocuk olarak kendini gösteren Camille Saint Saëns, iki buçuk yaşında okumaya, üç yaşında notaları tanımaya, yedi yaşında cebir problemleri çözmeye başlamıştır. Sıklıkla hastalanan bir çocuk olmasına rağmen, her sese ilgiyle kulak verdiğini fark eden müzisyen teyzesi, ona Le Carpentier piyano metoduyla ilk eğitimi vermiştir. Sekiz yaşında ise olağanüstü piyano çalışını borçlu olduğu Camille-Marie Stamaty ile piyano derslerine başlamıştır. Stamaty daha sonra teori dersleri için onu Pierre Madelen’e göndermiştir. İlk konserini 11 yaşında, Paris’teki Salle Pleyel’de vermiştir ve programda Mozart’ın 15. ve Beethoven’ın 3. piyano konçertoları dışında, Hummel, Bach, ve Handel’den solo eserler de seslendirmiştir. Bu konserle Hector Berlioz ve Charles Gounod’nun dikkatini çekerek büyük övgü toplayan Saint-Saëns’ın bu konser sonrasında kariyerine başka bir noktaya taşıdığı söylenebilir.

1848’de girdiği Paris Ulusal Müzik Konservatuvarı’nda orgcu ve besteci François Benoist ile org; iki yıl sonra da besteci Fromenthal Halévy ile kompozisyon derslerine devam etmiştir. Konservatuvardan org birincilik ödülüyle mezun olan Saint-Saëns, ertesi yıl Bordeaux’da katıldığı yarışmada Ode à Sainte-Cécile kantatıyla birincilik ödülü almıştır. Besteci, 1853 yılında bestelediği 1 Numaralı Senfoni’yiyle büyük başarı elde etmiş ve *Urbs Roma* adını verdiği 2 Numaralı Senfonisi ile 1857’de Azize Cécile Yarışması’nda bir birincilik ödülü daha kazanmıştır. Henüz 22 yaşındayken Paris’in büyük kiliselerinden Madeleine Kilisesi’nin orgu kendisine emanet edilmiştir.

Besteci ve pedagog Niedermeyer’in ölümü üzerine, 1861’de Niedermeyer Okulu’nda Saint-Saëns henüz 26 yaşındayken piyano dersi

vermesi teklif edilmiş, bu teklifi kabul etmesinin neticesinde genç bir öğretmen olarak dönemin birçok ünlü sanatçısını yetiştirirken onlarla uzun yıllar süren dostluklar da kurmuştur.

Besteci olarak en verimli dönemi sayılan 1870-1886 yılları arasında Fransa’da halka tanıtmak istediği müzik türlerinin neredeyse hepsini sergilediği söylenebilir. Tanınan eserlerinden *La Danse Macabre* (1874), *Jeunesse d’Hercule* (1877) bu dönemde bestelenmiştir. 1886 yılı ise besteci için zirveye tırmandığı bir yıl olmuştur. Müzik yeteneğine olan hâkimiyetini, esnekliğini, özgürlüğünü yansıtan iki eseri,

Le Carnaval des Animaux ve orkestra, org ve dört elli piyano için 3 Numaralı Senfoni’yi (*Orglu Senfoni*) bestelemiştir. Doğanın ve insanların müzikle taklidini yansıtan, “çok esprili, komik bir fantezi” olarak tanımlanan *Le Carnaval des Animaux* ilk kez 21 Mart 1886’da seslendirilmiş fakat Saint-Saëns, ciddiyetten uzak bir besteci sıfatının kendisine yakıştırılmasından endişe ettiği için, eserin yaşadığı süre boyunca seslendirilmesini yasaklamıştır.

Fransız müzik geleneğini tanıtmaya çok önem veren Saint-Saëns, Lully, Charpentier ve özellikle Rameau’nun eserlerinin edisyon ve yayınlanmasını üstlenmiştir. 1900 yılından sonra bestecinin dinleyici tarafından iyice benimsendiği söylenebilir. İleri yaşta ve birçok hastalıkla sıklıkla mücadele içinde olmasına karşın, savaş yıllarında sayısız anma ve hayır konserine katılmış ve sonrasında, 78 yaşındayken konser kariyerini bitireceğini söylemesine rağmen bu sözünde duramayarak 16 Aralık 1921’e, vefat ettiği güne dek üretmeye devam etmiştir.

Zeynep Simge Acunaz Eytemiz

Saint-Saëns ve 1 Numaralı Çello Konçertosu

Camille Saint-Saëns, 1 Numaralı La minör Op. 33 Viyolonsel Konçertosu’nu 1872 yılında 37 yaşındayken Fransız çellist, viyola da gamba sanatçısı ve enstrüman yapımcısı Auguste Tolbecque için yazmıştır. Fransa’nın önde gelen konser topluluğu Société des Concerts du Conservatoire ile yakından ilişkili seçkin müzisyenlerden oluşan bir ailenin parçası olan Tolbecque, konçertoğu ilk kez 19 Ocak 1873’te Paris Konservatuvarı konserinde seslendirmiştir. 1 Numaralı La minör Op. 33 Viyolonsel Konçertosu’nun prömiyeri, Saint-Saëns’ın Fransız müzik camiası tarafından artan kabulünün bir işareti olarak nitelendirilmiştir.

Sir Donald Francis Tovey daha sonra konçertoyla ilgili “İşte, bir kez olsun, solo enstrümanın orkestraya nüfuz etmekte en ufak bir zorluk yaşamadan her notayı gösterdiği bir viyolonsel konçertosu” ifadesinde bulunmuştur.

Beethoven ve “Pastoral” Senfoni

I. Allegro ma non troppo - Kıra ulaşıldığında uyanan mutlu hisler

II. Andante molto moto - Dere sahnesi

III. Allegro - Köylülerin neşeli birlikteliği

IV. Allegro - Şimşek, fırtına

V. Allegretto - Çoban şarkısı: Fırtınadan sonra duyulan mutluluk ve şükran duyguları

Doğa yürüyüşlerini çok seven ve doğada bulduğu huzuru başka hiçbir yerde yakalayamadığını ifade eden Beethoven için doğa sevgisini, köy yaşamını, kır hayatını anlatan bir eser yazma fikri 1808 yılının bahar ve yaz aylarında gelmiştir. Her iki senfoninin ilk seslendirilişi de numaraları ters şekilde 22 Aralık 1808’de Theater an der Wien’de gerçekleşmiştir. İki senfoninin aynı konserde seslendirilmesi, bu ikiz eserlerin karşıt renklerini dinleyiciyle paylaşması açısından Beethoven’ın amacıyla örtüşmektedir. *Pastoral Senfoni* her ne kadar bölüm başlıklarıyla bir konu anlatımı taşısa da programlı müzik olarak görülmemelidir. Bestecinin de belirttiği gibi seslerle bir doğa tablosu çizmekten ziyade duyguların anlatımıdır. Ağaçların, derelerin, kırların, kuşların çevrelediği bir ortamdaki yücelik hissini uyandırır; Tanrı’ya ve onun yarattığı eşsiz güzelliklerle hayranlık ve şükran duyguları içerisinde birleşmenin, bütünleşmenin doyumunu yansıtır. Beethoven’ın en sevdiği kitaplarından biri Christoph Christian Sturm’un *Betrachtungen Über Die Werke Gottes Im Reiche Der Natur Und Der Vorsehung Auf Alle Tage Des Jahres* (Yılın Her Günü Doğanın ve Takdirin Krallığında Tanrı’nın Eserleri Üzerine) adlı eseri. Bu kitap, Tanrı’nın yarattığı doğanın eşsiz güzellikleri ve ilahi güç üzerine düşünceler sunuyordu. Beethoven’ın doğa sevgisi ve kırlara, ormanlara yaptığı gezilerle kendini nasıl yeniden canlandırdığı bilinir. Yazın dünyasındaki pastoral gelenekle olan karmaşık bağlantıları, onun müzikte pastoral temayı kişisel deneyimleriyle birleştirdiğini gösterir. Eserin alışılmadık beş bölümlü yapısına bakmak aldatıcı olabilir, birbirine bağlanan son üç bölüm bir bütündür. Ayrıca üçüncü senfonisinden itibaren yavaş bölümleri andante ve allegretto gibi akıcı tempolarda tasarlaması, bölümlerin uzunluğunu dengeler. Dokuzuncu senfoniye kadar ağır tempo kullanmaması, bu hassas dengeyi gözettiğinin bir göstergesidir. Ne yazık ki günümüzde pek çok orkestra, üzerli ölçü yapılarının yanlışlığına kapılıp bölümleri olması gerekenden çok daha yavaş yorumlamaktadır. **Orçun Orçunsel**

Beethoven’ın doğa sevgisi ve kırlara, ormanlara yaptığı gezilerle kendini nasıl yeniden canlandırdığı bilinir. Yazın dünyasındaki pastoral gelenekle olan karmaşık bağlantıları, onun müzikte pastoral temayı kişisel deneyimleriyle birleştirdiğini gösterir.

Tüzün ve Nasreddin Hoca

Ferit Tüzün’ün eserlerinde dinleyiciyi hemen avucunun içine alan, samimi bir dil vardır. İlk dikkati çeken ise orkestralama tekniğindeki berraklık ve parlak orkestra renkleridir. Bestecinin çok titiz bir kişilik yapısından ileri geliyor olmalı ki hiçbir soru işaretine mahâl bırakmayacak bir yazıya sahiptir. *Nasreddin Hoca* eserini anlatmaya ise biraz geriden başlamak gerekir.

Tüzün Almanya’da Münih Filarmoni Orkestrası’nın şefi Adolf Mennerich’in öğrencisi olmuştur. Aynı zamanda *Carmina Burana*’nın bestecisi Carl Orff’u sıkça ziyaret ediyor, eserlerini göstererek eleştirilerini alıyordu. Sonraki yıllarda Türkiye’de ismini Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası’nın genel müzik direktörü olmasıyla bildiğimiz, hocam Gürer Aykal’ın da hocası Gotthold Ephraim Lessing’le de çalışmış, ayrıca çok iyi dost olmuştur. Müzik çevreleriyle sıcak ilişkiler kuran Tüzün, tanıştığı orkestra şeflerinden Kurt Eichhorn’un ve şef Allen Carter’ın da dikkatini çekmiş, bu büyük müzisyenler *Anadolu Süiti*’ni dinledikten sonra eserlerdeki egzotik renklere hayran kalmışlardı. Eseri Adolf Mennerich de dinlemiş; konser repertuarına almak istemiş ancak şehir operası, eseri çoktan repertuarına aldığı için bu emeline ulaşamamıştı. Eseri dört bir yanda kapışılan bestecimiz, Mennerich’in hevesini kursağında bırakmamak adına 1956’da *Türk Kapriçyosu*’nu bestelemiştir. Carl Orff, daha eser yazılırken haberdar olmuş, bittiğinde dinlemek için Tüzün’ü Münih’teki evinde ziyaret etmişti. 18 Ocak 1957 akşamı, Münih’teki Deutsche Museum’un büyük salonunda Adolf Mennerich yönetiminde eserin ilk icrası gerçekleşti. Seyirci eseri öyle büyük bir coşkuyla karşılamıştı ki salonda o güne değin eşine az raslanır bir gürültü kopmuştu. Müzikseverler metrelerce yüksekten dökülen bir şelalenin heybetli sesi

gibi alkışlamış, Tüzün, defalarca sahneye gelerek onları selamlamıştı. Dinmek bilmeyen alkışlar sonunda bugün bile konserlerde çok ender görülebilecek bir durum yaşanmış, Mennerich, eserin tamamını orkestraya yeniden çaldırmıştı. *Türk Kapriçyosu*, basına da olumlu ve coşkulu biçimde yansımış, Ferit Tüzün, büyük bir Türk kahramanı olarak müzik camiasında yükselmişti.

Münih Filarmoni Orkestrası, bu büyük başarının üzerine Tüzün’e hemen yeni bir eser siparişi etmiş, bu vesileyle de *Humoresque* başlıklı eser doğmuş oldu. Okuyucular bana bambaşka eserlerin hikâyelerini anlattığım için darılmasınlar; “mizahî anlatımı olan eser” anlamını taşıyan “Humoresque” başlığı, eseri basacak olan Leuckart yayıncıları tarafından fazla genel bulununca Türkiye’ye özgü, Türkiye’yi çağrıştıracak bir isim vererek basmak istemişler ve böylelikle *Nasreddin Hoca* başlığıyla eser basılmış. Eserin ilk icrası, Münih Filarmoni Orkestrası tarafından 23 Ocak 1958’de yine Mennerich yönetiminde yapılmış ve büyük coşkuyla karşılanmıştır. Konser, Bavyera Radyosu tarafından kayda alınmış ve ayrıca bu kayıt, plak olarak da basılmıştır.

Orçun Orçunsel

Bestecinin çok titiz bir kişilik yapısından ileri geliyor olmalı, hiçbir soru işaretine mahâl bırakmayacak bir yazıya sahiptir. *Nasreddin Hoca* eserini anlatmaya ise biraz geriden başlamak gerekir.

**SESLERİ VE
RENKLERİ
HIÇ BİTMEYEN
RADYO
BORUSAN
KLASİK,
TÜRKİYE'NİN
24 SAAT
KLASİK MÜZİK
YAYINI YAPAN
İLK VE TEK
ÖZEL RADYOSU
OLARAK
KARNAVAL'DA...**

ANALİZAT
AN **BORUSAN**
JAT **KLASİK**
ZODİTTS A1

Yüksek Seviyede Sanatsal Bir Yolculuk

Zeynep Simge Acunaz Eytemiz

15 Mayıs 2025, Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
ZIYU HE keman

WALTON *Johannesburg Festival Uvertürü*
BRITTEN Keman Konçertosu, Re minör, Op.15
WAGNER *Tannhäuser Uvertürü* WWV 70
MAHLER Senfoni No.10, Fa diyez Majör: I. Adagio

Şef Carlo Tenan yönetimindeki Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın başarılı kemancı Ziyu He'ye eşlik edeceği konser, dinleyiciye her zaman karşılaşamayacakları yüksek seviyede sanatsal bir yolculuk vad ediyor!

Ziyu He

Ziyu He beş yaşında memleketi Çin'de Xiangrong Zhang ile keman öğrenmeye başlamış, henüz 10 yaşındayken Paul Roczek tarafından Salzburg'daki Mozarteum Konservatuarı'na çalışmaya davet edilmiştir. Keman alanında yüksek lisansını 2021 yılında, viyola alanında yüksek lisansını ise Thomas Riebl ile Şubat 2023'te başarıyla tamamlayan, henüz 17 yaşındayken Musikverein'de Adam Fischer yönetimindeki Viyana Filarmoni Orkestrası'nın en genç solistlerinden biri olarak yıldızı parlayan Ziyu He, sonrasında Salzburg'daki Mozart Yarışması, Yehudi Menuhin Yarışması ve 2014 yılında da Eurovision Young Musicians'da "Yılın Genç Müzisyeni" seçilerek genç yaşında parlak bir kariyere adım atmıştır.

Viyana Filarmoni, Viyana Senfoni Orkestrası, St. Petersburg Mariinsky Orkestrası gibi seçkin orkestralarda Adam Fischer, Christopher Warren-Green, Choo Hoey, Tung-Chieh Chuang, David Brophy, Diego Matheuz, Guoyong Zhang, Howard Griffiths, Valery Gergiev ve Hans Graf gibi değerli şeflerle çalışma imkânı bulmuştur.

Ziyu He, Avusturya Ulusal Bankası'ndan ödünç alınarak cömert özel sponsorlar tarafından kendisine sunulan Antonio Stradivari ve 1797 tarihli bir Giuseppe Guadagnini viyola ile konser kariyerine devam etmektedir.



Sir William Walton

Özellikle orkestra müziğiyle tanınan İngiliz besteci, koro şefi bir baba ve vokalist bir annenin oğlu olarak, çocukluğunda keman ve piyano eğitimi almış ve aynı zamanda babasının korosunda şarkı söylemiştir. Hem Ernest Ansermet hem de Ferruccio Busoni'den destek görmesine rağmen kompozisyonu kendi kendine öğrendiği söylenir. 1912'de Oxford Üniversitesi'ne girerek burada Christ Church korosunda şarkı söylemiş ve dört yıllık eğitimini tamamlayarak müzik alanında lisans derecesini almıştır. Oxford'da Sitwell kardeşler Osbert ve Sacheverell ile tanışmış ve sonraki on yılın çoğunu onlarla seyahat ederek veya Chelsea'de onlarla yaşayarak geçirmiştir. Bu dönemde Sitwell'lerin kız kardeşi Edith'e, şiirlerini okurken eşlik edecek oda müziği topluluğu için bir dizi parça olan *Façade*'in (1923) yanı sıra piyano ve orkestra için Sinfonia Concertante (1928; 1943'te revize edilmiştir) ve *Portsmouth Point*'i bestelemiş ve bu dönemde orkestra bestecisi olarak ünlenmiştir.

Walton, başta Edward Elgar, Igor Stravinski ve Paul Hindemith olmak üzere bazı eski çağdaşlarından etkilenmiş, Walton'un en iyi eserlerinden biri olan Viyola Konçertosu'nun (1929) ilk icrası ise Hindemith tarafından gerçekleştirilmiştir.

Johannesburg Festival Uvertürü

Eser, besteci William Walton'a 1956 yılında Johannesburg'un 70. Yıl dönümünü kutlamak için sipariş edilmiştir. Kısa, canlı bir eserdir. Walton'ın, yayıncısına uvertürü "Kesintisizce dörtlü... Biraz çığgın, komik ve bayağı" şeklinde tanımladığı bilinmektedir. Walton'un biyografi yazarı Michael Kennedy ise eseri "Yedi dakikalık bir Rossini boğuşması" şeklinde nitelendirmiştir. Ne yorum yapılsa yapılsın eser oldukça coşkulu girişle dinleyiciyi daha ilk saniyelerden tavlatabilecek bir yapıdadır.

Benjamin Britten

20. yüzyıl ortalarının önde gelen İngiliz bestecilerinden Britten'in operaları, 17. yüzyılda Henry Purcell'in operalarından bu yana bestelenmiş en iyi İngiliz operaları olarak kabul edilmiştir.

Aynı zamanda olağanüstü bir piyanist ve orkestra şefi olan Britten, çocuk yaşlarda beste yapmaya başlamış ve 12 yaşından itibaren besteci ve öğretmen Frank Bridge'le eğitimini sürdürmüştür. Daha sonra Londra'daki Royal College of Music'te John Ireland ve Arthur Benjamin ile çalışmış ve oradayken *A Boy Was Born* (1933; 1958'de revize edilmiştir) adlı koro varyasyonlarını bestelemiştir. Daha sonra radyo, tiyatro ve sinemada besteci olarak çalışmış, 1937'de yaylı çalgılar orkestrası için yazdığı *Frank Köprüsü Teması Üzerine Çeşitlendirmeler* ona uluslararası beğeni kazandırmıştır.

Britten'in operaları, İngilizce sözcüklerin ustaca düzenlenmesi ve orkestral ara bölümlerinin yanı sıra karakterlerin psikolojik derinliği nedeniyle de beğenilmektedir. Bestecinin modern müzik tarzlarını, formlarını, seslerini ve yeni teatral ortamları deneme konusundaki sürekli istekliliği, farkını ortaya koyabilmesinde son derece etkili olmuştur.

Keman Konçertosu, Re minör, Op.15

Britten'in 1938-1939 yıllarında bestelediği eser, bestecinin Royal College of Music'teki eski öğretmeni Henry Boys'a ithaf edilmiştir. Britten, Aaron Copland'la kalırken eser üzerine çalışmış ve çalışmalarını Quebec'te tamamlamıştır. Eserin prömiyeri 29 Mart 1940'ta İspanyol kemancı Antonio Brosa tarafından John Barbirolli yönetimindeki New York Filarmoni Orkestrası ile New York'ta yapılmıştır.

Richard Wagner

"Wagner tanrısalıdır. Ona öykünülmez." der Nietzsche. Ona göre Wagner, müzik alanında çok da iddialı olmadığı için müziğin yalnızca bir araç olduğu düşüncesini öne sürmek durumunda kalmıştır. Halkın müzik alanındaki bilinçsizliğinden faydalanarak müziğini edebi fikirlerle süslemiş ve bu yolla yaptığı şeyin sadece müzik olmadığı fikrini kuvvetlendirmiştir. İçinde çok fazla edebiyat barındıran bu müzik Wagner'i tanırsallaştıran öğelerdendir.

Wagner, Almanların her şeyin mantığını sorgulamaya olan zaafının farkında olduğu için müziğinde de hep düşünceyi yüceltmiş ve müziğinin içine gizlediği imgeler aracılığıyla yarattığı gizemle bir hayran kitlesi oluşturmuştur.

1813 yılında Leipzig'de doğan ve doğumundan altı ay sonra babasını kaybeden Wagner'in eğitim masraflarını üvey babası aktör

ve şair Ludwig Geyer üstlenmiştir. Operalarındaki babalarını tanımayan Siegmund, Siegfried ve Parsifal karakterlerini yaratırken kendi hayatından esinlendiği düşünülmektedir. 10 yaşında müzik çalışmalarına başlayan Wagner, bu esnada eğitime devam etmiş ve üniversiteye de gitmiştir. 1833 yılında Würzburg'da koro yöneticiliğine başlayarak müzik çalışmalarına ağırlık vermiş ve aynı yıl ilk operası *De Feen*'i bestelemiştir. 1843 yılında *Rienzi* ve *The Flying Dutchman* operalarının prömiyerlerinin ardından döneminin saygın bestecileri arasındaki yerini almıştır.

Çocukluğundan beri birçok şeyi bir arada başarabilmeye dair takıntısının daha sonra operalarında karşımıza çıkan bütünselci sanat anlayışı Gesamtkunstwerk'in temellerini oluşturduğu söylenebilir. Operalarının en ufak detayıyla dahi ilgilenmiş ve gerçek sanatın ancak bu şekilde yapılabileceğini savunmuştur. Eserlerinin ne tiyatro gibi halk tarafından hızla tüketilip alkış odaklı bir sanat haline gelmesini istemiş, ne de operalarının icracılar tarafından basitleştirilmesine razı gelmiş ve operaları sahneye konulana dek sanatçılara gerektiğinde müdahalelerde bulunmuştur.

Tannhäuser Uvertürü WWV 70

Mi Majör tonda hacılar korusu teması ile başlayan eser sonrasında görkemli şekilde yükselir ve akabinde daha yumuşak bir havayla hacıların Roma'dan dönüşünü canlandırır. Orta bölme hareketli (Bewegt) tempoda, 4/4'lük ölçüde aldatici ve bulanık tınılarla Venüsberg'in zevklerini duyurur. Dorukta ise Tannhäuser'in Venüs Dağı'ndaki tutkulu şarkısı duyulur.

Eserin en sonunda dindar hava, hacıların korusu tekrar belirir; Venüs'ün temasını yok etmeye çabalar ve sonunda başarılı olur. Hacılar geri dönmektedir; koro teması tüm görkemiyle yükselir ve parlak bir şekilde saf aşkın günahkâr aşk üzerindeki yengisi kutlanır.

Gustav Mahler

Gustav Mahler, 7 Temmuz 1860'da o zamanlar Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun bir parçası olan Bohemya'nın Kaliste kentinde orta sınıf bir Yahudi ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiş ve temel müzik eğitimi 1875'ten itibaren Viyana Konservatuarı'nda almıştır. Orkestra şefliği yaparak iyi bir geçim sağlayabildiğini fark eden Mahler, Prag, Leipzig, Budapeşte, Hamburg'un da bulunduğu birçok opera binasındaki görevlerinden sonra 1897'de Viyana Devlet Operası'nın müdürlüğüne getirilmiştir. Hayatı boyunca önde gelen bir orkestra ve opera şefi olarak tanınan Gustav Mahler'in besteleri, Viyana'daki müzik camiası tarafından hiçbir zaman tam olarak anlaşılmamış ve kabul edilmemiştir fakat sanatçı geleceği öngörerek zamanının geleceğini söylemiştir ki, özellikle senfonileri dünya çapında hâlâ aynı coşkuyla dinlenmeye devam etmektedir.

Senfoni No.10, Fa diyez Majör: I. Adagio

1910 yazında bestelenen ve Mahler'in son bestesi olan bu senfoninin yalnızca ilk bölümü makul ölçüde tamamlanmış ve seslendirilebilir olduğu için eser bu şekilde seslendirilmektedir. Belki de o dönemde yaşadığı iç çalkantıların bir yansıması olarak Mahler'in bu son senfonisi birçok eserine göre oldukça dramatik ve melankolik bir yapıdadır.

BU KONSER NEDEN KAÇMAZ?

Günümüzün en beğenilen şeflerinden Carlo Tenan ve Ziyü He gibi değerli isimlerin varlığının yanı sıra, konser salonlarında dinlemeyi çok istediğimiz fakat belki de garantici seçimler sebebiyle mahrum bırakıldığımız birçok seçkin eseri bünyesinde barındırması sebebiyle bu konserin kaçırılmaması gerektiğini düşünüyorum.

Program dinamiği açısından fazlaca duygu değişiminin hissedilecek olması ve tipik, sadece bilinen eserlerle halkın beğenisine göre planlanmış bir senfoni orkestrası konserindenense dinleyiciye her zaman karşılaşamayacakları yüksek seviye bir sanatsal yolculuk vadediyor olması bence çok riskli ve dolayısıyla bir o kadar da değerli! Çünkü gerçek sanat risk almayı hak eder.



Borusan Quartet'ten Yeni Sezonda Çok Konuşulacak Dört Konser

Hale Tetik

Esen Kıvrak (1. keman), Nilay Sancar (2. keman), Efdal Altun (viyola) ve Poyraz Baltacıgil'den (viyolonsel) oluşan Borusan Quartet, ülkemizin öncü oda müziği topluluğu olarak faaliyetlerini sürdürüyor. Topluluğun sadık bir dinleyicisi olarak 2023/24 sezonunda verdiği tatmin edici konserlerin tamamının yine ayakta alkışlandığını söylemem gerekir. Ülkemizde oda müziği söz konusu olduğunda akla gelen ilk isimlerden olan topluluk, Süreyya Operası'ndaki geleneğini bozmayarak bizlere tadı damağımızda kalan bir müzik ziyafeti sunmuştu. Borusan Quartet'in geçen sezon verdiği konserlerine kısaca göz atalım.

Topluluğun Cumhuriyetimizin 100. yılına ithafen Süreyya Operası'nda verdiği sezonun ilk konseri Cumhuriyet dönemimizin iki önemli bestecisi Ahmed Adnan Saygun ve Ulvi Cemal Erkin'in eserleriyle başlamış ve Cem Oslu'nun *Göz Açıp Kapayınca* Kadar adlı eserinin dünya prömiyeriyle son bulmuştu. Topluluk için bestelenen bu özel sipariş eserle Borusan Quartet, Türkiye müzik hafızasına bir eser daha kazandırdı. Sezonun ikinci konserinde Piazzolla'nın tango müzikleriyle yeni yıla merhaba diyen başarılı dörtlü, üçüncü konserinde ise dörtlülerin dörtlüsü temasıyla sahne almıştı. Klasik dönemin en önemli bestecilerinden Haydn, Mozart, Beethoven ve Schubert eserlerine yer verilen konser, topluluğun deyimiyle yaylı quartet'in oluşum ve gelişim serüvenini anlatması açısından önemli bir anlam taşıyordu. Sezonun son konseri ise Alman romantizminin özelliklerini oda müziğine yansıtan Schumann ve Mendelssohn'un eserlerine ayrılmıştı. Yalnızca sezonun bu dört konseri bile Borusan Quartet'in repertuarının ne kadar zengin olduğunu göstermesi açısından oldukça önemli idi.

Süreyya Operası, bu dört muhteşem konserin yanı sıra bir prömiyer gecesine ev sahipliği yaptı. 52. İstanbul Müzik Festivali kapsamında düzenlenen konserde topluluk, Sibil Arsenyan yönetiminde Synergy Vocals ile aynı sahneyi paylaştı. Steve Reich'in *Yakup'un Merdiveni* eserinin Türkiye prömiyerinin yapıldığı gecede, Philip Glass ve W.A.Mozart'ın eserlerine de yer verildi.

Ülkemizi yurt içi ve yurt dışında gururlandıran işlere imza atmalarıyla tanınan Borusan Quartet'in oda müziğinde bir markaya dönüşmesinin altında, aldığı köklü eğitimler, çalışma disiplini, ülkemizin oda müziğindeki repertuarını zenginleştirmeyi misyon edinmesi, sahnede her zaman en iyi icrayı sunma gayreti bulunuyor. Topluluğun başarısını anlamak için kuruluşundan günümüze izlediği yolu takip etmek gerekir.

Borusan Quartet, Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası onursal şefi Gürer Aykal'ın öncülüğünde 2005 yılında kuruldu. Topluluk, Alban Berg Quartet, Julliard Quartet, Gürer Aykal, Joshua Epstein ve Maxim Vengerov gibi topluluk ve sanatçıların ustalık sınıflarına katılarak başarılı bir oda müziği topluluğu olma yolunda ilk adımını atmış oldu. Borusan Sanat'ın İsviçre'deki Maggini Vakfı ile yaptığı iş birliği ise ekip üyelerine özel enstrümanlarla müzik yapma olanağı sağladı.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, Bilkent Senfoni Orkestrası, Orchestra' Sion, Orkestra Akademik Başkent, İzmir, İstanbul, Bursa, Eskişehir ve Antalya Devlet Senfoni orkestraları ile solist olarak sahne alan topluluk; Fazıl Say, Ruşen Güneş, Fora Baltacıgil, Gökhan Aybulus, Gülsin Onay, Igudesman & Joo, İdil Biret, Lawrence Power, Paul Meyer, Reto Bieri, Toros Can, Valentin Erben gibi usta isimlerle iş birliği yaptı. Topluluğun konser verdiği salonlar arasında

Carnegie Hall (New York), Concertgebouw (Amsterdam), G. Verdi Hall (Milano), Konzerthaus (Viyana), L'arsenal (Metz), Musikverein (Viyana), Philharmonie de Paris (Paris) gibi önemli mekânlar bulunuyor.

Özel bir seyirci kitlesine sahip olan Borusan Quartet, müzik dünyasına birçok albüm kaydı da kazandırdı. Konserlerinde Türk bestecilerine yer vermeyi gelenek haline getiren topluluk, albüm kayıtlarında da bu geleneği bozmayarak 2013 yılında Lila Müzik etiketiyle *Saygun, Aykal, Erkin* albümünü yayımladı. Albümde Ahmed Adnan Saygun'un 1. Yaylı Çalgılar Dörtlüsü ve Ulvi Cemal Erkin'in Yaylı Çalgılar Dörtlüsü ile birlikte topluluğun kurucusu Gürer Aykal'ın 1967'de bestelediği, besteleme aşamasında Saygun ve Erkin'in görüşlerini aldığı Yaylı Çalgılar Dörtlüsü eseri de bulunuyor. 2014 yılında ise ülkemizin usta piyanistlerinden İdil Biret'le birlikte kaydettikleri Schumann'ın Piyanolu Beşli eseri Naxos-IBA

etiketiyle müzikseverlere sunuldu. 2016 yılında Lila Müzik etiketiyle *Mozart & Verdi* kaydıyla büyük beğeni alan topluluğun, 2017 tarihli Onyx etiketli *Company* albümü Philip Glass, Peteris Vasks, Arvo Pärt ve Hasan Uçarsu'nun yapıtlarını bir araya getirdi. Müzik dünyasından tam not alan albüm, *BBC Music Magazine* tarafından "Ayn En İyi Oda Müziği Kaydı" seçildi.

Turgay Erdener, Hasan Uçarsu, Özkan Manav, Oğuzhan Balcı, Meliha Doğuduyal gibi önemli bestecilerimizin topluluk için yazdığı besteleri seslendirerek ülkemizin çağdaş müzik repertuarını zenginleştiren topluluk, Aleksey Igudesman'ın bestelediği *Edirne'den Kars'a* ve Yaylı Çalgılar Dörtlüsü adlı yapıtlarına ait dünya prömiyeri ise büyük ilgi gördü.

Bodensee, Europalia, İstanbul, Merano, Mozart, Schleswig-Holstein, Bodrum ve Ankara gibi müzik festivallerinde dinleyicisiyle buluşan topluluk, 2019 yazında West Cork Oda Müziği Festivali'nde ikinci kez yerleşik dörtlü, 2020 yılında Amsterdam String Quartet Bienali'nde de yerleşik dörtlü olarak sahne aldı.

Borusan Quartet'in kurulduğu günden beri sergilediği performans 2010 yılında iki ödülün kapısını araladı. ICMEC Uluslararası Oda Müziği Topluluğu Yarışması'nda aldıkları birincilikle altın madalya kazanan topluluk, Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi *Andante* tarafından düzenlenen Donizetti Klasik Müzik Ödülleri'nde "Yılın Oda Müziği Topluluğu" seçildi.

Prestijli konser salonlarının yanı sıra Borusan Klasik'te ve borusansanat.tv ekranlarında sahne alarak dijital konserleri geleneksel hale getirmeyi başaran topluluğun, 2024/2025 sezonu ise ismine yakışır bir iddiaya sahip. Yine bir gelenek haline gelen Süreyya Operası konserlerinin açılışı Schumann ve Mendelssohn eserleriyle yapılacak. Yeni yıl konseri ise Minyatürler teması ile düzenlenecek. Üçüncü konserde Beethoven ve Franck eserleri yer alırken, konser sezonu Debussy ve Hermann eserleriyle son bulacak.

Dört kişinin aynı yöne doğru bakması, kendine ve birbirine karşı sorumlu davranmayı öğrenmiş olması, konuşma ve dinleme arasında bir denge kurabilmesi, birlikte düşünüp üretebilmesi, yeri geldiğinde kırmadan birbirini eleştirebilmesi ve bu sayede geliştirebilmesi... Ancak hepsinden önemlisi, tüm bunlar olurken başlangıç niyetini hep hatırlaması ve o niyetin farkındalığıyla yaşaması. Bizim başlangıç niyetimiz "müzik" ve hiçbir şey bunun önüne geçemez, galiba asıl sırrımız bu.



© Özge Balkan

Hale Tetik Sordu Borusan Quartet Yanıtladı

2023/2024 sezonu hem siz hem de dinleyicileriniz için son derece verimli geçti. Geçmiş sezondan hafızanızda kalan anıları okuyucularımızla paylaşabilir misiniz?

Esen Kıvrak: Yıllardır Süreyya Operası'nda gerçekleştirdiğimiz sezon konserlerini ENKA Salonu'nun dışında İzmir'e de taşımış olmak, özellikle benim için İzmir'de büyümüş biri olarak geçen sezonu en farklı kılan özelliklerden biri oldu. Her sezon farklı içeriklerle hazırladığımız dört programı, Saygun Salonu'nun güzel atmosferinde İzmirli müzikseverlerle de buluşturmuş olduk. İlk defa gittiğimiz Bulgaristan turnesi ve Afyon'da gerçekleştirdiğimiz dijital konser yine geçtiğimiz sezonu farklı kılanlardandı.

Cumhuriyetimizin 100. yılı olması, geçen sezonun en önemli temasıydı. Süreyya Operası'ndaki açılış konserinizde tam da 100. yıla yakışır şekilde Türk bestecilerimize yer verdiniz ve Borusan Sanat'ın Cem Oslu'ya Borusan Quartet için sipariş ettiği eserin dünya prömiyerini yaptınız. Cumhuriyetimizin 100. yıl coşkusunun sahnenize nasıl yansıdığını sizden dinlemek isteriz.

Esen Kıvrak: Böylesine anlamlı bir yıla yakışan bir konser hazırlamak için çok emek verdik. Saygun, Erkin gibi en önemli bestecilerimizin başyapıtlarının yanı sıra bu geceyi daha da özel kılacak bir eser siparişi vermek istedik ve bu şekilde sevgili Cem Oslu'nun *Göz Açıp Kapayınca Kadar* ismini verdiği eser doğmuş oldu. Atatürk

eğer bu konseri izleyebilseydi sanırım salondan mutlu ayrılırdı, belki de izlemiştir, kim bilir...

Düzenlediğiniz her konserin bir diğerinden daha tatmin edici olması dinleyicilerinizde beklentiyi sürekli artırıyor. Dinleyicilerinizin bu beklentisi üzerinizde bir baskıya sebep oluyor mu?

Esen Kıvrak: Ben baskıyı severim, tersine konforun insanlara iyi gelmediğine inanırım. Sonuçta tekneler de limanlar için yapılmıyor. Tabii ki gerek program çeşitliliği gerekse yorum kalitesi açısından beklentilerin yüksek olduğunun farkındayız, ancak bir yandan Borusan'ın bize olan güveni ve desteği, diğer yandan seyircimizin günden güne artan ilgisi ve sevgisi bizi daha da ateşliyor, bize güç veriyor. Baskı var, evet, ama keyif çok daha fazla!

Geride bıraktığımız sezonda sahneyi konuk solistlerle paylaşmak yerine kendinize ayırmak istediğinizi ve konser programınızı bu doğrultuda oluşturduğunuzun altını özellikle çizmiştiniz. Peki, bu sezon Borusan Quartet'i konuk solistlerle aynı sahneyi paylaşırken görebilecek miyiz?

Efdal Altun: Yaylı çalgılar dördlüsünün mevcut repertuvardan olabildiğince çeşitli eser çalması, grubun gelişmesi için çok önemlidir. Biz de bazı sezonları sadece dördlü repertuvarına ayırarak, bu hedefle yeni eserler çıkarmaya çalışıyoruz. Ayrıca bu yaklaşım,

grubun teknik, entonasyon, balans ve müzikalite gibi özelliklerini formda tutmak açısından da faydalı oluyor. Dörtlü dışında misafir sanatçı almak hem değerli solistlerle çalmak hem de birbirinden güzel eserleri birlikte seslendirmek açısından oldukça keyifli oluyor. Bir sezon dörtlü olarak çaldıktan sonra ertesi sene heyecanla bu misafirleri bekliyoruz. Bu sezon ilk kez çalacağımız piyanist dostumuz Özgür Aydın ve daha önce yurt dışı da dâhil olmak üzere birkaç kez çaldığımız değerli klarnetçi Reto Bieri ile tekrar aynı sahneyi paylaşacak olmanın heyecanını duyuyoruz.

Ülkemizde oda müziğinin Borusan Quartet’le şekillendiğine yönelik bir görüş bulunuyor. Bu görüşe dair neler söylemek istersiniz?

Efdal Altun: Satır aralarında okuduğumuz, sık sık duyduğumuz ve bizi gururlandıran bir saptama bu. Bu soruya Borusan Quartet’e dışarıdan bakan biri gibi cevap vermek isterim. Oda müziği için senfonik müziğin de beşiği diyebiliriz. Orkestra şefinin olmadığı bir ortamda müziği ortaya çıkarmak çok zor bir iş. Dört kişiden oluşan bir grubun, tüm müzik grupları içinde birlikte çalışması en zor grup olduğu konusunda kanıtlanmış birçok araştırma var. Bizler, Borusan Sanat’ın desteğiyle bazı zorlukları aşarak çalışmalarımızı yürütüyoruz. Bu desteğin yanında, bahsettiğiniz bu görüşün oluşması yolunda grubun çok çaba gösterdiğini ifade etmek isterim.

20. yılıma doğru, uluslararası alanda birçok önemli festival ve salonda yer almak, tanınmış ve saygın müzisyenlerle aynı sahneyi paylaşmak, değerli bestecilere sipariş edilen çok sayıda eserin ilk seslendirilişini yapmak, sahnede kıyafetlerden eserlerin sunumuna kadar gösterdiğimiz özenle, gençlerin ve çocukların içinde bulunduğu bir dinleyici topluluğuyla uzun soluklu bağ kurabilen bir grup olabilmek... Tüm bunlar oda müziğinde yeni kapıların açılmasına aracı oldu diyebiliriz.

Borusan Sanat’ın ve dinleyicilerimizin desteği sürdükçe Borusan Quartet markası klasik müzik dünyasında var olmaya devam edecek.

Geçtiğimiz sezon Borusan Sanat’ın Borusan Quartet için besteci Cem Oslu’dan sipariş ettiği Göz Açıp Kapayınca Kadar isimli, insan hayatını konu alan eserinin Türkiye prömiyerini yaptınız. Anne karnında başlayan Mitoz: Hücrelerin Dansı başlıklı ilk bölüm ve Toprağa Dönüş isimli final bölümü arasında doğum, çocukluk, aşk, başkaldırma, korku, cesaret, özlem ve kendini bulma gibi konuların işlendiği 40 dakikalık eserin ilk seslendirilişi Borusan Quartet’in prömiyer tecrübesine neler kazandırdı? Bir oda müziği topluluğu için prömiyer sahnelemenin önemi nedir?

Efdal Altun: Bu prömiyerin önemi, Cumhuriyetimizin 100. yılı itibarıyla bizim için zaten büyüktü. Ayrıca Atamıza gönülden adadığımız bir konserdi. Onun tercih ettiği gibi, genç bir Türk besteciye sipariş edilen ve hayatı anlatan bir eseri ilk kez seslendirmiş olmak bizim için unutulmazlar arasında yerini aldı. Prömiyer konusuna gelince, defalarca yaşadığımız ve kariyerimizde gurur duyduğumuz anlardır prömiyer konserleri. Kâğıda düşen notalar ilk kez sizin çalgınızla yükselip sese dönüşüyor ve dinleyenlerle bu anı birlikte deneyimliyorsunuz. Sadece bunu yaşamak bile yeterli ve değerli bizim için.

Borusan’ın 80. kuruluş yılı, için “Bir Hayalin Hikâyesi” adı altında dijital bir konser verdiniz. Bu büyüleyici deneyimi sizden dinlemek isteriz.

Nilay Sancar: Eser seçimleri, stüdyo kayıtları, konseri gerçekleştirdiğimiz ve tarihteki ilk apartmanlardan biri olarak bilinen büyüleyici Avdalaz Kalesi’ne zor şartlarda bütün ekipmanların taşınması, bizim enstrümanlarla kaleye tırmanışımız, 3000 yıllık Frigya Vadisi’nden

yapılan muhteşem drone çekimleri ve burada sayamayacağım kadar çok ve ayrıntılarla bezenmiş bu proje, inanılmaz profesyonel bir ekiple gerçekleştirdiğimiz uyumlu bir çalışmayla meyvesini verdi. Biz de Borusan Quartet olarak bu projeyi, sürecin başından sonuna dek, Borusan Holding’in kurucusu Asım Kocacıyık’ın, binlerce yıl önceki kadim kültürlerin mirasını taşıyan bu topraklarda filizlenen hayallerinin hikâyesini minnetle hissederek gerçekleştirdik. Bizim için çok özel ve çok gurur vericiydi.

Yaşadığınız dönem itibarıyla dijital konserler gün geçtikçe artmaya başladı. Borusan Quartet’in de dijital konserler için ne düşünüyor? İlerleyen süreçte dijital konser projeleriniz olacak mı?

Poyraz Baltacıgil: Hepimizin bildiği gibi dijital medyadan konserlere, etkinliklere ve sergilere anında ulaşma yönelimi özellikle 2020’den sonra daha da yaygınlaştı. Güzel bir performans, bir konsere oturduğumuz yerden kahvemizi içerken ulaşabilmek elbette insana çok kolay ve konforlu geliyor. Radyo Borusan Klasik ve borusansanat.tv bu işi çok üst düzeyde ve kalitede yapıyor. Biz de gelecekte böyle projelerimizin olacağını öngörüyoruz, istiyoruz.

Yeni sezonun en önemli gelişmelerinden birisi Poyraz Baltacıgil’in topluluğa katılması oldu. Borusan Quartet’e katılmak Poyraz Baltacıgil’e ne hissettiriyor?

Poyraz Baltacıgil: Çalışmalarını, konserlerini, projelerini, kayıtlarını her zaman büyük bir takdirle, gururla ve hayranlıkla takip ettiğim bir oluşumdu Borusan Quartet. 2016 yılında Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası’nın “Viyolonsel Grubu, Yardımcı Grup Şefi” sınavını kazandığımda yaşadığım mutluluğu hatırlıyorum. Aynı heyecan ve mutluluğu Borusan Quartet’e girdiğim için de yaşıyorum.

Burada harika bir kültür, ekol ve oturmuş bir çalışma ortamı var. Bu ekole layık olmak için çalışmak ve yaptığımız işi, çıkardığımız her bir notayı sevmek ve önemsemek gerekiyor. Ben de elimden geleni yapacağım ve bu nefis oluşumda yer almak için çalışacağım. Gruptaki değerli müzisyen arkadaşlarımla sahnede müzik yapacağım için son derece heyecanlıyken, Borusan Quartet’in her konserine ilgiyle katılan kıymetli izleyicilerimizle buluşacağımız için çok heyecanlı hissediyorum.

Her sezon bir diğerinden daha iyi olmanızı sağlayan sırrınızı öğrenebilir miyiz?

Nilay Sancar: Elbette ki disiplinin payı çok büyük. Disiplinli çalışmak bizi sahnede özgür kıyor. Burada sadece bir çalışma disiplininin değil, aynı zamanda bir davranış disiplininin de bahsediyorum. Tabii ki çok çalışıyoruz. Hem bireysel hem de grup olarak. Ancak bunun ötesinde bir farkındalık ve bu farkındalığın ışığında sürekli yükselecek bir grup motivasyonu da gerekiyor.

Dört kişinin aynı yöne doğru bakması, kendine ve birbirine karşı sorumlu davranmayı öğrenmiş olması, konuşma ve dinleme arasında bir denge kurabilmesi, birlikte düşünüp üretebilmesi, yeri geldiğinde kırmadan birbirini eleştirebilmesi ve bu sayede geliştirebilmesi... Ancak hepsinden önemlisi, tüm bunlar olurken başlangıç niyetini hep hatırlaması ve o niyetin farkındalığıyla yaşaması. Bizim başlangıç niyetimiz “müzik” ve hiçbir şey bunun önüne geçemez, galiba asıl sırrımız bu.

Biz dinleyenlerinizi daima şaşırtan konser ve projelere alıştırdınız. Yeni sezonda bizi şaşırtan konser ve iş birlikleriniz olacak mı?

Poyraz Baltacıgil: Elbette! Bazı sürprizlerin ve ilgi çekici iş birlikleri olacağı gibi, önümüzdeki dönemde farklı dengeler ve fikirler yaratacak konser programlarımızın olacağını da belirtmek isterim.

Schumann ve Mendelssohn ile Alman Romantizmine Yolculuk

23 Ekim 2024, Çarşamba, 20.00

KADIKÖY BELEDİYESİ

SÜREYYA OPERASI

SCHUMANN Yaylı Dörtlü No.1, Op. 41/1

MENDELSSOHN Yaylı Dörtlü, Mi minör, Op. 44, No.2

Süreyya Operası'nın kapılarını geçen sezon Schumann ve Mendelssohn ile kapatırken, yeni sezonda yine aynı iki isimle açılıyorsunuz. Romantik dönemin bu iki önemli bestecisi topluluğunuz için ne ifade ediyor?

Efdal Altun: Romantik dönem ve bu dönemde üretilmiş pek çok eser hem çalanlar ve hem de dinleyiciler için özel bir yer tutuyor. Bu dönemde üretilmiş eserlerde performans sırasında tüyleri diken diken eden yoğun duygular yaşanması, bizlerin olduğu kadar dinleyicinin de sık sık yaşadığı bir durum. İşte bu döneme damga vurmuş isimlerden F.Mendelssohn ve R.Schumann, bu duyguları derin bir şekilde yaşadığımız iki büyük besteci. Geçen sezona bu iki besteciyle veda edip yeni sezona yine aynı isimlerle merhaba demek bu yönüyle anlamlı oldu.

Schumann ve Mendelssohn'un quartet için bestelediği iki önemli eseri sahneye koyacaksınız. Bu iki eserin Borusan Quartet için önemini öğrenebilir miyiz?

Efdal Altun: Schumann, Mendelssohn'a adanmış bu olağanüstü eserde, ona olan hayranlığının yanında, örnek aldığı Schubert, Mendelssohn, Beethoven ve Bach gibi isimleri adeta bir araya getirmiş. Besteci yaylı dörtlü yazmaya başladığında, önünde ulaşması gereken bu isimler vardı. Onun başarısı sadece olağanüstü bir besteci olması değil, aynı zamanda birçok kişi için ulaşılmaz olduğu düşünülen, vazgeçme nedeni olabilecek bu seviyedeki isimlerle aynı kategoride yer alma başarısını göstermiş olmasıdır bana göre. Mendelssohn'un İsveç Veliht Prensi'ne adanmış bu eser, önceki eserlerinde gözlenen Beethoven etkisinden çok Haydn, Mozart ve biraz da Schubert'e yakın bir tarzda, fakat çok daha özgün şekilde yazdığı bir eser olma özelliğini taşımaktadır. İki can dostu olan Mendelssohn ve Schumann'ı bu iki olağanüstü eserle aynı sahnede buluşturacak olmak oldukça heyecan verici. Hem bizim hem de dinleyicilerin bu iki ruha güzel enerjilerimizi yollayacağımız bir açılış konseri diliyorum.

Borusan Quartet'in kurulduğu günden beri sergilediği performans 2010 yılında iki ödülün kapısını araladı. ICMEC Uluslararası Oda Müziği Topluluğu Yarışması'nda aldıkları birincilikle altın madalya kazanan topluluk, Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi Andante tarafından düzenlenen Donizetti Klasik Müzik Ödülleri'nde "Yılın Oda Müziği Topluluğu" seçildi.

Borusan Quartet'ten Minyatürler Temasıyla Yeni Yıl Konseri

25 Aralık 2024, Çarşamba, 20.00

KADIKÖY BELEDİYESİ

SÜREYYA OPERASI

MÜŞFİK UZUN vurmali sazlar

KREISLER, BORODIN, MENDELSSOHN, ŞOSTAKOVİÇ, THOMAS-MIFUNE, ELGAR, DVOŘÁK, İŞILAY, ÖÇAL, IGUESMAN, BALCI, J. STRAUSS I ve J. STRAUSS II

Yeni yılı karşılayan konseriniz Minyatürler temasıyla sahnelenecek. KONSERE Minyatürler ismini vermeniz sebebi sizden dinleyebilir miyiz?

Esen Kıvrak: Minyatür kelimesini sıfat olarak kullanırsanız küçük anlamına gelir. Müzikte küçük parçalar ise konser sonunda çalınan bis parçalarıdır. Bu parçalar seyirciye bir nevi teşekkürdür ve son çalınan müzikler olduğu içinde konserden çıkanların aklında en çok kalan melodilerdir. Biz de tam bu parçalardan oluşan bir repertuvarla yeni yıla girip seyircimize teşekkür etmek istedik, müzik onlarla daha da güzel.





© Özge Balkan

Beethoven'den Franck'a Bir Müzik Şöleni

19 Şubat 2025, Çarşamba, 20.00
KADIKÖY BELEDİYESİ
SÜREYYA OPERASI

ÖZGÜR AYDIN piyano

BEETHOVEN Yaylı Dörtlü No.12, Op.127
FRANCK Piyanolu Beşli, Fa minör

Konser programını oluştururken esas aldığınız unsurları öğrenebilir miyiz?

Nilay Sancar: Bu programla romantik dönemin iki büyük bestecisini ve iki büyük yapıtını seyirciyle buluşturuyoruz. Romantik dönemin başını temsil eden ve bizim için her zaman baş köşede yer alan Ludwig van Beethoven ve yaşamı romantik dönemin sonlarına denk gelen César Franck. Her iki eserin de ortak noktası, bestecilerinin son dönem eserleri olmaları. Bu konserin bizim için heyecan verici bir diğer tarafı, Franck'ın beşlisini aynı sahneyi ilk defa paylaşacağımız değerli piyanist Özgür Aydın ile seslendirecek olmak. Bu konserimizin, romantik dönem tınılarına dair bir şölen olacağını düşünüyoruz.

Franck'ın eseri bir piyanonun da eşlik ettiği oldukça önemli bir eser. Bu eseri sahneye nasıl hazırladığınızı sizden dinleyebilir miyiz?

Nilay Sancar: Bütün piyanolu beşliler gibi bu eserde de bir yaylı quartet ve bir piyano olmak üzere kendine yetebilen iki varlık mevcut. Eser, bu iki güçlü varlığın birlik içinde oluşturduğu bambaşka bir anlatım gücü yaratıyor. Bu uyumun ve mücadelenin içinde dörtlünün tınısı piyanonun varlığına göre yeniden şekillenmeli. Öte yandan, Franck'ın bu beşlisi diğer birçok piyanolu beşliye kıyasla çok daha fazla orkestral ses ve renk algısına sahip ve stil bakımından belki de en romantik olanı. Tüm bunların ışığında iyi bir partiyon analizinin ardından form, armoni, dinamikler, renkler ve doku yelpazesinin Franck'ın müziğinde meydana getirdiği derin ve nefes kesici zevki ortaya çıkarmak bizim nihai hedefimiz.

Beethoven'ın quartet için bestelediği bu eser hakkında görüşlerinizi rica edebilir miyiz?

Nilay Sancar: Beethoven'ın altı yaylı dörtlüden oluşan efsanevi geç quartetlerinin ilki Op.127 Mi bemol Major quartet. 1825'te, ölümünden iki yıl önce ve artık tamamen sağır olduğu dönemde besteliyor bunu. Prens Galitzin'in siparişiyle yazdığı üç quartet'ten birincisi olan bu eser geleneksel olmaktan uzak. Hassas ve içe dönük bir eser bence. Beethoven'ın son dönem piyano sonatlarıyla başlattığı ve bütün son dönem eserlerinin alameti farikası olan yenilikçi form, yüce güzellik, derin duygu, destansı uzunluk ve insanüstü virtüoziteyi içinde barındırıyor. Bu eserin benim açımdan da öğrencilik yıllarımda daha ilk dinlediğimde iliklerime işleyip, sonrasında ezberleyene kadar çalıştığım ilk

Borusan Quartet'ten Unutulmayacak Mayıs Akşamı

7 Mayıs 2025, Çarşamba, 20.00

KADIKÖY BELEDİYESİ

SÜREYYA OPERASI

RETO BIERI klarnet

DEBUSSY Dörtlü, Sol minör, Op.10
HERMANN Klarnetli Beşli "Souvenir du Voyage"

Sezonun son konserinde bu iki bestecinin eserini seçmenizin özel bir sebebi var mı?

Esen Kıvrak: Debussy'nin dörtlüsü, quartet repertuvarının olmazsa olmazlarından. Hep aklımızdaydı ama henüz çalmamıştık. Onu programa koyma zamanı çoktan gelmişti. Sürpriz olmadı ama bence gecenin asıl sürprizi Hermann olacak. Bestecinin bu eserini bu yıl keşfettik. İlk saniyeden itibaren insanı alıp götürüyor, çok yoğun ve çok duygusal bir müzik, onu yaşamak ve yaşatmak için sabırsızlanıyoruz.

Hermann'ın klarnet eşliğinde icra edilen bu eseri için düşüncelerinizi ve konserde dinleyicileri nelerin beklediğini sizden öğrenmek isteriz.

Poyraz Baltacıgil: Biz bu eseri çalacağımız için heyecanlıyız. Aslında romantizmden etkilenen her dinleyici ya da müzisyen için çok güzel renkler barındıran bir eser. Besteci ilk kez bu eserle tanıştım ve yaylıları kullanımı, armonik yapıyı şekillendirmesi açısından biraz Franck ve Ravel'e benzettim, yakın gördüğüm bir besteci oldu. Aynı zamanda kendine özgü bir melodi anlayışı da var. Konserimize gelenlerin de bu eseri ilgiyle dinleyeceğini düşünüyorum.

Borusan Sanat'ın ve dinleyicilerimizin desteği sürdükçe Borusan Quartet markası klasik müzik dünyasında var olmaya devam edecek.

B
i
F
O



ANAT SANAT SANAT
AN **BORUSAN** BO
ANAT **SANAT** SAN
SAN **PRO** DIT **AN** RO

TV

B
Q



B
M
E



2024/25 sezon konserlerimizin kayıtları Ocak ayında yayında!

Dilediğiniz zaman dilediğiniz yerden ücretsiz izleyebilirsiniz.

BORUSAN İSTANBUL FİLARMONİ ORKESTRASI

2024/25 KONSER SEZONU PROGRAMI

10 Ekim 2024,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
HÉLÈNE WALTER soprano

SAYGUN Orkestra için Süit, Op.14
MENDELSSOHN Senfoni No.4,
La Majör, Op.90, "İtalyan"
MAHLER Senfoni No.4, Sol Majör

17 Ekim 2024,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
LAURENCE EQUILBEY şef
ALENA BAEVA keman

BEETHOVEN *Atina Harabeleri Uvertürü*, Op.113
MENDELSSOHN Keman Konçertosu,
Op.64, Mi minör
FARRENC Senfoni No.3, Sol minor, Op.36

28 Kasım 2024,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
GÜRER AYKAL şef
CHLOE JI-YEONG MUN piyano

MOZART Piyano Konçertosu No.22, K 482,
Mi bemol Majör, <1785>
MOZART İki Marş, K 335/320a, Re Majör, <1779>
MOZART Senfoni No.28, K 200/189k; 173e,
Do Majör, <1774>

5 Aralık 2024,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELLSAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
MARCO VERGINI piyano

RAVEL Piyano Konçertosu, Sol Majör
RESPIGHI Roma Çeşmeleri, P 106
SCHUMANN Senfoni No.1, Si bemol Majör, Op.38

9 Ocak 2025,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
MARLIS PETERSEN soprano



Birleşik Krallık Turnesi
4 - 11 Nisan 2025
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
PABLO FERRÁNDEZ viyolonsel

SCHUBERT Senfoni No.8
"Bitmemiş", D.759
SAINT-SAËNS Çello Konçertosu No.1, Op.33
BEETHOVEN Senfoni No.6, "Pastoral"
FERİT TÜZÜN *Nasreddin Hoca "Humoresque"*

5 Nisan 2025, PERTH Concert Hall
6 Nisan 2025, EDINBURGH Usher Hall
8 Nisan 2025, LONDRA Cadogan Hall
9 Nisan 2025, GUILDFORD G Live
10 Nisan 2025, SHEFFIELD City Hall

GERSHWIN *Strike up the Band Uvertürü*
BARBER Knoxville: Summer of 1915, op.24
(1947 versiyonu, ses ve orkestra için)
GERSHWIN *Küba Uvertürü*
BERNSTEIN Batı Yakasının Hikâyesi'nden Senfonik Danslar

13 Şubat 2025,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef

MAHLER Senfoni No.5,
Do diyez minör

06 Mart 2025,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
ENRICO PACE piyano

MOZART *Sihirli Flüt Uvertürü*
SCHUMANN Piyano Konçertosu,
La minör, Op.54
MOZART Senfoni No.38,
Re Majör, K 504, "Prag"

13 Mart 2025,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
NIL VENDITTI şef
CAN ÇAKMUR piyano
JAN MRÁČEK keman
ÇAĞ ERÇAĞ viyolonsel

BELLINI *Norma Uvertürü*
CASELLA Orkestra için Konçerto,
Op.61
BEETHOVEN *Fidelio Uvertürü*
BEETHOVEN Üçlü Konçerto,
Do Majör, Op.56

15 Mayıs 2025,
Perşembe, 20.00
ZORLU PSM TURKCELL
SAHNESİ
BORUSAN İSTANBUL
FİLARMONİ ORKESTRASI
CARLO TENAN şef
ZIYU HE keman

WALTON *Johannesburg*
Festival Uvertürü
BRITTEN Keman Konçertosu,
Re minör, Op.15
WAGNER *Tannhäuser Uvertürü*
WWV 70
MAHLER Senfoni No.10,
Fa diyez Majör: I. Adagio

BORUSAN QUARTET **2024/25 KONSER SEZONU** **PROGRAMI**

23 Ekim 2024, 20.00
KADIKÖY BELEDİYESİ
SÜREYYA OPERASI

SCHUMANN Yaylı Dörtlü No.1, Op. 41/1
MENDELSSOHN Yaylı Dörtlü,
Mi minör, Op. 44, No.2

25 Aralık 2024, 20.00
KADIKÖY BELEDİYESİ
SÜREYYA OPERASI
MÜŞFİK UZUN vurmali sazlar*

J. STRAUSS II *Mavi Tuna Valsi*, Op.314
KREISLER *Liebesfreud*
KREISLER Yaylı Dörtlü, La minör
II. Scherzo, Allegro vivo, con spirito
A. BORODIN Yaylı Dörtlü No.2,
Re Majör
III. Notturmo
MENDELSSOHN Yaylı Dörtlü No.3,
Op.44, No.1
III. Andante espressivo ma con moto
ŞOSTAKOVİÇ Allegretto
THOMAS-MIFUNE *Haydn's*
Südamerikanische Saitensprünge
ELGAR *Salut d'amour*, Op.12
DVOŘÁK *Slavonic Dances*, Op.72,
No.10, Mi minör
IŞILAY *Sultanıyegah Sirto*
(düz. Oğuzhan Balcı) *
ÖÇAL *Eski İstanbul*
(düz. İlyas Miryazev) *
IGUDESMAN *İstanbul* *
BALCI *Deli Dalga* *
J. STRAUSS I *Radetzky Marşı**

19 Şubat 2025, 20.00
KADIKÖY BELEDİYESİ
SÜREYYA OPERASI
ÖZGÜR AYDIN piyano

BEETHOVEN Yaylı Dörtlü No.12, Op.127
FRANCK Piyanolu Beşli, Fa minör

7 Mayıs 2025, 20.00
KADIKÖY BELEDİYESİ
SÜREYYA OPERASI
RETO BIERI klarnet

DEBUSSY Yaylı Dörtlü, Sol minör, Op.10
HERMANN Klarnetli Beşli
"Souvenir du Voyage"

ANDANTE

Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi

İmtiyaz Sahibi

Ömer Serhan Bali ve
Reşide Ahu Ünalp Adi Ortaklığı
adına Reşide Ahu Ünalp

Genel Yayın Yönetmeni ve **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Serhan Bali
serhanbali@andante.com.tr

İdari Direktör

Reşide Ahu Ünalp
ahu.unalp@andante.com.tr

Yayın Kurulu

Serhan Bali, Melike Bali,
Reşide Ahu Ünalp, Feyzi Erçin

Dizgi ve Tasarım

BaliÜnalp music in progress

Abonelik ve Eski Sayılar

info@andante.com.tr

Renk Ayrımı-Baskı-Cilt

Şan Ofset
Hamidiye Mah. Anadolu Cad.
No:50 Kağıthane / İstanbul

Baskı Tarihi

Eylül 2024

Andante Yönetim Merkezi

Akçaağaç Sokak No:1/1A
Acıbadem Üsküdar / İstanbul
Tel: (0532) 343 93 28

Yayın Türü

Aylık Yaygın Süreli Yayın

Andante'ye abone olmak için:

info@andante.com.tr
www.andante.com.tr

Andante dergisi ICMA üyesidir.



www.icma-info.com

Andante Klasik Müzik Dergisi
tarafından yayıma
hazırlanmıştır.
Derginin ücretsiz yayınıdır,
parayla satılmaz.

Yeni sezonda, Borusan İstanbul
Filarmoni Orkestrası, Borusan Quartet,
Borusan Müzik Evi etkinlikleri için
AVANTAJLI ÜYELİKLER yine Passo'da!

PREMIUM

KİŞİYE ÖZEL KOLTUK **EMEKLİ, ÖĞRETMEN, ENGELLİ VE**
%30 İNDİRİM **65 YAŞ ÜSTÜ İZLEYİCİLERİMİZE**
EK OLARAK %10 İNDİRİM
11-23 EYLÜL'DE PASSO'DA SATIŞTA

KLASİK

KİŞİYE ÖZEL KOLTUK **EMEKLİ, ÖĞRETMEN, ENGELLİ VE**
%20 İNDİRİM **65 YAŞ ÜSTÜ İZLEYİCİLERİMİZE**
EK OLARAK %10 İNDİRİM
24 EYLÜL-1 EKİM'DE PASSO'DA SATIŞTA

GENÇ

***** SEZON BOYUNCA** **6-26 YAŞ ARALIĞINDAKİ**
→ %50 İNDİRİM **İZLEYİCİLERİMİZE**
3 EKİM'DEN İTİBAREN
PASSO'DA SATIŞTA

